

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

RĪGAS STRADIŅA UNIVERSITĀTE

Bibliotēka

Daiga Spila

Pasaules medicīnas
citējamo žurnālu datubāze
PubMed un informācijas
meklēšanas iespējas

Mācību materiāls informācijpratībā

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

RĪGAS STRADIŅA UNIVERSITĀTE

Bibliotēka

Daiga Spila

Pasaules medicīnas
citējamo žurnālu datubāze
PubMed un informācijas
meklēšanas iespējas

Mācību materiāls informācijpratībā

UDK 61:004.738.52

S 57

Spila, Daiga. Pasaules medicīnas citējamo žurnālu datubāze *PubMed* un informācijas meklēšanas iespējas: Mācību materiāls informācijpratībā. – Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte, 2013. – 76 lpp.

RSU IPD vadītājs: Tenis Nigulis

RSU vec. redaktore: Aija Lapsa

Redaktore: Regīna Jozauska

Makets: Ilze Reitere

Vāka dizains: Mikus Čavarts

RSU IPD Nr. 12-136

© Rīgas Stradiņa universitāte, 2013
Rīga, Dzirciema iela 16, LV-1007

ISBN 978-9984-793-22-1

Saturs

Ievads	5
1. Datubāzes <i>PubMed</i> raksturojums	7
1.1. <i>PubMed</i>	7
1.2. <i>MEDLINE</i>	8
1.3. <i>PubMed</i> un <i>MEDLINE</i> atšķirības	10
2. Meklējuma stratēģijas veidošana	13
2.1. Kā notiek meklēšana (meklējuma norise, meklējuma detaļas, pēc autoriem, stopvārdi, pareizrakstība, saistītie ieraksti)	13
2.2. Meklēšanas papildnosacījumi	18
2.2.1. Būla operatori	18
2.2.2. Frāžu meklēšana	19
2.2.3. Nošķelšana	19
2.3. Paplašinātā meklēšana (<i>Advanced Search</i>)	20
2.4. Meklējuma ierobežošana (<i>Additional filters</i>)	22
2.5. Meklējumu vēsture (<i>History</i>)	25
2.6. Citi meklēšanas rīki	26
2.6.1. <i>MeSH</i> datubāze (<i>MeSH Database</i>)	26
2.6.2. Žurnālu datubāze (<i>Journals in NCBI Databases</i>)	30
2.6.3. Konkrētu ierakstu meklēšana (<i>Single Citation Matcher</i>)	33
2.6.4. Meklēšana pēc klīniskajiem jautājumiem (<i>Clinical Queries</i>)	34
3. Rezultātu pārvaldīšana	38
3.1. Rezultātu saraksts	38
3.2. Skata formas (<i>Display Settings</i>) un ierakstu grupēšana	39
3.3. Ierakstu nosūtīšana (<i>Send to</i>)	41
4. Rezultātu saglabāšana	43
4.1. Īslaicīgā saglabāšana (<i>Clipboard</i>)	43
4.2. Meklēšanas stratēģijas saglabāšana (<i>Save Search</i>)	45
4.3. Ierakstu kolekciju saglabāšana (<i>Collection</i>)	48
4.4. Bibliogrāfiskie saraksti (<i>My Bibliography</i>)	51
4.5. Pavisam vienkārša apvienošana (<i>Really Simple Syndication</i>)	53

5.	Meklēšanas aģenta (<i>My NCBI</i>) izmantošana	55
5.1.	Reģistrēšanās <i>My NCBI</i>	55
5.2.	<i>My NCBI</i> koriģēšana	58
5.3.	Uzstādījumi (<i>Preferences</i>)	58
5.4.	Filtri (<i>Filters</i>)	59
6.	Sasaiste ar citiem tiešsaistes resursiem	64
6.1.	Saišu sistēma un nokļūšana līdz ierakstu pilnajiem tekstiem	64
6.2.	<i>PubMed</i> centrāle (<i>PubMed Central</i>)	66
6.3.	<i>PubMed Health</i>	72
	Izmantoto avotu saraksts	75

Ievads

Mācību materiāls “Pasaules medicīnas citējamo žurnālu datubāze *PubMed* un informācijas meklēšanas iespējas” palīdzēs gūt priekšstatu par visā pasaulē pazīstamo, vecāko un lielāko medicīnas publikāciju datubāzi *PubMed*, kā arī nostiprināt iemaņas darbībai ar šīs datubāzes piedāvātajiem meklēšanas, pārvaldīšanas un informācijas saglabāšanas rīkiem.

PubMed ir medicīnas informācijas datubāze, kurā ir apkopoti aptuveni 22 miljoni bibliogrāfisko ierakstu no vairāk nekā 5600 nosaukumu pasaules citējamajiem medicīnas žurnāliem par laika posmu no 1948. gada līdz mūsdienām.

Lai orientētos milzīgajā informācijas apjomā, kas pieaug ar katru dienu, mācību materiāls paredz pareizas meklēšanas tehnikas pielietošanas apguvi, lai lielajā informācijas klāstā ātri atrastu nepieciešamo informāciju gan ārstēšanas procesa atbalstam, gan zinātniskā darba vai cita veida pētījumu veikšanai, tajā pašā laikā nepazaudējot svarīgu informāciju.

Mācību materiāla sagatavošanā izmantoti jaunākie un nozīmīgākie informācijas avoti par datubāzi: monogrāfijas, interneta resursi un ārvalstu kolēģu mācību materiāli.

Mācību materiāls strukturēts sešās nodaļās. Sākumā izklāstīta datubāzes vēsturiskā attīstība un tās nozīme medicīnas informācijas meklēšanā. Turpinājumā apskatītas dažādas meklēšanas stratēģijas biomedicīnas žurnālu rakstu meklēšanā un datubāzes piedāvātie daudzveidīgie meklēšanas rīki. Sniegti padomi, kā strādāt ar atlasīto informāciju, kā veikt meklējuma precizēšanu, saglabāšanu, informācijas avotu sarakstu izdrukāšanu, līdzīgu rakstu atrašanu, datubāzē neesošo rakstu pilno tekstu atrašanu. Mācību līdzeklī aprakstīta individuālā meklēšanas “gudrā aģenta” izveidošanas secība un akcentētas priekšrocības, kas ikdienā samazinās laiku meklējumu veikšanai, vienlaicīgi iegūstot precīzu, vērtīgu, profesionālu un drošu informāciju.

Materiālu uzskatāmāku padara attēli un tabulas. Savukārt katras nodaļas beigās iekļautie kopsavilkumi apkopo būtiskāko nodaļas ietvaros izklāstīto informāciju.

Mācību materiāls paredzēts medicīnas nozarē strādājošiem un studējošiem speciālistiem. To var izmantot gan veselības aprūpē nodarbināto tālākizglītības atbalstam, gan lai apgūtās iemaņas praktiski pielietotu profesionālajā darbībā.

1. Datubāzes *PubMed* raksturojums

1.1. *PubMed*

Datubāze *PubMed* (turpmāk tekstā *PubMed*) ir ASV Nacionālās Medicīnas bibliotēkas galvenā bibliogrāfiskā datubāze, kurā brīvi pieejami tiešsaistes biomedicīnas žurnālu rakstu bibliogrāfiskie apraksti.

PubMed veido un attīsta ASV Nacionālās Medicīnas bibliotēkas Biotehnoloģijas informācijas nacionālais centrs (*NCBI – National Center for Biotechnology Information*) kā daļu no integrētās, uz teksta balstītās meklēšanas un izguves sistēmas *Entrez* [27, 1]. *Entrez* ir molekulāri bioloģisko un ķīmijas datubāzu sistēma, kas sniedz pieeju nukleotīdu, proteīnu, gēnu, *PubMed Medline*, iedzimtības un citām – vairāk nekā 20 – datubāzēm. *PubMed* ir viena no datubāzēm, kas ietilpst *NCBI Entrez* sistēmā [5, 7].

1874. gadā Dž. S. Bilings (*J. S. Billing*), ASV armijas medicīniskā dienesta bibliotēkas, tagadējās ASV Nacionālās medicīnas bibliotēkas, vadītājs, sāka veidot *Index Medicus* – medicīnas žurnālos publicēto rakstu rādītāju, kuru pirmo reizi izdeva 1879. gadā. Turpmāk tas tika izdots katru mēnesi, bet gada beigās tam pievienoja kumulatīvo rādītāju.

1964. gadā Nacionālā medicīnas bibliotēka sāka lietot datorizētu sistēmu *MEDlars* (*Medical Literature Analysis and Retrieval System*), lai rādītāju *Index Medicus* varētu sagatavot elektroniskā veidā [11, 1]. 1971. gadā *MEDlars* sistēma, kas datus gatavoja uz magnētiskajām lentēm, tika konvertēta uz ātrāku tiešsaistes sistēmu *MEDLINE* (*MEDlars On-LINE*) un piedāvāja lietotājiem arī *Index Medicus* datus no 1966. gada.

Laikā, kad tika izgudrotas un ieviestas interneta mājas lapas (*www*), būtiski mainījās medicīnas informācijas uzglabāšana un meklēšana. Tā no pagājušā gadsimta 90. gadu beigām medicīnas darbinieki pamazām pierada medicīnas publikācijas meklēt internetā.

Sākotnēji piekļuve *MEDLINE* bija iespējama par maksu, bet kopš 1997. gada tā tiek piedāvāta kā interneta brīvpieejas pakalpojums, izmantojot ASV Nacionālās medicīnas bibliotēkas izveidoto programmu *PubMed* [13, 13; 6, 14].

PubMed darbojas no 1996. gada. *PubMed* ietver vairāk nekā 21 miljonu biomedicīnas literatūras bibliogrāfiskos ierakstus no *MEDLINE*, biomedicīnas žurnāliem no visas pasaules un nedaudz ierakstu no *NCBI* grāmatu datubāzes. *PubMed* ieraksti un kopsavilkumi aptver biomedicīnas un veselības nozari, iekļaujot dzīvības zinātnes, uzvedības teorijas, ķīmijas zinātnes un bioinženieriju. *PubMed* ar atbilstošo saišu sistēmas palīdzību nodrošina arī pieeju citiem *NCBI* molekulārās bioloģijas resursiem [22, 3].

Piekļuvi *MEDLINE* piedāvā vairākas saskarnes, tostarp *OVID*, *EBSCO* u. c., taču tās ir par maksu. Savukārt *PubMed* ļauj piekļūt *MEDLINE* brīvpieejā.

PubMed sniedz pieeju:

- *MEDLINE*;
- *OLDMEDLINE*;
- citiem ierakstiem dažādos apstrādes procesos, kuri vēl nav indeksēti un pievienoti *MEDLINE* vai ir konvertēti citā ierakstu statusā;
- nelielam daudzumam ierakstu no dzīvības zinātņu žurnāliem, kas iekļauti *PubMed*, vai iesniegtajiem pilnajiem tekstiem *PubMed Central* digitālajā arhīvā, kas savukārt nav rekomendēti iekļaušanai *MEDLINE* [19, 29].

Lielāko daļu no *PubMed* veido *MEDLINE* ieraksti.

PubMed sniedz saites uz integrētajām molekulāri bioloģiskajām datubāzēm, ko uztur *NCBI*.

Gadu gaitā *PubMed* ir bijuši ievērojami uzlabojumi un izmaiņas, lai sistēmas lietotāji kvalitatīvāk sameklētu vajadzīgo informāciju.

2000. gada beigās tika izstrādāta saistīto rakstu atrašanas sistēma un klīnisko jautājumu filtri, kā arī paziņojumu sistēma e-pastā. No 2001. gada tika uzsākta meklējumu rezultātu grupēšana. No 2003. gada iespējama meklējumu veikšana vienlaicīgi visā *Entrez* sistēmā. No 2004. gada iestrādāti rīki klīnisko jautājumu meklēšanai. 2005. gadā seko vairāki būtiski uzlabojumi: ar gudrā aģenta *My NCBI* palīdzību iespējams saņemt jaunāko informāciju e-pastā, ieguves un vizualizācijas semantika, rezultātu grupēšana pēc dažādu kategoriju algoritmiem. 2008. gadā tiek izstrādāti *PubMed* sensori semantisku jēdzienu atpazīšanai. Bet 2009. gadā tiek pārveidota *PubMed* saskarne [16].

1.2. *MEDLINE*

MEDLINE ir viena no vecākajām, lielākajām un biežāk lietotajām zinātniskajām bibliogrāfiskajām datubāzēm.

ASV Nacionālā medicīnas bibliotēka ir indeksējusi biomedicīnas literatūru jau no 1879. gada, lai veselības aprūpes speciālistiem sniegtu piekļuvi nepieciešamajai informācijai veselības aprūpē, pētījumos un izglītībā. Sākotnēji tas bija iespiests rādītājs *Index Medicus*, bet vēlāk tā elektroniskā versija kļuva zināma kā datubāze *MEDLINE* [29].

Index Medicus no armijas bibliotēkā izveidotā rādītāja, pievienojot datus no *Dental Literature* un *International Nursing Index*, pārtapa par datubāzi *MEDLINE* (*Medical Literature Analysis and Retrieval System Online*). Tā ir medicīnas informācijas datubāze, kas satur atsauces:

- par rakstiem žurnālos medicīnā, biomedicīnā, māszinībās, zobārstniecībā, veterinārajā medicīnā, mikrobioloģijā, uzturzinātnē, biofarmācijā, farmakoloģijā, zobārstniecībā, pirmsklīniskajās zinātnēs un veselības aprūpē;
- par radniecīgo nozaru (bioloģijas, zooloģijas, botānikas, vides veselības, bioķīmijas) tematiem un ierakstus no žurnāliem, kas saistīti ar dzīvības zinātnēm, kā arī antropoloģiju un socioloģiju;
- par zinātniskiem pētījumiem, to veikšanas metodoloģiju, klīnisko praksi, diagnostikas un terapeitiskajām metodēm un sabiedrības veselību.

MEDLINE aptver dažādas kategorijas, sākot no anatomijas, organismiem, slimībām, psihiatrijas līdz psiholoģijai un fizikas zinātnēm.

MEDLINE ir uzkrāti vairāk nekā 19 miljoni bibliogrāfisko aprakstu, sākot no 1966. gada līdz mūsdienām un nedaudzi raksti izlases veidā no 1809. gada [19]. 2012. gada sākumā datubāzē bija apraksti no 5,6 tūkstošiem žurnālu nosaukumiem, kas izdoti ASV un 80 citās valstīs, 39 valodās, kā arī vecie žurnāli – 60 valodās [8]. Apmēram trīs ceturtdaļas materiāla sastāda publikācijas angļu valodā [4, 9, 29].

MEDLINE ietver atsauces uz rakstiem no ~ 25% visā pasaulē izdotajiem žurnāliem biomedicīnā. Atlase materiāla iekļaušanai datubāzē ir ļoti stingra. Trīs reizes gadā sanāk Literatūras atlases tehnisko apskatu komiteja, kas izvērtē potenciālā izdevuma izredzes tikt iekļautam datubāzē. Iekļauti tiek tikai tie žurnāli, kuru ietekmes faktors nav mazāks par 3,75. Ieraksti tiek pievienoti regulāri – laikā no otrdienas līdz sestdienai.

MEDLINE raksturīgākā pazīme ir tā, ka katram tās ierakstam tiek pievienotas 5–15 medicīnas priekšmetu rubrikas (*MeSH*), kas nodrošina informācijas meklēšanu datubāzē. *MeSH* tezauram ir raksturīga hierarhiska struktūra un daudzveidīga norāžu sistēma. Medicīnas priekšmetu rubrikas izmanto medicīnas literatūras satura atklāšanai, biomedicīnas un veselības tematikai radniecīgu nozaru informācijas un dokumentu indeksēšanai, katalogizēšanai un meklēšanai.

No 1996. gada arī *MEDLINE* ir pieejams tiešsaistē kā brīvpieejas resurss, izmantojot *PubMed*. Katrs *MEDLINE* ieraksts sniedz specifisku informāciju par vienu žurnāla rakstu, norādot konkrētā raksta nosaukumu, autorus, kopsavilkumu, *MeSH* terminus, informāciju par žurnālu, kurā raksts publicēts, organizāciju, kuru pārstāv autors, valodu, kurā raksts publicēts un publikācijas veidu.

OLDMEDLINE. Vācijas Medicīniskās dokumentācijas un informācijas institūts, kas bija *MEDlars* centrs Vācijā, 1964. un 1965. gadu laikā kumulatīvos *Index Medicus* rādītājus konvertēja mašīnlasāmā formā un nodeva ASV Nacionālajai medicīnas bibliotēkai. Vēlāk mašīnlasāmā formā tika pārveidoti arī rādītāji *Current List of Medical Literature* par laika posmu no 1946. gada līdz 1959. gadam un dati no Kumulatīvā rādītāja par laika posmu no 1960. gada līdz 1963. gadam. 1996. gadā tika izveidota atsevišķa datubāze *OLDMEDLINE*, kurā tika apvienoti visi minētie dati. Uz 2012. gada jūniju datubāzē ir aptuveni 519 953 ierakstu.

OLDMEDLINE ietver informāciju no biomedicīnas žurnāliem, kas aptver medicīnu, pirmsklīniskās zinātnes un ar veselību saistītās nozares.

OLDMEDLINE datubāzes ierakstu kvalitāte atšķiras no *MEDLINE* ierakstu kvalitātes, tām ir atšķirīgi lauku apraksti. Meklējot *OLDMEDLINE* datubāzē, jāņem vērā sekojoši ierakstu aspekti:

- kopsavilkumu trūkums;
- *OLDMEDLINE* priekšmetu laukā visām rubrikām nav mūsdienu *MeSH* un to kodi neatbilst pašreizējiem hierarhiskajiem *MeSH* koda kodiem. Aprakstos eksistē drukātajā rādītājā *Index Medicus* uzrādītie priekšmeti. Ir atjaunotas žurnālu nosaukumu abreviatūras un pievienoti ISSN (starptautiskais seriālais standarta numurs) indeksi;
- daudzu gadu ierakstiem *MeSH* pamatrubrikai neeksistē apakšrubrikas;

- konvertētajos ierakstos rubrikām ir tikai galvenās rubrikas statuss, jo drukātajā izdevumā ieraksts parādās tikai vienā vietā.

Visiem *OLDMEDLINE* ierakstiem ir pievienota norāde [*PubMed* – *OLDMEDLINE*]. No 2005. gada ASV Nacionālā medicīnas bibliotēka sākusī *OLDMEDLINE* priekšmeta rādītāju kartēšanas projektu, kas paredz vecajiem ierakstiem pievienot pašreizējos *MeSH*. Tiem *OLDMEDLINE* ierakstiem, kuriem visi priekšmetu rādītāji ir kartēti uz pašreizējo *MeSH*, ir pievienota norāde [*PubMed* – *indexed for MEDLINE*] [29].

1.3. *PubMed* un *MEDLINE* atšķirības

Kopš 1997. gada jūnija *PubMed* ir pieejams kā brīvpieejas pakalpojums, ko nodrošina internets un kuru finansē ASV federālais budžets [4, 10]. *PubMed* datubāzes pamatā ir *MEDLINE*. Tomēr *PubMed*, salīdzinot ar *MEDLINE*, ir virkne saturisku atšķirību un papildinājumu. Informācija par tiem tiek ietverta norādēs:

- *PubMed* satur bibliogrāfiskos aprakstus, kas datubāzei pievienoti nesen, pēdējās nedēļas laikā, un šiem ierakstiem vēl nav pievienoti *MeSH* indeksi. Tie tiek atzīmēti ar speciālu norādi [*PubMed* – *in process*];
- *PubMed* iekļauti izdevniecību sniegtie apraksti – dati, ko ASV Nacionālā medicīnas bibliotēka ir saņēmusi no izdevējiem elektroniskā veidā. Tiem pievienota atzīme [*PubMed* – *as supplied by publishers*];
- *PubMed* ir iekļauti datubāzes *OldMEDLINE* ieraksti, kuri vēl nav konvertēti uz *MEDLINE* un kuriem nav piešķirtas medicīnas priekšmetu rubrikas (1946–1965). Tie tiek atzīmēti ar norādi [*PubMed* – *OLDMEDLINE*];
- Kad ieraksts ir indeksēts, tam pievienoti *MeSH* termini un citi indeksēšanas lauki, ierakstiem tiek noteikts *MEDLINE* statuss ar pievienotu norādi [*PubMed* – *indexed for MEDLINE*];
- *PubMed* ir iekļauti apraksti par ASV Nacionālā veselības institūta atbalstīto pētījumu autoru manuskriptiem, kas vēl nav publicēti datubāzē *PubMed Central*;
- *PubMed* ir iekļauti rakstu apraksti no atsevišķiem dzīvības zinātņu žurnāliem, kas nav iekļauti *MEDLINE*. Pilnā apjomā šos žurnālus piedāvā datubāze *PubMed Central*.

Turpmākajās tabulās attēlots *PubMed* apjoms hronoloģiskā skatījumā (uz 04.06.2012.), kā arī *PubMed* ierakstu statuss un to raksturojums.

1.1. tabula. *PubMed* apjoms hronoloģiskā skatījumā

Datubāze	Ieraksti kopumā	Aptvertais periods
<i>PubMed</i>	21 838 549	No 1949. gada līdz mūsdienām
<i>MEDLINE</i>	19 657 139	No 1966. gada līdz mūsdienām
<i>In Process</i>	484 970	—
<i>OLDMEDLINE</i>	519 953	1946.–1965. gads

1.2. tabula. PubMed ierakstu statusa apkopojums [22, 12]

Ierakstu statuss	Raksturojums	MeSH indeksi	Bibliogrāfiskie dati
<i>PubMed – as supplied by publisher</i>	Ieraksts, kas iesniegts elektroniski, kad tas tiek saņemts. Ieraksti no žurnāliem pirms tie tiek atlasīti indeksēšanai <i>MEDLINE</i> (ieraksti līdz 2003. gada beigām). Ieraksti no žurnāliem, kas nav iekļauti <i>MEDLINE</i> (ieraksti, kas saņemti līdz 2005. gada jūnijam).	Nav	Nav
<i>PubMed – in process</i>	Ieraksti, kurus pārskata iekļaušanai <i>MEDLINE</i> .	Nav	Nav
<i>PubMed – indexed for MEDLINE</i>	Pilnībā indeksēti ieraksti.	Ir	Ir
<i>PubMed – OLDMEDLINE</i>	Ieraksti, kas sākotnēji veidoti uz magnētiskajām lentēm un iespīestā formātā, publicēti no 1946. līdz 1965. gadam un kuriem nav pievienoti mūsdienīgi <i>MeSH</i> priekšmeti vai tie ir nepilnīgi.	Daļēji	Ir
<i>PubMed</i>	Raksti no dabaszinātņu žurnāliem, kas izlases veidā indeksēti <i>MEDLINE</i> . No 2003. gada beigām: ieraksti, kas publicēti žurnālos pirms atlasē <i>MEDLINE</i> indeksācijai. No 2005. gada jūnija: ieraksti, kas nav <i>MEDLINE</i> žurnālos. Ieraksti no pilntekstu rakstiem, kas atrodami <i>PubMed Central</i> , bet nav <i>PubMed</i> . Ieraksti no grāmatām un grāmatu daļām, kas atrodamas <i>NCBI</i> datubāzēs.	Nav	Ir

Atšķirībā no *MEDLINE*, datubāzei *PubMed* ir arī papildu tehniskās iespējas, kas atvieglo meklēšanas procesu un uzlabo meklējumu kvalitāti:

- *PubMed* satur saites uz tīmekļa vietnēm, kurās var atrast rakstu pilnos tekstus (pilntekstu publikācijas, bioloģiskas datubāzes, pacientu informācijas resursus, pētniecības rīkus u. c.). Ar saišu palīdzību pieejami žurnālu pilnie teksti, interneta elektroniskie žurnāli un citas tīmekļa vietnes;
- *PubMed* satur saites uz molekulārās bioloģijas resursiem, kas tiek ietverti *NCBI*;
- *PubMed* satur saites uz pilnajiem tekstiem, kas atrodami *PubMed Central* [8];
- Katram ierakstam pievienota saite *Related Citations*. Tā palīdz atrast saistītus ierakstus, balstoties uz vārdiem, kas ietverti ieraksta nosaukumā, kopsavilkumā vai piešķirtajās medicīnas priekšmetu rubrikās;
- *PubMed* satur klīnisko jautājumu un speciālo jautājumu meklēšanas filtrus. Filtri ļauj vienkāršot informācijas meklējumu par slimības etioloģiju, diagnostiku, terapiju vai prognozi;
- *PubMed* nodrošina konkrēta ieraksta atrašanu (*Single Citation Matcher*);
- *PubMed* datubāzē var veidot savu aģentu (*My NCBI*), lai veidotu un saglabātu savu ierakstu kolekcijas, saglabātu meklējuma stratēģiju, kā arī grupētu atrastos rezultātus;
- *PubMed* piedāvā pareizrakstības labotāju;
- *PubMed* piedāvā iegūto rezultātu grupēšanas filtrus.

Kopsavilkums

PubMed ir brīvi pieejama bezmaksas biomedicīnas žurnālu rakstu bibliogrāfiskā datubāze, ko veido ASV Nacionālās medicīnas bibliotēkas Biotehnoloģijas informācijas nacionālais centrs (*NCBI*).

PubMed ir daļa no *NCBI Entrez* izguves sistēmas, kas sniedz pieeju daudzveidīgam datubāzu komplektam. *PubMed* piedāvā plašu, modernu un efektīvu meklēšanas saskarni. Tās lielāko daļu sastāda *MEDLINE*. *PubMed* ir galvenā bibliogrāfiskā datubāze, kas apkopo aptuveni 22 miljonus norāžu par rakstiem žurnālos (kopš 1946. gada) medicīnā, māszinībās, zobārstniecībā, veterinārajā medicīnā, veselības aprūpes sistēmā un pirmsklīniskajās zinātnēs. Informācija aptver vairāk nekā 5600 mūsdienu biomedicīnas un veselības aprūpes žurnālus, kurus izdod ASV un 80 valstīs.

PubMed piedāvā saturiskus papildinājumus – ierakstus no *OLDMEDLINE*, nepublicētajiem izdevumiem, izdevēju iesniegtajām publikācijām un citiem avotiem. Tehniski tiek nodrošināta ātra un ērta meklēšana, pieejamas saites uz žurnālu rakstu pilniem tekstiem, norādes par datubāzēm, bibliotēkām un izdevējiem, ir iespējama saistīto rakstu meklēšana. Tāpat pieejami klīnisko jautājumu meklēšanas filtri, un ir iespējams izveidot personīgo meklēšanas aģentu un izmantot pareizrakstības labotāju.

2. Meklējuma stratēģijas veidošana

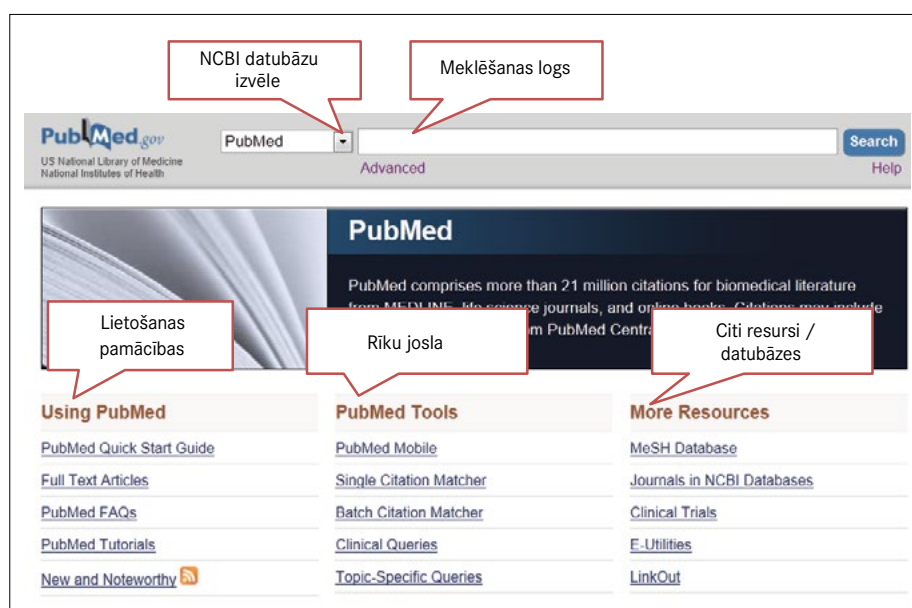
2.1. Kā notiek meklēšana (meklējuma norise, meklējuma detaļas, meklēšana pēc autoriem, stopvārdi, pareizrakstība, saistītie ieraksti)

Meklējuma norise. Meklēšanas rezultāti datubāzē *PubMed* atkarīgi no tā, cik prasmīgi un precīzi veidota pieprasījuma izteiksme un cik lielā mērā izmantotas datubāzes piedāvātās papildiespējas. Rezultātu var sasniegt dažādos veidos, pielietojot atšķirīgas meklēšanas stratēģijas un papildrīkus.

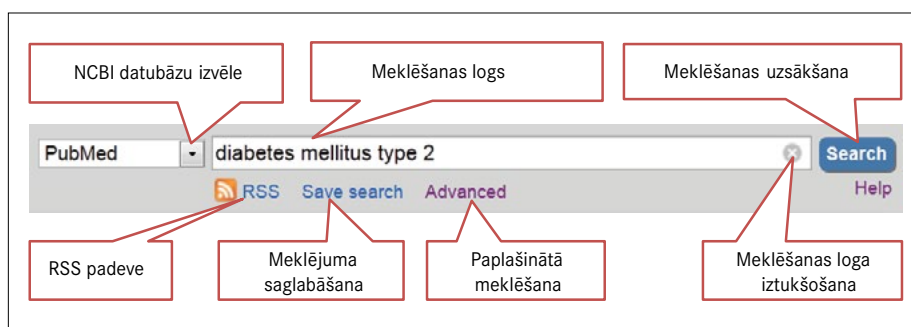
PubMed piedāvā meklēt pēc autora, teksta vārdiem, medicīnas priekšmeta rubrikām (*MeSH*), saistītajiem rakstiem, žurnāla nosaukuma vai konkrētiem klīniskajiem jautājumiem. Lai atrastu pieprasījumam maksimāli atbilstošu rezultātu sarakstu, ir jāveido sarežģīta meklējuma izteiksme, savstarpēji kombinējot vairākus iepriekš veiktus meklējumus. Pareizi veidota meklējuma rezultātu sarakstā nevajadzētu būt vairāk par 150 ierakstiem. Ja ekrānā parādās uzraksts: “*No items found*” (neviens dokuments nav atrasts), iespējams, ka pieprasījuma izteiksmes veidošanā ir pieļautas būtiskas kļūdas, vai arī nav izvēlēta pareizā meklēšanas stratēģija.

Teksta turpmākajā daļā izmantotie rīkjoslu un sadaļu apzīmējumi parādīti 2.1. un 2.2. attēlā. Tā kā *PubMed* saskarne ir angļu valodā, aprakstot praktisko meklēšanas gaitu, tekstā tiek lietoti sadaļu nosaukumi angļu valodā.

2.1. attēls. *PubMed* rīkjoslas un papildiespējas

2.2. attēls. Meklēšanas loga komandas un apzīmējumi

Ievadot meklēšanas logā atslēgvārdus, var izmantot sistēmas piedāvātos variantus no izkrītošās izvēlnes. Meklējuma veikšanai jāspiež komanda *Search* vai jālieto taustiņš *Enter*.

Iespējama viena vai vairāku teksta vārdu ierakstīšana meklēšanas logā. Ieteicams papildus teksta vārdiem meklēšanas logā norādīt konkrētu apraksta lauka etiķeti, kurā tiks veikts meklējums.

Ja šāds apzīmējums netiek norādīts, *PubMed* uzsāk informācijas meklēšanu, izskatot specializētos rādītājus: medicīnas priekšmetu rubriku rādītāju, žurnālu rādītāju un autoru rādītāju.

Meklēšanas logā ievadītais vārds tiek salīdzināts ar medicīnas priekšmetu rubriku rādītāju (*MeSH Translation Table*), kas nozīmē, ka dotais vārds tiek meklēts bibliogrāfiskā apraksta *MeSH* rubriku, apakšrubriku, saistīto terminu, farmakoloģijas nozares terminu, ķīmisko savienojumu nosaukumu un to sinonīmu laukos. Gadījumā, ja šis vārds atrodams kādā no minētajiem laukiem, tas automātiski tiek meklēts kā *MeSH* (*Medical subject heading*) priekšmets.

Ja atbilstošs termins nav atrasts medicīnas priekšmetu rādītājā, pieprasījums tiek pārbaudīts žurnālu rādītājā (*Journals Translation Table*). Meklējamais vārds tiek meklēts žurnāla nosaukumā, *MEDLINE* pieņemto saīsinājumu un abreviatūru un starptautisko standarta sērijas numuru (ISSN) sarakstos.

Gadījumā, ja teksta vārds/i nav atrasts iepriekš nosauktajos rādītājos, tad pieprasījums tiek meklēts autoru rādītājā (*Author Translation Index*).

Neatkarīgi no rādītājos atrastajiem rezultātiem, sistēma meklējamo vārdu meklē arī kā vārdu tekstā visos esošajos bibliogrāfiskā apraksta laukos un bibliogrāfiskajam aprakstam pievienotajā kopsavilkumā. Vārdam, kuram iespējama arī cita pareizrakstība, tiek piedāvāti citi varianti jau ar gatavu meklējuma rezultātu.

Apraksta lauka etiķetes. Viens no veidiem, kā uzsākt meklējumu, ir viena vai vairāku teksta vārdu ierakstīšana meklēšanas logā. Papildus teksta vārdiem meklēšanas logā var arī norādīt konkrētu apraksta lauka etiķeti (piemērus sk. 2.1. tab.), kurā tiks veikts meklējums. Etiķetes var rakstīt gan ar lielajiem, gan ar mazajiem burtiem, bet tās obligāti jāieliek kvadrātiekvāpās.

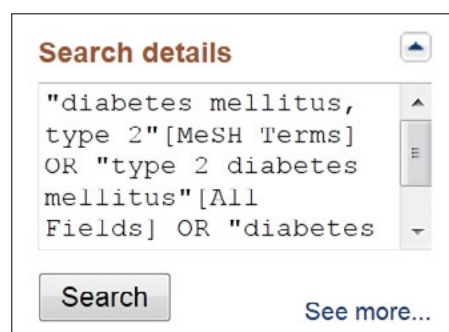
Ja šāds apzīmējums netiek norādīts, *PubMed* uzsāk informācijas meklēšanu, izskatot specializētos rādītājus: medicīnas priekšmetu rubriku rādītāju, žurnālu rādītāju un autoru rādītāju.

2.1. tabula. Populārākās etiķetes lietošanai meklēšanas logā

1AU	Pirmais autors	PL	Publicēšanas vieta
ALL	Visi lauki	PMID	Identifikācijas numurs <i>PubMed</i>
AU	Autors	PS	Personas vārds kā priekšmets
CN	Korporatīvais autors	PT	Publikācijas veids
DP	Publicēšanas datums	SB	Apakškopa
FAU	Pilns autora vārds	SH	<i>MeSH</i> apakšrubrika
LA	Valoda	TA	Žurnāla nosaukums
LASTAU	Pēdējais autors	TI	Raksta nosaukums
MAJR	<i>MeSH</i> priekšmets kā galvenās tēmas apzīmējums	TIAB	Vārds nosaukumā un kopsavilkumā
MH	<i>MeSH</i> priekšmets	TT	Nosaukums oriģinālvalodā
PG	Raksta pirmā lappuse	TW	Vārds tekstā

Meklējuma detaļas. Lai pārliecinātos, vai nav ieviesusies kļūda meklējuma izteiksmes veidošanā, ir jākontrolē meklējuma gaita. To var darīt *Search Details* logā (sk. 2.3. att.), kas atrodas papildrīku joslā pa labi no rezultātu saraksta. *Search Details* logā redzams, kā sistēma ir veidojusi meklējuma izteiksmi, lietojot *MeSH* terminus, vārdu tekstā, savienojot tos ar Būla operatoriem.

2.3. attēls. Meklējuma detaļu logs (*Search Details*)

2.4. attēlā tiek atspoguļota meklēšanas stratēģija, ja meklēšanas logā tiek ievadīti teksta vārdi. Šajā gadījumā sistēma, veicot meklējumu, pārbauda teksta vārdu *nose bleed* un atrod to kā sinonīmu *MeSH* terminam *epistaxis*.

Query Translation logā ir redzami vārdi, ko sistēma lieto meklēšanas procesā. Lai labotu meklējuma izteiksmi, *Query Translation* logā var pievienot vai izdzēst terminus. *URL* sistēma izveido konkrētajam meklējumam interneta adresi interneta pārlūka logā. To var saglabāt vai izveidot kā grāmatzīmi turpmākai šī meklējuma saraksta lietošanai. *Result* numurētā saite ataino konkrētā meklējuma atlasīto ierakstu skaitu, un ar tās palīdzību var atvērt rezultātu sarakstu. *Translations* parāda *Query Translation* logā redzamo izteiksmi pārskatāmākā formā. *User query* uzrāda meklēšanas logā ievadītos meklēšanas vārdus.

2.4. attēls. Search Details sadaļas kopskats

Search Details

Query Translation:

"epistaxis"[MeSH Terms] OR "epistaxis"[All Fields] OR ("nose"[All Fields] AND "bleeds"[All Fields]) OR "nose bleeds"[All Fields]

Search **URL**

Result:

5564

Translations:

nose	"epistaxis"[MeSH Terms] OR "epistaxis"[All Fields] OR ("nose"[All Fields] AND "bleeds"[All Fields]) OR "nose bleeds"[All Fields]
bleeds	

Database:

PubMed

User query:

nose bleeds

Meklēšana pēc autora. Datubāzē var veikt ne tikai sarežģītus meklējumus, bet arī meklēt konkrētu autoru darbus. Ievadot autora uzvārdu meklēšanas logā, autors tiek meklēts gan autora, gan visos bibliogrāfiskā apraksta laukos, kā arī visā tekstā. Ja meklējumam tiek pievienota autora meklēšanas etiķete [AU], ieraksti tiek meklēti tikai autora laukos.

Ja meklējumam netiek pievienota autora meklēšanas etiķete, dažkārt rezultātu sarakstā, meklējot pēc autora, tiks iekļauti arī pilnīgi neatbilstoši ieraksti. Lai meklējums būtu precīzs un autoru meklētu tikai autoru laukos, ir jāievēro daži nosacījumi, kas parādīti 2.2. tabulā.

2.2. tabula. Autora meklēšanas nosacījumi

Rakstības piemērs	Atrastās informācijas apraksts
liguts [AU] been [AU]	Visi ieraksti, kuru autoriem ir norādītais uzvārds. Ja autora uzvārds ir līdzīgs stopvārdiem (<i>stopwords</i>) (piem., <i>also</i> , <i>all</i> , <i>been</i> , <i>shown</i>), noteikti jāpievieno autora lauka meklēšanas etiķete [AU].
liguts v [AU]	Visi ieraksti, kuru autoriem ir norādītais uzvārds un norādītais vārda pirmais burts.
smith ja [AU]	Visi ieraksti, kuru autoriem ir norādītais uzvārds un norādītie vārda pirmie divi burti.
liguts v stepens a [AU]	Visi ieraksti, kuru tapšanā piedalījušies abi norādītie autori.
viesturs liguts [AU]	Visi ieraksti, kuru autoriem ir norādītais vārds un uzvārds. Tiks atrasti tikai pēc 2002. gada publicētie ieraksti, ja autora pilnais vārds ir minēts oriģinālajā tekstā.
liguts [1AU]	Visi ieraksti, kuros raksta pirmajam autoram ir norādītais uzvārds.
liguts [LASTAU]	Visi ieraksti, kuros raksta pēdējam autoram ir norādītais uzvārds. Raksta pēdējais autors, kas bieži vien ir īstais raksta autors.
Cochrane Collaboration [CN]	Visi ieraksti, kuru korporatīvais autors ir norādītā organizācija.

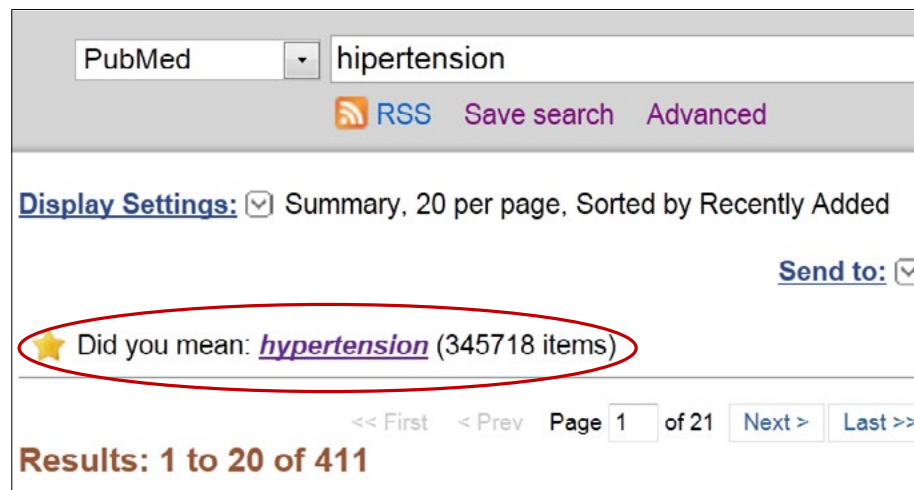
Meklējot konkrēta autora publikācijas, ieteicama paplašinātās meklēšanas (*Advanced*) sadaļa *Search Builder*, kurā, norādot, ka tiks meklēts autors (*Author*), un meklējuma logā ierakstot meklējamā autora uzvārda pirmos 3 burtus, sistēma piedāvā jau gatavu sarakstu ar iespējamiem autoru uzvārdiem.

Var izmantot arī komandu *Index*, kas piedāvā pilnu autoru sarakstu ar iekavās norādītu skaitli, kas norāda, cik ierakstos datubāzē *PubMed* autors minēts autoru laukā (piemēram, *valder w (12)*). Pārvietošanās *Show Index List* autoru logā iespējama, klikšķinot uz izvēlnes *Prev 200*, lai apskatītu iepriekšējos 200 autorus, *Next 200*, lai apskatītu nākamos 200 autorus.

Stopvārdi (*stopwords*). Stopvārdi ir vārdi, kuri indeksēšanas procesā netiek ņemti vērā. *PubMed*, veicot meklējumu, stopvārdus ignorē un pēc tiem nemeklē. Stopvārdu piemēri: *a, about, again, all, almost, also, and, are, as, at, be, but, by, can* u. c.

Pareizrakstība. Sistēma piedāvā citus atslēgvārdu pieraksta alternatīvus variantus, kas palīdz novērst pareizrakstības kļūdas. Alternatīvā rakstība nav balstīta uz vārdnīcu, bet gan uz to, cik bieži termins parādās *PubMed*. Pareizrakstības pārbaude netiek piemērota vārdiem ar ļoti biežu sastopamību *PubMed*, vai vārdiem, kuriem ir mazāk par piecām rakstzīmēm. Ja sistēma piedāvā pareizo termina pareizrakstību ar iekavās norādītu rezultātu daudzumu, atliek tikai noklikšķināt uz šo terminu (sk. 2.5. att.). Piemēram, ievadot logā: *hypertension* (meklējuma rezultātā ir 409 ieraksti). Sistēma piedāvā: *Did you mean: **hypertension** (345 308 items)*.

2.5. attēls. Sistēmas piedāvātais pareizrakstības labojums

The screenshot shows the PubMed search interface. At the top, there is a search bar with 'PubMed' in a dropdown menu and 'hypertension' entered. Below the search bar are links for 'RSS', 'Save search', and 'Advanced'. Underneath, there are 'Display Settings' (set to 'Summary, 20 per page, Sorted by Recently Added') and a 'Send to:' dropdown. A red oval highlights a suggestion: 'Did you mean: **hypertension** (345718 items)'. At the bottom, there are navigation links: '<< First', '< Prev', 'Page 1 of 21', 'Next >', and 'Last >>'. Below these links, it says 'Results: 1 to 20 of 411'.

Saistīto rakstu meklēšana (*Related citations*). Ierakstu meklēšanas iespējas var paplašināt ar saites *Related citations* palīdzību (sk. 2.6. att.). Gandrīz katram *PubMed* ierakstam ir pievienota saite *Related citations*, kas aizved uz jaunu sarakstu, kurā ieraksti pēc satura ir līdzīgi izvēlētajam ierakstam. *PubMed* sistēma ar speciāla algoritma palīdzību salīdzina un izskaitļo vārdus no citu ierakstu nosaukumiem, kopsavilkumiem un *MeSH* vārdnīcas, un pēc tam tos parāda saistīto ierakstu sarakstā. Saistītie raksti ir sarindoti secībā no visvairāk līdz vismazāk atbilstošajam ierakstam. Ieraksts, kurš pēc satura ir visvairāk atbilstošs, ir norādīts sarakstā kā pirmais, tūlīt aiz ieraksta, kuram piemeklēti saistītie raksti.

[Allergic bronchopulmonary aspergillosis.](#)

24. Bains SN, Judson MA.
Clin Chest Med. 2012 Jun;33(2):265-81. Epub 2012 Apr 4.
PMID: 22640845 [PubMed - in process]

[Related citations](#)

Ja konkrētam ierakstam izvēlas skata formu *Abstract*, sistēma piedāvā pirmo piecu saistīto ierakstu sarakstu *Related citations in PubMed* lapas labajā pusē, kuru ar papildu saiti *See all* var atvērt pilnībā.

Saite *Related citations* zem ieraksta var nebūt pievienota pašiem jaunākajiem ierakstiem, jo bibliogrāfiskā ieraksta veidošanas process noris vairākas dienas.

Uz saistīto ierakstu sarakstu neattiecas ierobežojumi, kas ir uzstādīti sākotnējam meklējumam.

Meklējuma vēstures logā (*History*) saglabājas arī skatītie saistīto rakstu saraksti. Līdzīgi citiem tie ir izmantojami jaunu meklējumu veidošanai.

2.2. Meklēšanas papildnosacījumi

2.2.1. Būla operatori

Būla operatori AND, OR, NOT tiek lietoti, lai savā starpā kombinētu atslēgvārdus. Tos raksta starp atslēgvārdiem ar lielajiem burtiem.

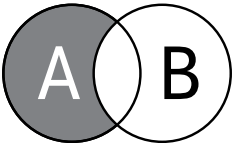
OR. Lietojot starp atslēgvārdiem operatoru OR, tiek atlasīti ieraksti ar katru no atslēgvārdiem. Ar šī operatota palīdzību tiek atlasīti visi dokumenti, kas satur gan pirmo, gan otro atslēgvārdu, gan abus kopā. To lieto, ja tēma ir šaura, ja vārdi ir cieši saistīti, kā arī, ja jāsameklē atslēgvārda dažādos sinonīmus un saistītos jēdzienus.

OR (vai)	ārstēšana OR (vai) rehabilitācija	Atlasīs visus rakstus gan par ārstēšanu, gan par rehabilitāciju, gan par ārstēšanu un rehabilitāciju.
	ēšanas traucējumi OR (vai) anoreksija OR (vai) bulīmija	Atlasīs visus rakstus gan par ēšanas traucējumiem, gan anoreksiju, gan bulīmiju.

AND. Lietojot starp atslēgvārdiem Būla operatoru AND, tiek atlasīti dokumenti, kas satur abus šos atslēgvārdus. Netiek atlasīti dokumenti, kuros pieminēts tikai viens no minētajiem atslēgvārdiem.

AND (un)	ārstēšana AND (un) profilakse	Atlasīs visus dokumentus, kuros katrā būs pieminēta gan ārstēšana, gan profilakse.
	aptaukošanās AND (un) pusaudži	Atlasīs dokumentus par aptaukošanos pusaudžiem.

NOT. Lietojot starp atslēgvārdiem Būla operatoru NOT, no meklēšanas tiks izslēgts tas atslēgvārds, kas sekos aiz NOT.

NOT (ne) 	ēšanas traucējumi NOT (ne) anoreksija	Atlasīs dokumentus par dažādiem ēšanas traucējumiem, bet neatlasīs dokumentus, kuros tiks pieminēta anoreksija.
	astma NOT (ne) bērni	Tiks atlasīti dokumenti par astmu dažādām vecumgrupām, izslēdzot rakstus par bērnu vecumposmu.

2.2.2. Frāžu meklēšana

Meklējot noteiktu frāzi vai citātu, ieteicams lietot aizstājējzīmes: pēdiņas un defisi, vai arī lietot meklēšanas lauka etiķeti.

Ja meklējamo jēdzienu veido divi vai vairāki teksta vārdi, piemēram, *cold compresses*, *pressure point* u. c., sistēma vispirms tos meklē kā viena jēdziena apzīmējumu. Bet, ja šādi jēdzieni medicīnas priekšmetu rubriku rādītāja laukos netiek atrasti, teksta vārdi tiek meklēti atsevišķi kā divi neatkarīgi vārdi. Ja ir nepieciešams, lai vārdi meklējumā netiktu atdalīti un netiktu meklēti kā atsevišķi jēdzieni, var izmantot dažādus ierakstīšanas veidus.

Piemēri:

<i>“cold compresses”</i>	(pēdiņas)
<i>cold-compresses</i>	(defise)
<i>cold compresses [tw]</i>	(meklēšanas lauka etiķete)
<i>cold compresses*</i>	(vārda nošķelšana ar *)

2.2.3. Nošķelšana

Lai atrastu meklējamo vārdu dažādos locījumos vai nav zināma vārda galotne, jālieto nošķelšanas zīme * (zvaigznīte). Nošķelšanas zīmi lieto arī tad, ja nepieciešams atrast dažādas meklējamā vārda izskaņas variācijas

Piemēram, ierakstot meklēšanas logā *transplant**, tiks sameklēti arī *tranplantable*, *transplantablen*, *transplantabilities*, *transplantaca* u. c.

2.3. Paplašinātā meklēšana (*Advanced Search*)

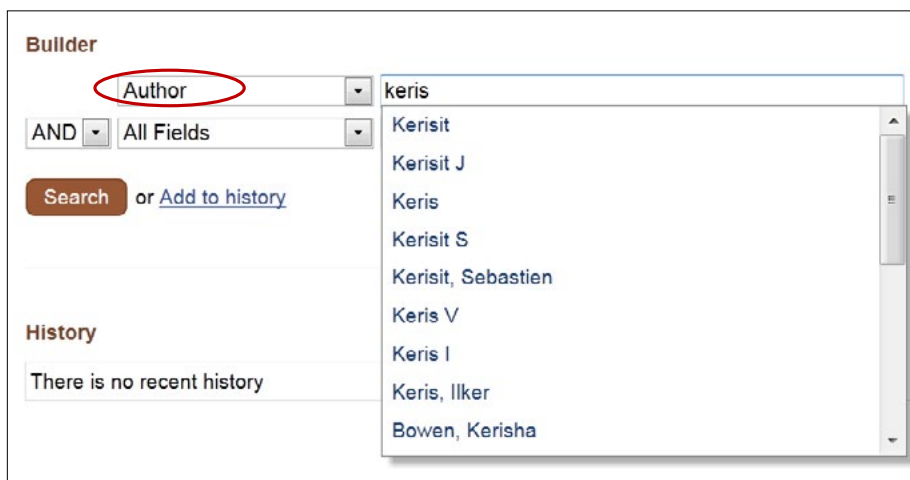
Meklēšanas procesā iespējams pielietot specifiskus meklēšanas laukus (pēc autora, nosaukuma, žurnālu nosaukuma), kā arī tos savstarpēji sasaistīt. Ļoti piemērota tam ir *Search Builder* sadaļa paplašinātās meklēšanas (*Advanced*) logā (sk. 2.7. att.). Šeit ir ērti lietojamas izkrītošās izvēlnes meklēšanas lauku mainīšanai, Būla operatoru pielietošana un jaunu meklēšanas lauku pievienošana. Meklēšanas loga saturs ir rediģējams: dzēšanai lieto komandu *Clear*, bet rediģēšanai – komandu *Edit*.

2.7. attēls. Paplašinātās meklēšanas (*Advanced Search*) iespējas

Norādot, ka tiks meklēts autors vai žurnāls, sistēma, līdzko tiek sākota autora uzvārda vai žurnāla nosaukuma rakstīšana, automātiski piedāvā izvēlni ar iespējamajiem autora uzvārdu vai žurnāla nosaukuma variantiem, no kuriem iespējams izvēlēties vajadzīgo (sk. 2.8. att.).

2.8. attēls. Sistēmas automātiskā vārda pabeigšanas funkcija

Kad meklēšanas laukos ir ierakstīti nepieciešamie atslēgvārdi un izvēlēti atbilstošie Būla operatori, meklējuma veikšanai lieto komandu *Search*.

Var izmantot arī indeksu pielietošanu ar komandu *Show index list* (sk. 2.7. att.), kas piedāvā visus meklējamās terminus izvēlētajā meklēšanas laukā ar iekavās norādītu skaitli, kur redzams, cik ierakstos datubāzē *PubMed* šis termins minēts (sk. 2.9. att.).

2.9. attēls. Indeksu loga pielietošana

MeSH Major Topic [v] ("hypertension/analysis"[MeSH Major Topic] OR "hype [minus]

hypertension (141491)
hypertension/analysis (6887)
hypertension/anatomy and histology (3015)
hypertension/blood (5947)
hypertension/cerebrospinal fluid (47)
hypertension/chemically induced (2743)
hypertension/chemistry (1)
hypertension/classification (262)
hypertension/complications (11444)
hypertension/congenital (32)

Hide index list
Previous 200
Next 200
Refresh index

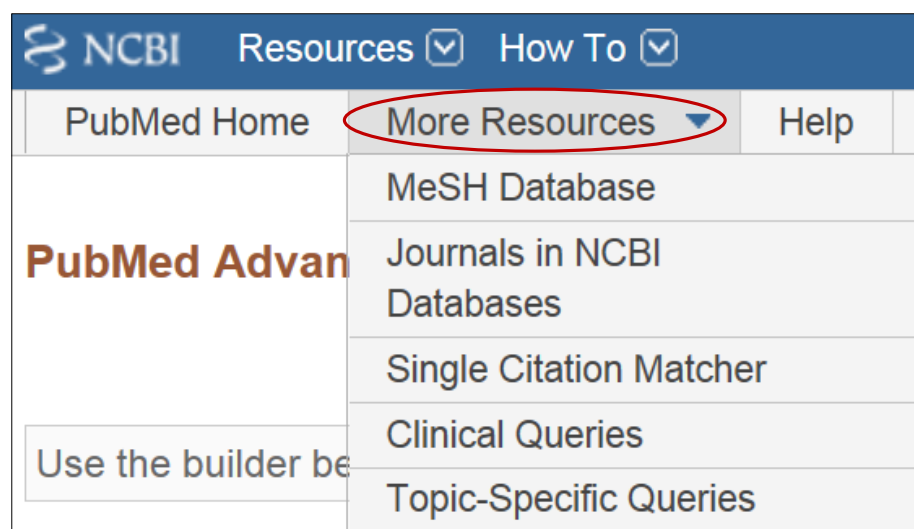
All Fields [v] [minus] [plus] Show index list

Indeksu logā var apskatīt visu sarakstu un izvēlēties atbilstošos terminus savas meklēšanas stratēģijas veidošanai. Lai to veiktu, ar klaviatūras komandu *Control* un peles palīdzību izvēlas vienu vai vairākus terminus, kas savienosies ar Būla operatoru OR un automātiski tiks ierakstīti meklēšanas logā. Meklējuma veikšanai lieto komandu *Search*.

Indeksu logu var pārlūkot ar ritošās joslas palīdzību, kā arī klikšķinot uz izvēlnes *Previous 200*, lai apskatītu iepriekšējos 200 terminus, vai *Next 200*, lai apskatītu nākamos 200 terminus. Indeksu logu aizver ar *Hide index list*.

Paplašinātās meklēšanas sadaļā ir saites, kas ērtības labad ļauj ātri nokļūt uz citiem *PubMed* meklēšanas rīkiem un datubāzēm (sk. 2.10. att.)

2.10. attēls. Nokļūšana no paplašinātās meklēšanas uz citiem *PubMed* rīkiem un datubāzēm

2.4. Meklējuma ierobežošana (*Additional filters*)

Atlasītie rezultāti var būt nepārskatāmi lielā apjoma dēļ. Izvēlne *Choose Additional filters* ļauj ierobežot meklējumu (sk. 2.11. att.). Meklējuma ierobežošana tiek lietota, lai no pareizi atlasīta saraksta atlasītu dotajā brīdī vajadzīgo, nevis, lai uzlabotu meklējuma kvalitāti.

2.11 .attēls. Rezultātu saraksta ierobežojošie filtri

The screenshot displays the PubMed search results interface. On the left, a sidebar titled 'Choose additional filters' is highlighted with a red box. It contains several filter categories: 'Text availability' (Abstract available, Free full text available, Full text available), 'Publication dates' (5 years, 10 years, Custom range...), 'Species' (Humans, Other Animals), 'Article types' (Clinical Trial, Meta-Analysis, Practice Guideline, Randomized Controlled Trial, Review, Systematic Reviews, more ...), and 'Languages' (English). The main search results area on the right shows 'Results: 1 to 20 of 36180'. The first three results are visible, each with a checkbox, a title link, and a list of authors and publication details. The first result is 'Inhaled antibiotics for lower respiratory tract infections: focus on ciprofloxacin.' by Serisier DJ. The second is 'Hypertonic saline in treatment of pulmonary disease in cystic fibrosis.' by Reeves EP, Molloy K, Pohl K, McElvaney NG. The third is 'Mutations in 23S rRNA confer resistance against azithromycin in Pseudomonas aeruginosa.' by Marvig RL, Søndergaard MS, Damkjaer S, Høiby N, Johansen HK, Molin S, Jelsbak L.

Meklējuma ierobežošanai tiek piedāvāti daudzi kritēriji:

- teksta pieejamība (*Text availability*):
 - *Abstract available*, atlasīti tiks tie raksti, kuriem ir pieejams kopsavilkums. Jāņem vērā, ka daudziem rakstiem, kuri publicēti pirms 1975. gada, nav kopsavilkumu,
 - *Free full text available*, atlasīti tiks tie raksti, kuru pilnais teksts ir brīvpieejā,
 - *Full text available*, atlasīti tiks raksti, kuru pilnais teksts pieejams kādā no datubāzēm;
- publicēšanas laiks (*Publication dates*). Atlasi ierobežo pēc rakstu publicēšanas konkrēta laika posma (*5 years*, *10 years*) vai norādot noteikta laika robežas (*Custom range*);
- cilvēki vai dzīvnieki (*Species*);
- raksta veids (*Article types*). Pieejami šādi rakstu veidi: klīniskie pētījumi, nejaušinātie kontrolētie pētījumi, pārskati, sistemātiskie pārskati, metaanalīzes, vadlīnijas, bibliogrāfiskie saraksti un vēl daudzi citi rakstu veidi;
- valodas (*Languages*). Lai atlasītu rakstus tikai noteiktās valodās, pastāv iespēja izvēlēties starp vairāk nekā 50 valodām. To vidū ir arī latviešu valoda;
- dzimte (*Sex*);

- tēmas (*Subjects*):
 - AIDS, bioētika (*Bioethics*), vēzis (*Cancer*), komplementārā medicīna (*Complementary Medicine*), uztura bagātinātāji (*Dietary Supplements*), medicīnas vēsture (*History of Medicine*), toksikoloģija (*Toxicology*), veterinārās zinātnes (*Veterinary Science*);
- žurnālu veidi (*Journal categories*):
 - klīniskie žurnāli (*Core clinical journals*),
 - zobārstniecības žurnāli (*Dental journals*),
 - MEDLINE žurnāli,
 - māsziņu žurnāli (*Nursing journals*);
- vecuma grupas (*Ages*). Vecuma intervāli sākot no jaundzimušiem līdz 80 un vairāk gadiem (*80 and over*);
- meklēšanas lauki (*Search fields*).

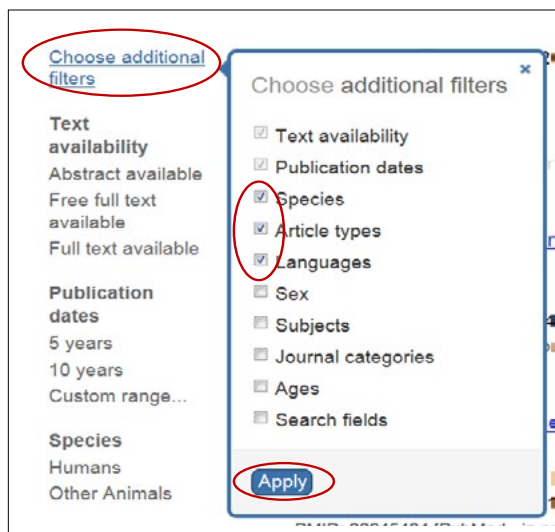
Izvēloties atbilstošo filtru, uz tā ir jānoklikšķina. Atsakoties no jau izvēlēta filtra, arī uz tā ir jānoklikšķina. Kad filtri ir uzstādīti, tie ir pārskatāmi saraksta veidā virs rezultātu saraksta (sk. 2.12. att.). Visus ierobežojošos filtrus kopā var atcelt, izmantojot komandu *Clear all* gan horizontālajā, gan vertikālajā joslā. Vienas grupas filtrus var atcelt ar komandu *Clear* preti šīs filtru grupas nosaukumam.

2.12. attēls. Aktīvo filtru paziņojuma josla

The screenshot shows the PubMed search results interface. On the left, there are filter categories: 'Text availability' (Abstract available, Free full text available, Full text available), 'Publication dates' (5 years selected, 10 years, Custom range...), 'Species' (Humans, Other Animals), and 'Article types' (Clinical Trial selected, Randomized). The main results area shows 'Results: 1 to 20 of 352' and a message 'Filters activated: published in the last 5 years, Clinical Trial'. A 'Clear all' button is circled in red next to the filter message. Another 'Clear all' button is circled in red in the top left corner. The first two search results are visible, detailing studies on cystic fibrosis and bronchiectasis.

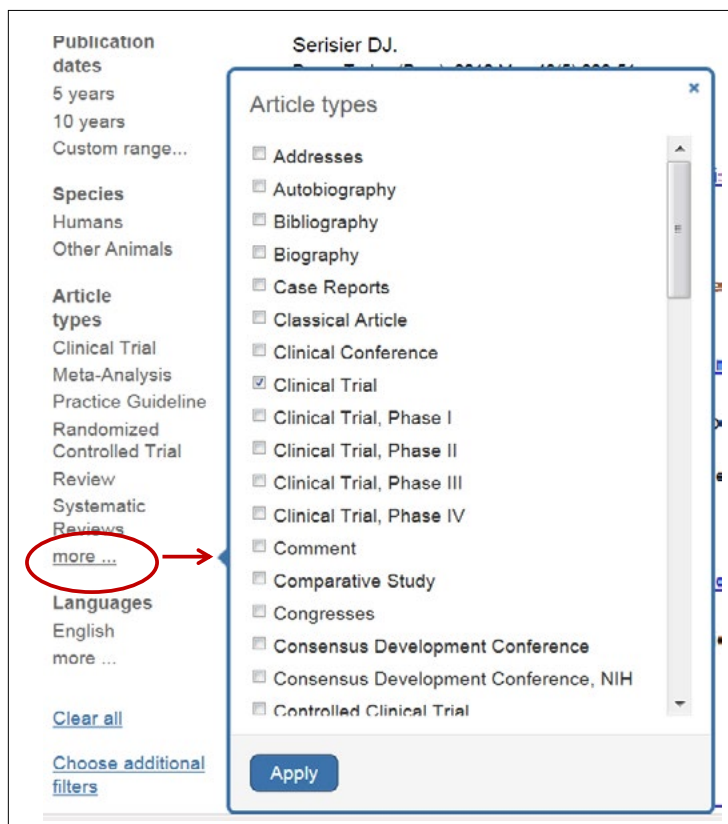
Pilnu filtru sarakstu redz, atverot *Choose additional filters* sarakstu. Šajā sarakstā ar ķeksīšu palīdzību izvēlas vai atceļ sev nepieciešamās ierobežojošo filtru grupas, ko apstiprina ar *Apply* (sk. 2.13. att.).

2.13. attēls. Ierobežojošo filtru grupu izvēle

Dažas no filtru grupām netiek parādītas pilnībā. Tās papildus jāatver ar komandu *more* (sk. 2.14. att.) un jāizvēlas nepieciešamās filtru apakškategorijas, apstiprinot ar *Apply*.

2.14. attēls. Filtru grupas pilns saraksts

2.5. Meklējumu vēsture (*History*)

Katrs *PubMed* veiktais meklējums tiek automātiski saglabāts sadaļā *Advanced* meklējumu vēstures sadaļā *History* (sk. 2.15. att.), uzrādot meklējuma veikšanas laiku, kas fiksēts pēc ASV laika, un atlasīto ierakstu skaitu. Meklējumu vēsture saglabājas 8 stundas pēc pēdējās aktivitātes sistēmā. Kopumā *History* var iekļaut 100 meklējumus. Katram meklējumam *History* sadaļā tiek piešķirts savs kārtas numurs, pēdējais veiktais meklējums tiek uzrādīts saraksta augšdaļā.

2.15. attēls. *History* saglabātie meklējumi

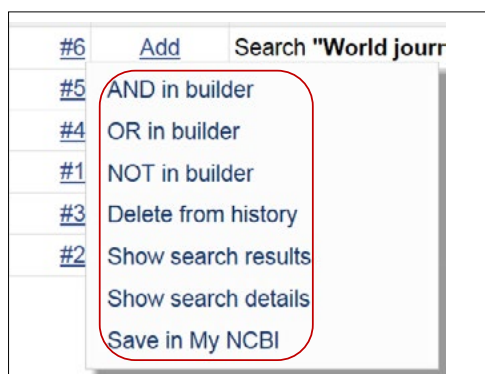
Search	Add to folder	Query	Items found	Time
#11	Add	Search (#7) AND #10	1	02:15:29
#10	Add	Search "World journal of surgery"[Journal]	7772	02:15:22
#8	Add	Search "circulation"[Journal]	37242	02:13:51
#7	Add	Search Keris V[Author]	6	02:13:16
#6	Add	Search diabetes mellitus type 2	74880	02:12:50
#5	Add	Search nose bleeding	6081	02:08:05
#4	Add	Search hypertension	345308	02:07:49
#3	Add	Search asthma	126080	02:07:39
#2	Add	Search infection control	212810	02:07:29
#1	Add	Search infection risk	152722	02:07:20

History ne tikai saglabā jau veiktos meklējumus, bet piedāvā veikt arī jaunus, kombinējot meklējumu izteiksmes un izmantojot Būla operatorus:

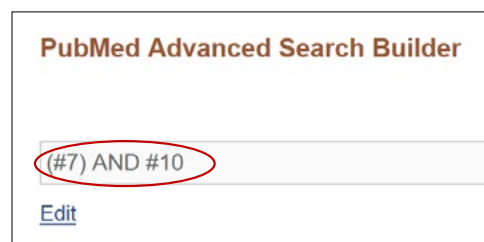
- Klikšķinot uz savstarpēji kombinējamo meklējumu kārtas numura, izkrītošā izvēlnē piedāvā Būla operatorus un dažādas citas iespējas (sk. 2.16. att.). Izvēloties nepieciešamo Būla operatoru, meklēšanas logā automātiski veidojas jauna meklēšanas stratēģija, kas balstās uz saglabāto meklējumu kārtas numuriem.

Piemērs: (#7) AND #10 (sk. 2.17. att.).

2.16. attēls. Komandas meklējumu kombinēšanai

2.17. attēls. Automātiski veidota meklēšanas izteiksme

- Identisku meklējumu var arī iegūt meklēšanas logā, ar roku ierakstot meklējumu kārtas numurus, un tos savstarpēji kombinējot ar Būla operatoriem.

Piemērs: #7 AND #10.

- Meklējuma logā, ierakstot attiecīgo meklējuma kārtas numuru, ar Būla operatoru starpniecību to iespējams savienot ar atsevišķu teksta vārdu, teksta vārdiem vai citu meklējumu kārtas numuriem.

Piemērs: #24 AND reviews.

Pēc tam, kad meklēšanas stratēģija ir gatava, to apstiprina ar komandu *Search*, rezultātā apskatāms jauns rezultātu saraksts. Savukārt, lietojot komandu *Add to history*, meklējums tiek veikts, bet lietotājs atrodas turpat *History* logā.

Ja no vēstures jādzēš kāds no meklējumiem, tad noklikšķina uz konkrētā meklējuma kārtas numura un no izkrītošās izvēlnes izvēlas komandu *Delete from history*. Veiktos meklējumus var arī vēlreiz apskatīt rezultātu sarakstā (*Show search results*), meklējuma detaļu lodziņā (*Show search details*), kā arī saglabāt savā gudrajā aģentā (*Save in My NCBI*).

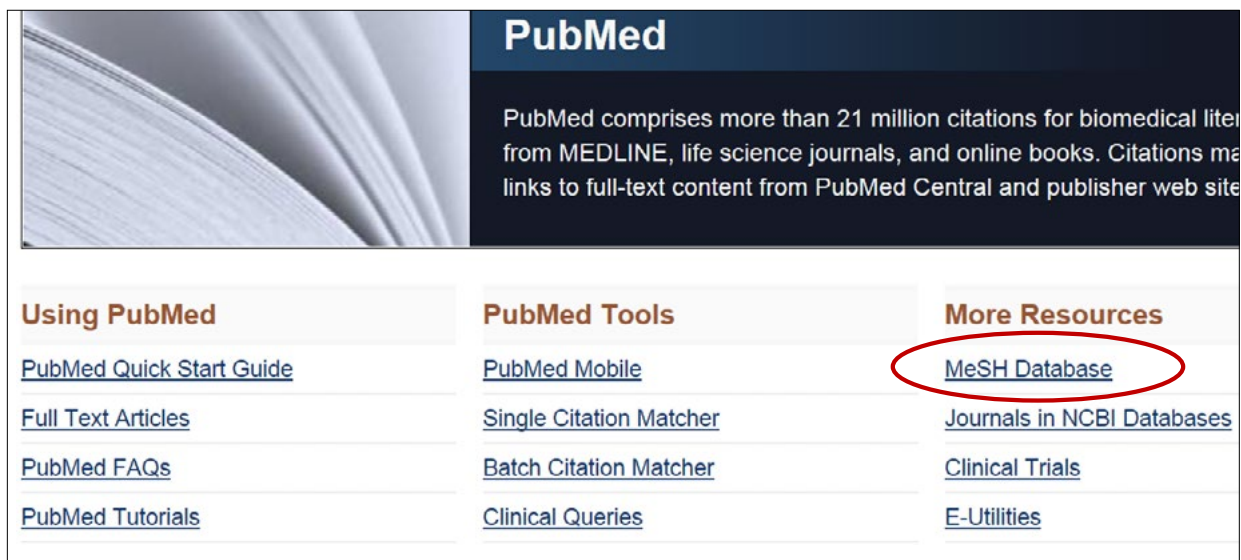
Gadījumā, ja ir pilnībā jāattīra meklējumu vēsture, var izmantot iespēju *Clear History* (attīrīt meklējumu vēsturi), kuru aktivizējot, sistēma izdzēs visus *History* iepriekš saglabātos meklējumus.

2.6. Citi meklēšanas rīki

2.6.1. MeSH datubāze (*MeSH Database*)

MeSH ir ASV Nacionālās Medicīnas bibliotēkas izstrādāta un uzturēta medicīnas terminu vārdnīca jeb tezaurs, kas pirmo reizi publicēts 1960. gadā. *MeSH* ir vienīgais tezaurs, kuru izmanto priekšmetošanai un informācijas meklēšanai medicīnas datubāzēs, arī *PubMed*. Tas ir tulkots vairākās valodās. *MeSH Database* (sk. 2.18. att.) ir viena no *NCBI* datubāzēm.

2.18. attēls. *MeSH* datubāze

Using PubMed	PubMed Tools	More Resources
PubMed Quick Start Guide	PubMed Mobile	MeSH Database
Full Text Articles	Single Citation Matcher	Journals in NCBI Databases
PubMed FAQs	Batch Citation Matcher	Clinical Trials
PubMed Tutorials	Clinical Queries	E-Utilities

Pamatrubrikas (*main headings*) jeb deskriptori (*descriptors*). Pamatrubrikas jeb deskriptori raksturo grāmatas vai žurnāla raksta tematiku. Galvenie termini tezaurā ir izkārtoti 16 galvenajās kategorijās: Anatomija; Organismi; Slimības; Ķīmiskas vielas un zāles; Analītiskā, diagnostiskā un terapeitiskā tehnika un aprīkojums; Psihiatrija un psiholoģija; Bioloģijas zinātnes; Dabas zinātnes; Antropoloģija, Izglītība, Socioloģija un sociālās parādības; Tehnika, Rūpniecība, Lauksaimniecība; Humanitārās zinātnes; Informācijas zinātnes; Personu grupas; Veselības aprūpe; Publikāciju tipi; Ģeogrāfiskie nosaukumi.

Daudziem deskriptoriem ir sinonīmi. Sinonīmi kopā ar galveno terminu tiek apvienoti kopīgā deskriptorblokā. Sinonīmu apkopošana nodrošina labākas iespējas informācijas meklētājam nonākt pie nepieciešamā termina un terminam piesaistītā žurnāla raksta, grāmatas bibliogrāfiskā apraksta vai pilnā teksta.

Apakšrubrikas (*subheadings, qualifiers*). Papildus galvenajiem terminiem *MeSH* piedāvā apakšrubrikas, kas nodrošina iespēju galveno terminu parādīt konkrētā aspektā.

Piemēram, terminam “sirds slimības” var pievienot apakšrubriku “ķirurģija”, terminam “lūzumi” pievienot apakšrubriku “rehabilitācija”.

***MeSH* hierarhija.** Katra no galvenajām kategorijām dalās sīkāk vairākās apakškategorijās ar dalījumu no vispārīgā uz specifisko. Tādējādi izveidojas tezauram raksturīgā hierarhiskā koka struktūra, kurā termini izkārtoti vairākos līmeņos. Līmeņu skaits katram atzarojumam var atšķirties, nepārsniedzot maksimāli iespējamās 11 līmeņus vienā zarā. Daļa terminu tezaurā minēti tikai vienu reizi, līdz ar to tie atrodas tikai vienā zarā. Katram terminam tiek piešķirts unikāls kods, kuru veido burta un ciparu kombinācija un kas norāda termina atrašanās vietu hierarhiskajā koka struktūrā.

MeSH tezaurā termins var atrasties arī vairākos zaros, atkarībā no aspekta, kādā termins tiek apskatīts. Piemēram, termins “deguns” atrodams trīs zaros: deguns kā ķermeņa daļa, deguns kā elpošanas sistēmas daļa, deguns kā maņu orgāns.

Norādes. Terminu savstarpējās attiecības tezaurā tiek organizētas ar norāžu palīdzību. Visi iespējamie sinonīmi uzrādās kā *Entry Terms*.

Piemērs: ***Epistaxis***

Entry Terms:

- *Nasal Bleeding*
- *Bleeding, Nasal*
- *Bleedings, Nasal*
- *Nasal Bleedings*
- *Nose Bleed*
- *Nose Bleeds*
- *Nosebleed*

See also ir mijnorādes, kas norāda, ka cits, plašāks radniecīgs termins ir saistīts ar šo terminu. Mijnorādes arī rāda pāreju uz tādu pašu terminu citā hierarhiskā koka zarā. Mijnorādes lietotājam iesaka, kā vēl varētu meklēt nepieciešamo terminu.

Piemēri:

Nose

See also Rhinoplasty

Heart

See also

- *Angiocardiology*
- *Anti-Arrhythmia Agents*
- *Ballistocardiography*
- *Cardiotonic Agents*
- *Electrocardiography*
- *Myocardium*

Veicot meklēšanu, *MeSH Database* meklēšanas logā jāieraksta interesējošais teksta vārds. Meklējumu var uzsākt arī *PubMed* meklēšanas logā, tikai pa kreisi no tā jānorāda, ka meklējums tiks veikts *MeSH* datubāzē. Pēc meklējuma apstiprināšanas ar *Search*, sistēma saraksta veidā atlasa medicīnas priekšmetus, kas atbilst meklētajam teksta vārdam. Atlasītajā priekšmetu sarakstā redzamas tās *MeSH* rubrikas, kuru nosaukumi vai to skaidrojumi satur meklēto vārdu, tādējādi parādot konkrēto terminu dažādos aspektos. Apskatītajā piemērā priekšmeta *influenza* (gripa) dažādie aspekti ir cilvēka gripas vīruss, vīrusa paveids, vakcinācija pret gripu u. c. (sk. 2.19. att.).

2.19. attēls. Meklējums *MeSH* datubāzē

Atrasto terminu kopskaits

Termins MeSH vārdnīcā

Termina skaidrojums

Termina ieviešanas/pārskatīšanas gads

MeSH

MeSH influenza

Save search Limits Advanced

Display Settings: Summary, 20 per page

Results: 1 to 20 of 69

Influenza, Human

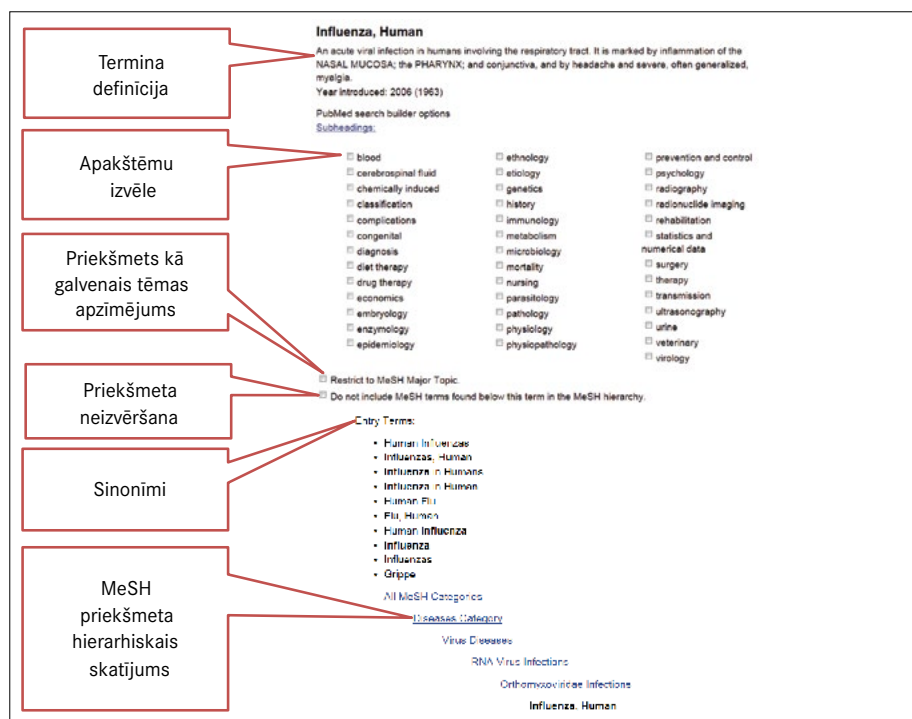
1. An acute viral infection in humans involving the respiratory tract. It is marked by inflammation of the NASAL MUCOSA; the PHARYNX; and conjunctiva, and by headache and severe, often generalized, myalgia. Year introduced: 2006 (1963)

Influenza Vaccines

2. Vaccines used to prevent infection by viruses in the family ORTHOMYXOVIRIDAE includes both killed or attenuated vaccines. The composition of the vaccines is changed each year in response to antigenic shifts and changes in prevalence of influenza strains. The vaccine is usually bivalent or trivalent, containing one or two INFLUENZAVIRUS A strains and one INFLUENZAVIRUS B strain. Year introduced: 2005 (1963)

Kad ir izvēlēts interesējošais medicīnas priekšmets, atveras jauna lapa, kurā tiek sniegta termina definīcija, sinonīmi, norādīts tā lietojuma periods datubāzē, piedāvātas apakšrubrikas, norādīta termina vieta hierarhiskajā *MeSH* koka struktūrā un saistītie termini (sk. 2.20. att.).

2.20. attēls. Meklēšanas stratēģijas atspoguļojums MeSH meklējuma logā

Precīzākiem atlasēs rezultātiem *MeSH Database* piedāvā iespēju savstarpēji kombinēt medicīnas priekšmetus. Medicīnas priekšmetu kombinēšanu var veikt uzreiz pēc pirmā priekšmeta nosūtīšanas uz *MeSH* meklēšanas logu (*Add to search builder*), un, neizejot no *MeSH Database*, turpinot meklēt nākamo priekšmetu un to atkal kopā ar apakšrubrikām nosūtīt uz *MeSH* meklēšanas logu, pielietojot atbilstošu Būla operatoru. Gatavo meklējumu izteiksmi, kas izveidota *MeSH* meklēšanas logā, pārsūta uz *PubMed* logu (*Search PubMed*) (sk. 2.21. att.).

Pārejot no *MeSH Database* uz *PubMed* sistēmu, meklēšanas uzsākšanai tiek piedāvāta iespēja:

- izvēlēties konkrēto priekšmetu kā galvenās tēmas apzīmējumu ierakstā (*Restrict to MeSH Major Topic*);
- priekšmetu neizvērst (*Do not include MeSH terms found below this term in the MeSH hierarchy*), kas nozīmē, ka priekšmeti, kas *MeSH* kokā atradīsies zem attiecīgās rubrikas, meklēšanas procesā nepiedalīsies (sk. 2.21. att.).

Ja meklēšanā tiek izmantota tikai *MeSH Database*, tiks zaudēti apmēram 8% no visiem ierakstiem datubāzē *PubMed*, jo *MeSH* termini jaunajiem ierakstiem vēl nav pievienoti. Jāņem vērā arī cilvēciskais faktors, jo priekšmetu terminu pievienošanu veic cilvēki, tāpēc pastāv iespēja pieļaut kļūdas. Iepriekš minēto iemeslu dēļ, meklējot informāciju *PubMed*, vislabākā meklēšanas stratēģija ir *MeSH* terminu apvienošana ar teksta vārdiem.

2.21. attēls. Meklēšanas stratēģijas veidošana MeSH meklējuma logā

Asthma

A form of bronchial disorder with three distinct components: airway hyper-responsiveness (RESPIRATORY HYPERSENSITIVITY), airway INFLAMMATION, and intermittent AIRWAY OBSTRUCTION. It is characterized by spasmodic contraction of airway smooth muscle, WHEEZING, and dyspnea (DYSPNEA, PAROXYSMAL).

PubMed search builder options

[Subheadings:](#)

☐ anatomy and histology	☐ epidemiology	☐ physiopathology
☐ blood	☐ ethnology	☐ prevention and control
☐ cerebrospinal fluid	☐ etiology	☐ psychology
☐ chemically induced	☐ genetics	☐ radiography
☐ classification	☐ history	☐ radionuclide imaging
☐ complications	☐ immunology	☐ radiotherapy
☐ congenital	☐ legislation and jurisprudence	☐ rehabilitation
☒ diagnosis	☐ metabolism	☐ surgery
☐ diet therapy	☐ microbiology	☒ therapeutic use
☐ drug effects	☐ mortality	☐ ultrasonography
☐ drug therapy	☐ nursing	☐ urine
☐ economics	☐ parasitology	☐ veterinary
☐ embryology	☐ pathology	☐ virology
☐ enzymology	☐ physiology	

☒ Restrict to MeSH Major Topic.

☒ Do not include MeSH terms found below this term in the MeSH hierarchy.

Entry Terms:

- Asthmas
- Bronchial **Asthma**
- Asthma**, Bronchial

PubMed search builder

```
( "Asthma/diagnosis" [Mesh]
OR "Asthma/therapy" [Mesh] )
```

Add to search builder

AND

Search PubMed

All MeSH Categories

Diseases Category

Respiratory Tract Diseases

Bronchial Diseases

Asthma

~~Asthma, Aspirin-Induced~~

~~Asthma, Exercise-Induced~~

~~Asthma, Occupational~~

~~Status Asthmaticus~~

All MeSH Categories

Diseases Category

Respiratory Tract Diseases

Lung Diseases

Lung Diseases, Obstructive

Asthma

All MeSH Categories

Diseases Category

Respiratory Tract Diseases

Respiratory Hypersensitivity

Asthma

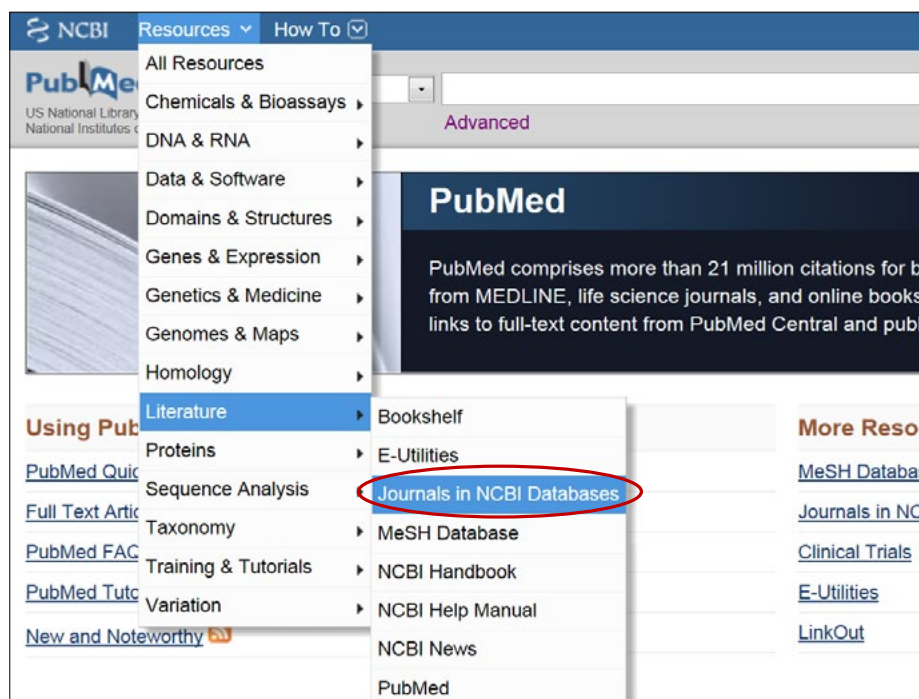
2.6.2. Žurnālu datubāze (Journals in NCBI Databases)

Žurnālu datubāze (Journal in NCBI Databases) atvieglo informācijas meklēšanu par žurnāliem, kuru raksti tiek indeksēti PubMed. Lai strādātu ar žurnālu datubāzi, PubMed sāklapā jāizvēlas saite Journals in NCBI Databases (sk. 2.22. att.), vai arī PubMed sāklapā ekrāna kreisajā augšējā stūrī izvēlas sadaļu Resources, tad Literature un Journals in NCBI Databases (sk. 2.23. att.).

2.22. attēls. Nokļūšana uz žurnālu datubāzi (1)

Using PubMed	PubMed Tools	More Resources
PubMed Quick Start Guide	PubMed Mobile	MeSH Database
Full Text Articles	Single Citation Matcher	Journals in NCBI Databases
PubMed FAQs	Batch Citation Matcher	Clinical Trials
PubMed Tutorials	Clinical Queries	E-Utilities

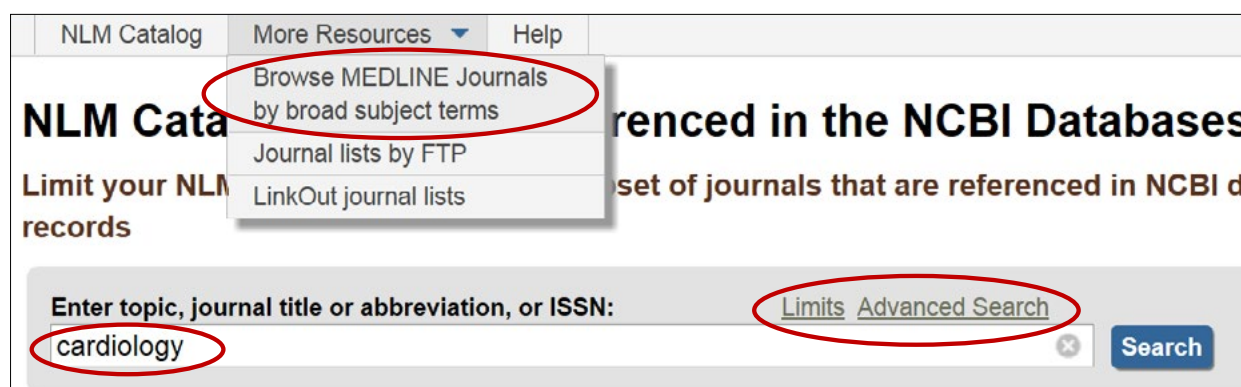
2.23. attēls. Nokļūšana uz žurnālu datubāzi (2)

Žurnālu datubāzē var veikt meklējumu (sk. 2.24. att.):

- ierakstot pilnu žurnālu nosaukumu;
- ierakstot daļu no nosaukuma;
- ierakstot tēmu;
- ierakstot žurnāla saīsinājumu;
- ierakstot žurnāla starptautisko seriālo numuru (ISSN);
- pārlūkojot žurnālus pēc tēmām (*Browse MEDLINE Journals*).

2.24. attēls. Žurnālu datubāze

Atrastais žurnālu saraksts tiek sakārtots nosaukumu alfabētiskā secībā.

Katrs ieraksts satur sekojošas ziņas:

- pilns žurnāla nosaukums;
- ISSN (ja žurnāls pastāv gan iespiestā, gan elektroniskā veidā, var būt norādīti divi numuri: *pISSN* un *eISSN*);
- žurnāla nosaukuma saīsinājums;
- īpašais žurnāla numurs, ko tam piešķirusi ASV Nacionālā medicīnas bibliotēka.

Žurnālu sarakstu var papildus ierobežot sadaļā *Limits*. Tāpat arī var pievienot jaunus meklēšanas nosacījumus, piemēram, autora vārdu, medicīnas priekšmetu rubrikas u.c. sadaļā *Advanced* (sk. 2.24. att.).

Atrasto žurnālu sarakstā, noklikšķinot uz konkrētu žurnāla nosaukuma, atvērsies jauns logs, kurā ir ziņas par izdevēju, iznākšanas biežumu, nosaukumu maiņām, norādīts *ISSN* numurs, izdošanas sākuma datums, nosaukuma saīsinājums, abreviātūra un citi parametri, kā arī tiek norādīta saite uz žurnāla tīmekļa vietni, ja tāda eksistē (sk. 2.25. att.).

2.25. attēls. Informācija par žurnālu

The screenshot displays the PubMed entry for the **World Journal of Cardiology**. The left side contains detailed metadata, while the right side features a **PubMed search builder** and related information.

World Journal of Cardiology

NLM Title Abbreviation: World J Cardiol
ISO Abbreviation: World J Cardiol
Title(s): World journal of **cardiology** [electronic resource]
Other Title(s): WJC
Publication Start Year: 2009
Frequency: Monthly
Country of Publication: China
Publisher: Beijing : Beijing Baishideng BioMed Scientific Co.
Language: English
ISSN: 1949-8462 (Electronic)
LCCN: 2009207924
Electronic Links: <http://www.wjgnet.com/1949-8462/archive.htm>
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/journals/1320/>
Indexed In: PubMed v1n1, Dec. 31, 2009
Current Format Status: Electronic only.
Current Indexing Status: Not currently indexed for MEDLINE.
Version Indexed: Electronic
PMC Availability: v.1(2009)-
MeSH: Cardiovascular Diseases*
Publication Type(s): Periodicals
Notes: Description based on: Vol. 1, issue 1 (Dec. 31, 2009); title from HTML header (publisher's Web site, viewed Aug. 27, 2010).
Latest issue consulted: Vol. 2, issue 8 (Aug. 26, 2010) (viewed Aug. 27, 2010).
Other ID: (OCoLC)440817310
NLM ID: 101537090 [Serial]

PubMed search builder

"World J Cardiol" [Journal]

Add to search builder
Search PubMed

Related information

PubMed
Related Records in Catalog
Single Citation Matcher

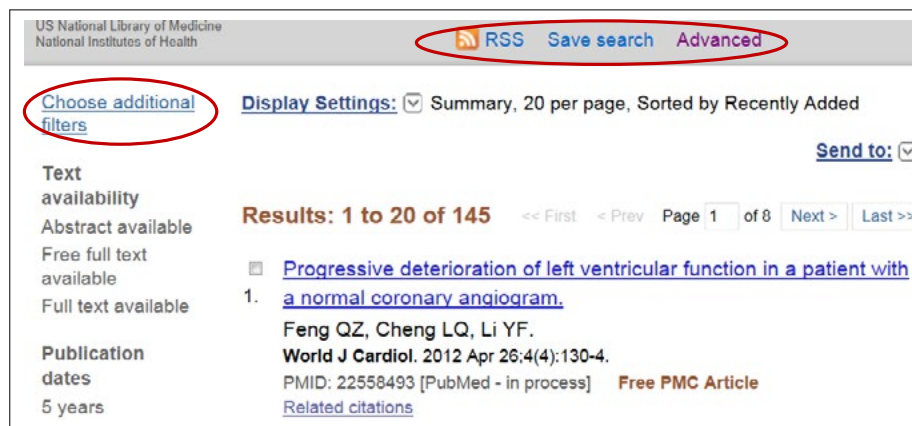
Recent activity [Turn Off](#)

- cardiology AND (ncbijournals[A Fields]) (309) NLM
- Influenza, Human
- influenza (69)
- infection control (213168)
- cystic fibrosis AND ("last 5 years"[PDat] AND Clinical Tria

Lai veiktu viena konkrēta žurnāla rakstu meklēšanu *PubMed*, nepieciešams pārsūtīt šī žurnāla nosaukumu no *Journal in NCBI Databases* uz *PubMed*. Žurnālu sarakstā pirms žurnāla nosaukuma lodziņā ieklikšķina ķeksīti, vai arī atver pilnu informāciju par žurnālu un *PubMed search builder* sadaļā pievieno atzīmēto žurnālu ar komandu *Add to search builder*, un veic meklējumu ar *Search PubMed* (sk. 2.25. att.).

Rezultāti tiks parādīti *PubMed* datubāzē saraksta veidā. Šāda meklējuma rezultātā tiks atrasti visi konkrētā žurnāla raksti, kas sakārtoti apgriezti hronoloģiskā secībā (sk. 2.26. att.). Iegūtais saraksts ietver ierobežojošo filtru joslu un iespēju ar *RSS* tehnoloģiju palīdzību saņemt jaunākos šī žurnāla rakstus uz savu *RSS* ziņu lasītāju, vai arī iespēju saglabāt šo sarakstu savā "gudrajā aģentā".

2.26. attēls. Konkrēta žurnāla rakstu pilns saraksts

2.6.3. Konkrētu ierakstu meklēšana (Single Citation Matcher)

Datus par konkrētu publikāciju visvienkāršāk atrast galvenās izvēlņu joslas sadaļā *Single Citation Matcher* (sk. 2.27. att.).

Ar *Single Citation Matcher* palīdzību var atrast PubMed žurnālu rakstus pēc jebkura no bibliogrāfiskā apraksta elementiem: pēc raksta nosaukuma, autora, žurnāla nosaukuma, datuma, žurnāla sējuma un raksta lappusēm. Pat tikai tad, ja ir zināms gads, kurā raksts publicēts un raksta pirmā lappuse, iespējams atrast ziņas par šo rakstu.

2.27. attēls. Konkrētu ierakstu meklēšana

Nav obligāti jāaizpilda visus meklēšanas logus, pietiekami ir aizpildīt tikai dažus no tiem (sk. 2.28. att.):

- *Journal* – žurnāla nosaukums. Var ierakstīt pilnu žurnāla nosaukumu, vai arī tā pieņemto saīsinājumu, piemēram, *Am J Med*. Līdzko tiek sākta žurnāla nosaukuma rakstīšana, parādās izvēlne ar iespējamiem žurnāla nosaukuma variantiem, no kuriem var izvēlēties vajadzīgo;
- *Date* – iznākšanas datums: gads, mēnesis, datums. Var tikt ierakstīti jebkuri elementi, piemēram, 1998 vai 1998/03 vai 1998/03/06;
- *Volume* – žurnāla sējuma numurs;
- *Issue* – žurnāla iznākšanas numurs;
- *First page* – raksta pirmā lappuse;

- *Author name* – autora uzvārds un iniciāļi (ja zināmi), piemēram, *Johnson PH*. Līdzko tiek uzsākta autora uzvārda rakstīšana, parādās izvēlne ar iespējamiem autora uzvārda variantiem, kurus iespējams izvēlēties noklikšķinot uz tā;
- Klikšķinot uz *Only as first author*, var norādīt, ka konkrētais autors jāmeklē kā pirmais autors, vai, klikšķinot uz *Only as last author*, var norādīt, ka autors jāmeklē kā pēdējais autors;
- *Title words* – raksta nosaukums (pilns vai daļējs).

Kad zināmie dati ir ievadīti, spiežot komantu *Go*, tiek atrasts konkrētais raksts, kas tiek piedāvāts *Abstract* skata formātā.

2.28. attēls. Konkrētas publikācijas meklēšana sadaļā *Single Citation Macher*

PubMed Single Citation Macher

• Use this tool to find PubMed citations. You may omit any field.
 • Journal may be the full title or the title of the journal.
 For first and last author searching, use the following options.

Labels and fields:

- Žurnāla nosaukums (Journal)
- Žurnāla izdošanas laiks (Date: yyyy/mm/dd (month and day are optional))
- Žurnāla sējums, numurs (Volume)
- Issue
- First page
- Author name (see help)
- Only as first author
- Only as last author
- Title words
- Go
- Clear
- Meklējuma veikšana
- Ierakstītā teksta dzēšana
- Meklēšana pēc pirmā autora
- Meklēšana pēc pēdējā autora
- Raksta pirmās lappuses numurs

2.6.4. Meklēšana pēc klīniskajiem jautājumiem (*Clinical Queries*)

Klīniskie jautājumi *Clinical Queries* ir meklēšanas rīks, kas atvieglo informācijas meklēšanu uz pierādījumiem balstītas medicīnas resursos datubāzē *PubMed* iekļauto ierakstu robežās (sk. 2.29. att.). Meklēšana sadaļā notiek, izmantojot sistēmā jau iestrādātos meklēšanas filtrus. Izmantojot apskatīto meklēšanas rīku, jāņem vērā, ka, veicot meklējumu, vismaz daži no datubāzē pieejamajiem atbilstošajiem ierakstiem netiks atrasti, toties meklējuma veikšanai vajadzēs veltīt maz laika.

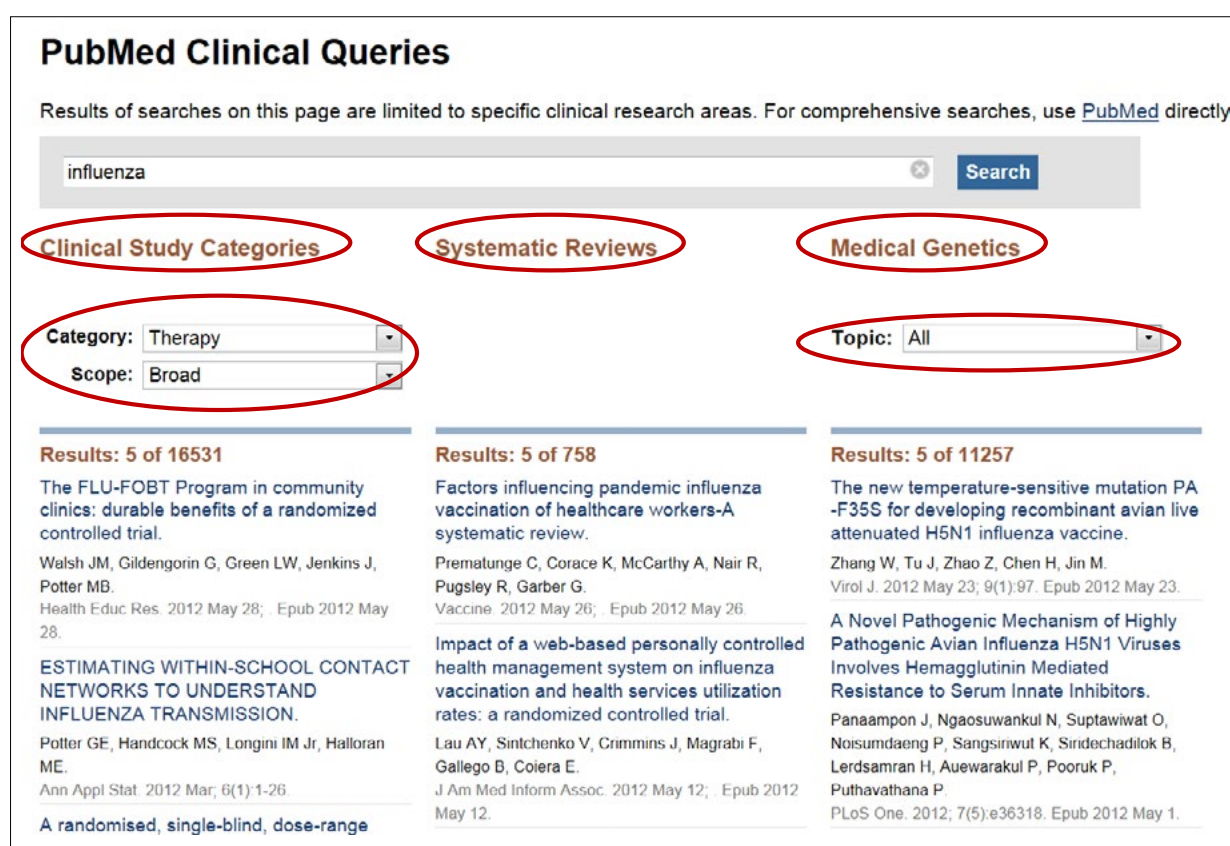
Specializētu meklēšanu sadaļā *Clinical Queries* var veikt trīs apakšsadaļās (sk. 2.30. att.):

- klīnisko jautājumu kategorijas (*Clinical Study Categories*);
- sistemātiskie pārskati (*Systematic Reviews*);
- medicīniskā ģenētika (*Medical Genetics*).

2.29. attēls. Meklēšana pēc klīniskajiem jautājumiem

2.30. attēls. Klīnisko jautājumu sadaļa PubMed

Sistēma vienlaicīgi veic meklējumu visās apakšsadaļās, norādot trīs atsevišķus rezultātu sarakstus, kuros sākotnēji redzami pirmie 5 ieraksti, bet katru no tiem var izvērst ar komandu *See all* saraksta apakšā.

Klīnisko jautājumu kategorijas (*Clinical Study Categories*). Specializētā meklēšana pēc klīnisko jautājumu kategorijām ir paredzēta praktizējošiem ārstiem. Sistēmā iebūvētie meklēšanas filtri (skat. 2.3. att.) ir izstrādāti un atjaunoti, balstoties uz R. B. Heinsa (*R. B. Haynes*), kurš pārstāv Makmāstera universitāti, (*McMaster University*) (Hamiltonā, Kanādā), un viņa kolēģu atzinumiem.

2.3. tabula. Klīnisko jautājumu kategorijas un to filtri

Kategorija (klīnisko jautājumu kategorija)	Optimizācija (uzsvara vai aptvēruma filtri)	Jutība / Specifiskums	Ekvivalenta meklēšana PubMed datubāzē (meklēšanas filtrs (MeSH priekšmets, apakšrubriķis, teksta vārdi, publikācijas tips))
Terapija (therapy)	Jutīga / plaša (sensitive / broad)	99% / 70%	((clinical [Title/Abstract] AND trial [Title/Abstract]) OR clinical trials [MeSH Terms] OR clinical trial [Publication Type] OR random* [Title/Abstract] OR random allocation [MeSH Terms] OR therapeutic use [MeSH Subheading])
	Specifiska / šaura (specific / narrow)	93% / 97%	(randomized controlled trial [Publication Type] OR (randomized [Title/Abstract] AND controlled [Title/Abstract] AND trial [Title/Abstract]))
Diagnostika (diagnosis)	Jutīga / plaša (sensitive / broad)	98% / 74%	(sensitivity* [Title/Abstract] OR sensitivity and specificity [MeSH Terms] OR diagnos* [Title/Abstract] OR diagnosis [MeSH:noexp] OR diagnostic * [MeSH:noexp] OR diagnosis, differential [MeSH:noexp] OR diagnosis [Subheading:noexp])
	Specifiska / šaura (specific / narrow)	64% / 98%	(specificity[Title/Abstract])
Etioloģija (etiology)	Jutīga / plaša (sensitive / broad)	93% / 63%	(risk*[Title/Abstract] OR risk*[MeSH:noexp] OR risk * [MeSH:noexp] OR cohort studies [MeSH Terms] OR group*[Text Word])
	Specifiska / šaura (specific / narrow)	51% / 95%	((relative [Title/Abstract] AND risk*[Title/Abstract]) OR (relative risk [Text Word]) OR risks [Text Word] OR cohort studies [MeSH:noexp] OR (cohort [Title/Abstract] AND stud*[Title/Abstract]))
Prognoze (prognosis)	Jutīga / plaša (sensitive / broad)	90% / 80%	(incidence [MeSH:noexp] OR mortality [MeSH Terms] OR follow up studies [MeSH:noexp] OR prognos*[Text Word] OR predict*[Text Word] OR course*[Text Word])
	Specifiska / šaura (specific / narrow)	52% / 94%	(prognos*[Title/Abstract] OR (first[Title/Abstract] AND episode[Title/Abstract]) OR cohort [Title/Abstract])
Klīniskās prognozes noteikšanas vadlīnijas (clinical prediction guides)	Jutīga / plaša (sensitive / broad)	96% / 79%	(predict*[tiab] OR predictive value of tests [mh] OR scor*[tiab] OR observ*[tiab] OR observer variation [mh])
	Specifiska / šaura (specific / narrow)	54% / 99%	(validation [tiab] OR validate [tiab])

Meklēšanas izteiksmi var veidot *Clinical Queries* meklēšanas logā vai arī iekopēt jau gatavu meklējuma izteiksmi, kas izveidota, izmantojot citus *PubMed* meklēšanas rīkus, ieskaitot *MeSH Database* iespējas.

Izveidoto meklējuma izteiksmi var precizēt pēc vienas no piecām klīnisko jautājumu kategorijām (*Category*), kurām automātiski tiek pievienots atbilstošais meklēšanas filtrs:

- etioloģija;
- diagnoze;
- terapija;
- prognoze;
- klīniskās prognozēšanas vadlīnijas.

Vēl sistēma ļauj izvēlēties vienu no aptvēruma filtriem (*Scope*): ierobežots, specifisks meklējums (*narrow, specific search*) vai plašs meklējums (*broad, sensitive search*).

Sistemātisko pārskatu meklēšana (*Systematic Reviews*). Meklēšanas rīks paredzēts, lai praktizējošiem ārstiem atvieglotu sistemātisko pārskatu un tiem radniecīgo publikāciju atrašanu. Meklējot apskatītajā apakšsadaļā, tiks atlasīti ieraksti par sistemātiskajiem pārskatiem, metaanalīzēm, klīnisko jautājumu pārskatiem, konferenču materiāliem un vadlīnijām un citiem uz pierādījumiem balstītas medicīnas resursiem. Apskatītās apakšsadaļas ietvaros iekļauti ieraksti no žurnāliem, kas specializējas klīnisko pārskatu pētīšanā.

Medicīniskās ģenētikas resursi (*Medical Genetics*). Meklēšanas rīks ļauj sameklēt ierakstus par dažādiem ar medicīnisko ģenētiku saistītiem tematiem. Apskatītā apakšsadaļa izveidota, sadarbojoties Vašingtonas universitātei ar ASV Nacionālā veselības institūta Ģenētisko izmeklējumu laboratoriju. Pēc atbilstošās kategorijas un meklējuma aptvēruma izvēlēšanās sistēma pati veiks sarežģīto meklējuma ierobežošanas procesu. Meklējumu var sašaurināt, izvēloties kādu no apakštēmām (*Topic*).

Kopsavilkums

PubMed piedāvā veikt meklēšanu, meklēšanas logā ierakstot teksta vārdus, autora vārdu, žurnālu nosaukumu vai noteiktu frāzi, pielietojot Būla operatorus, nošķelšanas zīmes un meklēšanas lauka etiķetes. Precīzākai meklēšanai var pielietot paplašinātās meklēšanas (*Advanced*) iespējas ar ērti lietojamām izkrītošām izvēlnēm meklēšanas lauku mainīšanai, jaunu meklēšanas lauku pievienošanu un indeksu pielietošanu.

Specifiskāka meklēšana ir iespējama sadaļās *Single Citation Matcher*, *Journals in NCBI Database*, *Clinical Queries* un *MeSH Database*. *MeSH* jeb medicīnas priekšmetu rubrikas ir ASV Nacionālās medicīnas bibliotēkas izstrādāta un uzturēta īpaša hierarhiski strukturēta medicīnas terminu vārdnīca ar daudzveidīgu norāžu sistēmu, ko izmanto medicīnas literatūras satura atklāšanai, indeksēšanai, katalogizēšanai un meklēšanai.

Meklējumu rezultātus iespējams precizēt, uzstādot tiem ierobežojumus (*Filters*). *PubMed* ieraksti iekļauj arī saites uz citiem saistītiem ierakstiem (*Related Articles*). *PubMed* veiktie meklējumi tiek saglabāti sadaļā *History*, kas nodrošina atkārtotu rezultātu skatīšanu un veikto meklējumu kombinēšanu. Izmantotās meklējuma stratēģijas pilna izteiksme redzama meklējuma detaļu *Search Details* logā.

3. Rezultātu pārvaldīšana

3.1. Rezultātu saraksts

Pēc meklējuma veikšanas *PubMed* ekrānā ir redzams rezultātu saraksts. Iegūtie ieraksti tiek parādīti *Summary* formātā (sk. 3.1. att.). Tajā iekļauti raksta nosaukums, autori un avota informācija. Ja meklēšanas rezultātā atrasts tikai viens ieraksts, tas tiek parādīts *Abstract* formātā ar raksta pamatinformācijai pievienotu anotāciju.

Rezultāti tiek grupēti pa 20 ierakstiem vienā skata formā. To kārtojums ir apgriezti hronoloģisks, un saraksta sākumā ir paši jaunākie ieraksti.

3.1. attēls. Rezultātu saraksta skaidrojumi

The screenshot shows the PubMed search results interface. Red callout boxes with arrows point to specific features:

- Rezultātu ierobežošana**: Points to the 'Choose additional filters' link.
- Rezultātu skaits**: Points to the 'Results: 1 to 20 of 212810' text.
- Pārvietošanās pa rezultātu sarakstu**: Points to the navigation links: '<< First', '< Prev', 'Page 1 of 10641', 'Next >', and 'Last >>'.
- Papildrīku josla**: Points to the right-hand sidebar containing filters and related searches.
- Raksta nosaukums**: Points to the title of the first result: 'STM2209-STM2208 (opvAB): A Phase Variation Locus of Salmonella enterica Involved in Control of O-Antigen Chain Length'.
- Autori**: Points to the authors of the first result: 'Cota I, Blanc-Potard AB, Casadesús J'.
- Ziņas par izdevumu (nosaukums, izdošanas laiks, sējumi, lpp.)**: Points to the journal information: 'PLoS One. 2012;7(5):e36863. Epub 2012 May 11'.
- Identifikācijas numurs**: Points to the PMID: 'PMID: 22604450'.
- Norādes**: Points to the 'Free Article' label.

Rezultātu saraksta labajā pusē redzams filtru piedāvājums, ar kuru palīdzību iespējams sašaurināt rezultātu sarakstu.

Labajā pusē no rezultātu saraksta apskatāma papildrīku josla (*Discovery*), ar kuras palīdzību jebkurā laikā var dažādot meklējumu. Tajā var tikt iekļauta rezultātu grupēšana pēc individuāli uzstādītiem filtriem, dažādi piedāvātie saistītie meklējumi, rezultātu saraksts, kuros atslēgvārds ir ietverts nosaukumā, *PubMed Central* pilno tekstu saraksts, saites uz citām saistītām datubāzēm, meklējuma gaitas pieraksts un nesen veiktie meklējumi. Katru no šīm sadaļām var sakļaut vai izvērst (*Show/Hide content*), kā arī, izmantojot “gudrā aģenta” uzstādījumus, šo joslu papildināt.

3.2. Skata formas (*Display Settings*) un ierakstu grupēšana

Display Settings izvēlne ļauj sakārtot atrastos ierakstus pēc noteikta skata formāta, pēc noteikta ierakstu skaita lapā, kā arī pārgrupēt to kārtību (sk. 3.2. att.).

Display Settings piedāvā vairākas skata formu izmaiņas:

- *Format* sadaļā var izvēlēties dažādas ieraksta skata formas (*Summary*, *Abstract*, *MEDLINE*, *PMID list* u.c.);
- *Items per page* – iespēja mainīt ierakstu skaitu vienā lappusē. Ērtības labad var izvēlēties parādīt visu sarakstu, lai netērētu laiku lappušu šķirstīšanai;
- *Sort by* – iespēja pārgrupēt rezultātu sarakstu pēc dažādām pazīmēm: pēc publicēšanas datuma (*Pub Date*), pēc pirmā autora alfabēta (*First Author*), pēc pēdējā autora alfabēta (*Last Author*), pēc raksta nosaukuma alfabēta (*Title*) vai žurnālu nosaukuma alfabēta (*Journal*).

3.2. attēls. Skata formu maiņas iespējas

Display Settings: ☒ Summary, 20 per page, Sorted by Recently Added

Format

- ☒ Summary
- ☐ Summary (text)
- ☐ Abstract
- ☐ Abstract (text)
- ☐ MEDLINE
- ☐ XML
- ☐ PMID List

Items per page

- ☐ 5
- ☐ 10
- ☒ 20
- ☐ 50
- ☐ 100
- ☐ 200

Sort by

- ☒ Recently Added
- ☐ Pub Date
- ☐ First Author
- ☐ Last Author
- ☐ Journal
- ☐ Title

Apply

Pēc noklusējuma *PubMed* ieraksti sarakstā ir apskatāmi kopsavilkuma formā (*Summary*) ar 20 ierakstiem vienā lapā, kas kārtoti apgriezti hronoloģiskā secībā, neievērojot kārtību pēdējās nedēļas pievienotajiem ierakstiem (*Recently Added*).

3.3. attēls. *Summary* skata forma

[Bariatric surgery versus conventional medical therapy for type 2 diabetes.](#)

Mingrone G, Panunzi S, De Gaetano A, Guidone C, Iaiconelli A, Leccesi L, Nanni G, Pomp A, Castagneto M, Ghirlanda G, Rubino F. N Engl J Med. 2012 Apr 26;366(17):1577-85. Epub 2012 Mar 26.

PMID: 22449317 [PubMed - indexed for MEDLINE]

[Related citations](#)

Summary skata forma ietver sekojošas ziņas (sk. 3.3. att.): raksta nosaukums, autori, ziņas par raksta avotu (žurnāla nosaukuma abreviatūra, izdošanas gads, sējums, numurs, lappuses un valoda (ja pilnais teksts nav angļu valodā), *PubMed* raksta identifikācijas numurs, ieraksta statuss (izdevēja iesniegts raksts, *MEDLINE* indeksēts raksts, ieraksts apstrādes procesā u. c.), saistīto ierakstu saite, ziņas par brīvpieeju, kā arī ziņas par

valodu, kurā pieejams pilnais teksts. Ar šo ieraksta formātu ir saistīta anotācija par rakstu, kuru var atvērt, klikšķinot uz raksta virsraksta.

Abstract formāts (sk. 3.4. att.) rāda raksta kopsavilkumu ar nelielu šī raksta anotāciju. Šajā formātā iekļauta sekojoša informācija: raksta avots, raksta nosaukums, autori, raksta valoda (ja pilnais teksts nav angļu valodā), pirmā autora piederība, adrese, anotācija, *PubMed* raksta identifikācijas numurs, statusa ziņas, pievienotā informācija (publikācijas veids, *MeSH* termini, ziņas par vielām, pievienotie jēdzieni, piešķirtā finansējuma numurs, saites uz citiem resursiem ar pilnajiem tekstiem, saistīto ierakstu saraksts).

3.4. attēls. *Abstract* skata forma

Display Settings: (v) Abstract Send to: (v) NEJM FULL TEXT

N Engl J Med. 2012 Apr 26;366(17):1577-85. Epub 2012 Mar 26.

Bariatric surgery versus conventional medical therapy for type 2 diabetes.

Mingrone G, Panunzi S, De Gaetano A, Guidone C, Iaconelli A, Leccesi L, Nanni G, Pomp A, Castagneto M, Ghirlanda G, Rubino F.

Department of Internal Medicine, Università Cattolica S. Cuore, Largo A. Gemelli 8, 00168 Rome, Italy. gmingrone@rm.unicatt.it

Abstract

BACKGROUND: Roux-en-Y gastric bypass and biliopancreatic diversion can markedly ameliorate diabetes in morbidly obese patients, often resulting in disease remission. Prospective, randomized trials comparing these procedures with medical therapy for the treatment of diabetes are needed.

METHODS: In this single-center, nonblinded, randomized, controlled trial, 60 patients between the ages of 30 and 60 years with a body-mass index (BMI, the weight in kilograms divided by the square of the height in meters) of 35 or more, a history of at least 5 years of diabetes, and a glycated hemoglobin level of 7.0% or more were randomly assigned to receive conventional medical therapy or undergo either gastric bypass or biliopancreatic diversion. The primary end point was the rate of diabetes remission at 2 years (defined as a fasting glucose level of <100 mg per deciliter [5.6 mmol per liter] and a glycated hemoglobin level of <6.5% in the absence of pharmacologic therapy).

RESULTS: At 2 years, diabetes remission had occurred in no patients in the medical-therapy group versus 75% in the gastric-bypass group and 95% in the biliopancreatic-diversion group ($P<0.001$ for both comparisons). Age, sex, baseline BMI, duration of diabetes, and weight changes were not significant predictors of diabetes remission at 2 years or of improvement in glycemia at 1 and 3 months. At 2 years, the average baseline glycated hemoglobin level ($8.65\pm1.45\%$) had decreased in all groups, but patients in the two surgical groups had the greatest degree of improvement (average glycated hemoglobin levels, $7.69\pm0.57\%$ in the medical-therapy group, $6.35\pm1.42\%$ in the gastric-bypass group, and $4.95\pm0.49\%$ in the biliopancreatic-diversion group).

CONCLUSIONS: In severely obese patients with type 2 diabetes, bariatric surgery resulted in better glucose control than did medical therapy. Preoperative BMI and weight loss did not predict the improvement in hyperglycemia after these procedures. (Funded by Catholic University of Rome; ClinicalTrials.gov number, NCT00888836).

Comment

N Engl J Med. 2012 Apr 26;366(17):1635-6.

PMID: 22449317 [PubMed - indexed for MEDLINE]

Publication Types, MeSH Terms, Substances, Secondary Source ID

LinkOut - more resources

Related citations in PubMed

Bariatric surgery versus intensive medical therapy in obese patients with [N Engl J Med. 2012]

Metabolic intestinal bypass surgery for type 2 diabetes in patients with a BM [Obes Facts. 2011]

Early results of Roux-en-Y gastric by-pass on regulation of diabetes type [Pol Przegl Chir. 2011]

Review Potential of surgery for curing type 2 diabetes mellitus. [Ann Surg. 2002]

Review Metabolic surgery for the treatment of type 2 diabetes in patients with [Obes Surg. 2010]

See reviews... See all...

Related information

Related Citations

Substance (MeSH Keyword)

Recent activity

Turn Off Clear

Bariatric surgery versus conventional medical therapy for type 2 diabetes. PubMed

diabetes mellitus type 2[MeSH Major Topic] (55409) PubMed

MEDLINE formāts (sk. 3.5. att.) rāda visus *PubMed* ieraksta veidojošos bibliogrāfiskos laukus.

Citi skata formu formāti:

- *Summary (Text)* formāts paredzēts tā iekļaušanai atsauču sarakstos. Tas varbūt noderīgs kopēšanas, drukāšanas, saglabāšanas darbībās, kā arī sūtīšanai pa e-pastu.
- *Abstract (Text)* ietver daudz pilnīgāku informāciju nekā *Summary (Text)* formāts, iekļaujot gan pamatinformāciju, gan anotāciju, bet izslēdzot papildinošos datus. Arī šis varbūt noderīgs kopēšanas, drukāšanas, saglabāšanas darbībās, kā arī sūtīšanai pa e-pastu.
- *XML* formāts paredzēts *PubMed* ierakstu integrēšanai citās sistēmās.
- *PMID List* sniedz ierakstu identifikācijas numuru sarakstu, lai vēlāk viegli sameklētu nepieciešamos rakstus.

3.5. attēls. MEDLINE skata forma

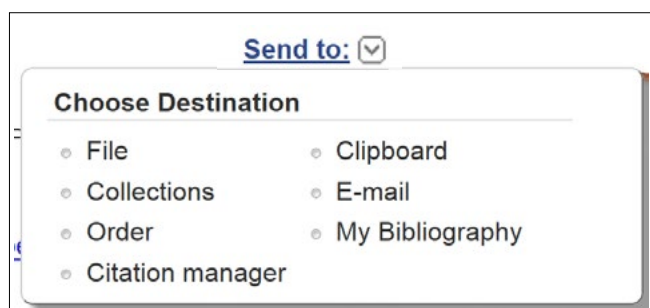
```
FMID- 22434600
OWN - NLM
STAT- MEDLINE
DA - 20120321
DCOM- 20120507
IS - 1938-3207 (Electronic)
IS - 0002-9165 (Linking)
VI - 95
IP - 4
DP - 2012 Apr
TI - Joint association of glycemic load and alcohol intake with type 2 diabetes
    incidence in women.
PG - 983; author reply 984
FAU - Livesey, Geoffrey
AU - Livesey G
LA - eng
PT - Comment
PT - Letter
PL - United States
TA - Am J Clin Nutr
JT - The American journal of clinical nutrition
JID - 0376027
RN - 0 (Blood Glucose)
RN - 0 (Dietary Carbohydrates)
SB - AIM
SB - IM
CON - Am J Clin Nutr. 2011 Dec;94(6):1525-32. PMID: 22049160
MH - Alcohol Drinking/*metabolism
MH - Blood Glucose/*metabolism
MH - Diabetes Mellitus, Type 2/*metabolism
MH - Dietary Carbohydrates/*metabolism
MH - Female
MH - *Glycemic Index
MH - Humans
EDAT- 2012/03/22 06:00
MHDA- 2012/05/09 06:00
CRDT- 2012/03/22 06:00
AID - 95/4/983 [pii]
AID - 10.3945/ajcn.111.032300 [doi]
PST - ppublish
SO - Am J Clin Nutr. 2012 Apr;95(4):983; author reply 984.
```

3.3. Ierakstu nosūtīšana (*Send to*)

Send to nodrošina iespēju nepieciešamos ierakstus saglabāt vai pārsūtīt (sk. 3.6. att.):

- *Send to File* – saglabāt;
- *Send to Clipboard* – nosūtīt uz starpliktuvi jeb īslaicīgo krātuvi (*Clipboard*);
- *Send to Collections* – saglabāt ierakstus savās privātajās *My NCBI* kolekcijās;
- *Send to E-mail* – pārsūtīt ierakstus pa e-pastu;
- *Send to My Bibliography* – nosūtīt uz savu bibliogrāfisko sarakstu.

3.6. attēls. Ierakstu nosūtīšanas (*Send to*) iespējas

Nosūtīt iespējams atsevišķu rakstu, rakstu izlases vai visu sarakstu kopumā. Saglabājot un nosūtot ierakstus pa e-pastu, tiem papildus izvēlņu logā ir iespējams norādīt nepieciešamo skata formu un grupējumu.

Kopsavilkums

Pēc noklusējuma *PubMed* ieraksti rezultātu sarakstā ir apskatāmi kopsavilkuma formā (*Summary*) ar 20 ierakstiem vienā lapā, kas kārtoti apgriezti hronoloģiskā secībā, neievērojot kārtību pēdējās nedēļas pievienotajiem ierakstiem (*Recently Added*). Taču *PubMed* piedāvā ierakstus apskatīt dažādos ekrānu skatos, dažādās ierakstu skata formās un mainīt saraksta kārtojuma veidus.

Meklējumos iegūtos ierakstus var saglabāt vai pārsūtīt.

4. Rezultātu saglabāšana

No rezultātu saraksta izvēlētos konkrētus ierakstus ir iespējams saglabāt, izmantojot:

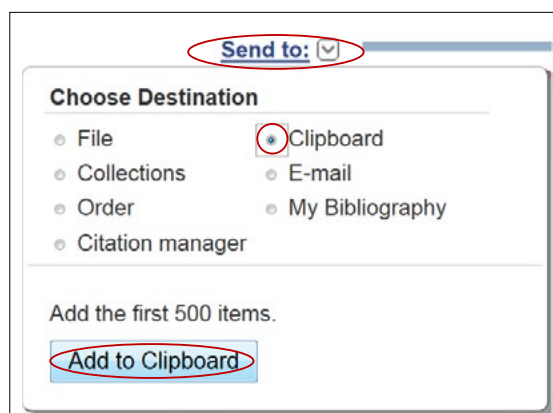
- starpliktuvi *Clipboard* (īslaicīgā saglabāšana);
- gudrā aģenta *My NCBI* iespējas, saglabājot visu meklējumu (*Save Search*), atsevišķu ierakstu kolekciju (*Collection*) vai veidojot bibliogrāfiskos sarakstus (*My Bibliography*);
- *Really Simple Syndication (RSS)*.

4.1. Īslaicīgā saglabāšana (*Clipboard*)

Clipboard ļauj no viena vai vairākiem veiktajiem meklējumiem izvēlētos ierakstus vai visu sarakstu kopumā saglabāt uz neilgu laiku (īslaicīgi), t. i., visu darbības laiku un vēl 8 stundas pēc pēdējās aktivitātes sistēmā *PubMed*. Ar *Clipboard* palīdzību iespējams izveidot ierakstu sarakstus, kurus var izdrukāt vai arī vēlāk saglabāt ilglaicīgi, izmantojot individuālā meklēšanas aģenta *My NCBI* iespējas. *Clipboard* var ievietot līdz 500 ierakstiem.

Ierakstu saglabāšana Clipboard. Lai saglabātu *Clipboard*, veiktā meklējuma rezultātu sarakstā atzīmē interesējošos ierakstus (ieklikšķinot pirms tiem ķeksīti) un, izmantojot izvēlni *Send to*, nosūta tos uz *Clipboard*, apstiprinot ar *Add to Clipboard* (sk. 4.1. att.). Ja uz *Clipboard* jānosūta viss rezultātu saraksts, ierakstu atzīmēšana nav jāveic, bet uzreiz jāizmanto izvēlne *Send to Clipboard*.

4.1. attēls. Nosūtīšana uz *Clipboard*

Kad ir veikta saglabāšana, virs rezultātu saraksta norādīts, ka atbilstošie ieraksti ir ievietoti īslaicīgajā krātuvē, bet pie pašiem ierakstiem redzama norāde *Items in Clipboard*. Savukārt ekrāna labās puses joslā redzama atzīme *Clipboard* ar saglabāto ierakstu skaitu tajā. Klikšķinot uz šīs saites, var apskatīt saglabāto ierakstu sarakstu (sk. 4.2. att.). Norādes par īslaicīgā

krātuvē ievietotajiem ierakstiem redzamas arī *PubMed* sākuma skatā (sk. 4.3 att.). Visi *Clipboard* saglabātie ieraksti tiek atrādīti saraksta veidā, kuru var sakārtot pēc datuma, nosaukuma, autora u. c. parametriem (*Display Settings*; *Sort by*), un, ja nepieciešams, izdrukāt vai pārveidot dažādos skata formātos (*Display Settings*; *Format*), veikt saglabāšanas darbības, kā arī aizsūtīt (*Send to*) uz e-pastu vai ilgstoši saglabāt (sk. 4.4. att.) “gudrajā aģentā” (*My NCBI*).

4.2. attēls. Norādes par *Clipboard*

The screenshot shows the PubMed interface. At the top, the 'Display Settings' section indicates 'Summary, 20 per page, Sorted by Recently Added'. A red circle highlights the 'Clipboard: 3 items' status. Below this, a message states '3 items were added to the Clipboard.' and another note says 'Clipboard items will be lost after eight hours of inactivity. The maximum number of Clipboard items is 500.' The search results section shows 'Results: 1 to 20 of 55409'. The first result is 'Bariatric surgery continues to show benefits for patients with diabetes' by Mitka M. A red circle highlights the 'Item in clipboard' link under the 'Related citations' section. On the right, the 'Find related data' section shows the search criteria: 'diabetes mellitus, type 2' [MeSH Major Topic].

4.3. attēls. Norādes par *Clipboard PubMed* sākuma skatā

The screenshot shows the PubMed homepage. The header includes the PubMed logo and a description: 'PubMed comprises more than 21 million citations for biomedical literature MEDLINE, life science journals, and online books. Citations may include full-text content from PubMed Central and publisher web sites.' The main content area is divided into three columns: 'Using PubMed', 'PubMed Tools', and 'More Resources'. The 'PubMed Tools' column contains links to 'PubMed Mobile', 'Single Citation Matcher', 'Batch Citation Matcher', 'Clinical Queries', 'Topic-Specific Queries', and 'Clipboard (3)'. The 'Clipboard (3)' link is circled in red.

Ieraksti *Clipboard* krātuvē atradīsies visu *PubMed* darbības laiku, tādēļ tajā var turpināt pievienot ierakstus arī no citiem meklējumiem. Ierakstu dublēšanās gadījumā sistēma to novērsīs.

Ierakstu dzēšana no *Clipboard*. Ja kāds ieraksts no *Clipboard* saraksta ir jāizdzēš, aiz ieraksta lieto komandu *Remove from Clipboard*. Ja jāizdzēš vairāki ieraksti, tos atzīmē (ar ķeksīti) un izvēlas *Remove selected items* (sk. 4.4. att.). Gadījumā, ja no *Clipboard* jāizdzēš visi ieraksti, izvēlas *Remove all items*.

4.4. attēls. Ierakstu grupēšana un dzēšana no Clipboard

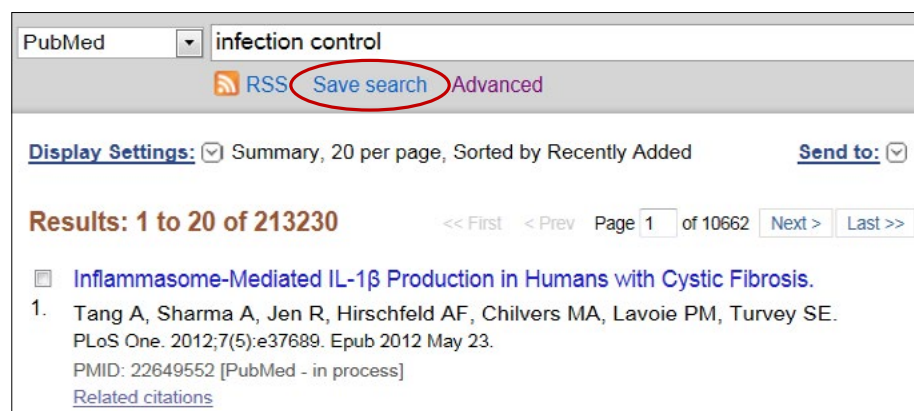
4.2. Meklēšanas stratēģijas saglabāšana (Save Search)

Veiktā meklējuma stratēģijas un rezultātu saglabāšana. Ja meklējamā tēma interesē lietotāju ilgstošā laika posmā, ir iespējams saglabāt meklēšanas stratēģiju un veikto meklējumu rezultātus, kā arī pasūtīt regulāru jaunāko ierakstu sarakstu savā e-pastā. Saglabāt iespējams gan jaunus, gan iepriekš veiktos meklējumus. Agrāko meklējumu saglabāšanai jālieto sadaļa *History*.

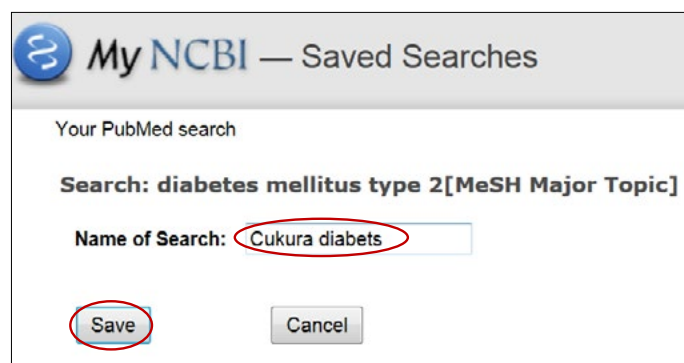
Lai saglabātu meklējumu, vispirms veic nepieciešamo meklējumu un tad klikšķina uz *Save Search* saiti un apstiprina ar *Save* (sk. 4.5. att. un 4.6. att.).

Saglabājot meklējumu, var mainīt tā nosaukumu (sk. 4.6. att.).

4.5. attēls. Meklējuma saglabāšanas uzsākšana

4.6. attēls. Meklējuma nosaukuma piešķiršana vai mainīšana

Sistēma piedāvā izvēlēties jaunāko ierakstu sūtījumu saņemšanas regularitāti, ierakstu formātu, skata formu un ierakstu skaitu (sk. 4.7. att.). Šos nosacījumus var mainīt, izmantojot *My NCBI* sadaļu *Saved Searches*. Saglabātajos sarakstos netiek saglabāta saite *Related citations*.

4.7. attēls. Meklējuma nosacījumu uzstādīšana

My NCBI — Saved Search Settings

Save Search successful.

Your PubMed search

Search: diabetes mellitus type2

Name of Search: cukura diabets

E-mail: daiga.spila@gmail.com

Would you like e-mail updates of new search results? (circled in red)

☒ No thanks.

☐ Yes, once a month.

Which day? the first Saturday

☐ Yes, once a week.

Which day? Saturday

☐ Yes, every day.

Formats: (circled in red)

Report format: Summary

Number of items: (circled in red)

Send at most: 5 items ☐ Send even when there aren't any new results

Any text you want to be added at the top of your e-mail (optional):

Save (circled in red) Cancel Delete Skip scheduling

Ja sistēmai atjauninājumus neizdodas piegādāt 3 reizes, e-pasta adrese tiek atzīta par kļūdainu. Ja atjauninājumu saraksts nav atsūtīts, nākošajā sarakstā būs ietverti izlaistie ieraksti. Ar vienu lietotājvārdu maksimāli var saglabāt 100 meklējumus.

4.8. attēls. Saglabātā meklējuma apskatīšana

My NCBI

Customize this page | NCBI Site Preferences | Video Overview | Help

Search NCBI databases

Recent Activity

My Bibliography

Saved Searches (circled in red)

Search Name	What's New (circled in red)	Last Searched
PubMed Searches		
Infekciju kontrole	1036	last month
asthma	372	last month
asthma children	123	last month
cukura diabets	73	2 months ago
Infection control hospital	1035	3 months ago
Artikulasijas traucējumi	23	3 months ago
sartikulacija	19	3 months ago

Manage Saved Searches » (circled in red)

Collections

Saglabātā meklējuma apskatīšana. Lai apskatītu saglabātos meklējumus, jāieiet *My NCBI* sadaļā *Saved Searches* (sk. 4.8. att.), kur redzami pēdējie saglabātie meklējumi un šo meklējumu jaunāko ierakstu skaits kopš pēdējās skatīšanās reizes. Kolonnā *What's New*, noklikšķinot uz kādu no skaitļiem, atvērsies šī meklējuma jaunāko ierakstu saraksts, kuri pievienoti sarakstam pēc pēdējās skatīšanās reizes.

Lai pilnībā apskatītu visu saglabāto meklējumu sarakstu, jāizvēlas *Manage Saved Searches* (sk. 4.8. att.). Kolonnā *Name* apskatāmi visu saglabāto meklējumu nosaukumi. Izvēloties kādu no tiem, ar klikšķināšanu var atvērt pilnu tā ierakstu sarakstu. Izvēloties *Settings* ikonu (⚙️), iespējams mainīt meklējuma uzstādījumus, piemēram, nosaukumu un paziņojumu biežumu uz e-pastu un formātu.

Par interesējošo tēmu iespējams apskatīt jaunāko ierakstu sarakstu, kurš papildinājies kopš pēdējās datu apskates. Jau *Saved Searches* sākotnējā skatā redzams, par cik jauniem ierakstiem papildinājies katrs meklējums kopš pēdējās apskates brīža. Savukārt, izvēloties *Manage Saved Searches* komandu, apskatāms visu saglabāto meklējumu saraksts, kur tabulas kolonna *Last Searched* parāda, kad notikusi pēdējā atjaunošana, bet, turot kursoru uz izvēlēta ieraksta, parādās uzpeldošs logs ar datumu, kad pēdējo reizi meklējums ir apskatīts. *Schedule* norāda, cik bieži notiek jaunāko ierakstu sūtīšana uz e-pastu (sk. 4.9. att.).

4.9. attēls. Saglabāto meklējumu saraksts

Name	Database	Last Searched	Schedule
cold compresses	PubMed	today	none
runas traucējumi	PubMed	3 days ago	weekly
Infekciju kontrole	PubMed	4 days ago	monthly
makslas terapija	PubMed	4 days ago	monthly

Klikšķinot uz saraksta kolonnu nosaukumiem, saglabātos meklējumus var pārgrupēt nosaukumu alfabētiskā secībā, meklējuma hronoloģiskā secībā, vai pēc ieplānotajiem atjaunināšanas uzstādījumiem.

Jaunāko ierakstu apskatīšana. Izvēloties meklējumu, kuram nepieciešams apskatīt atjauninājumus (ieklikšķinot ķeksīti lodziņā pirms tēmas nosaukuma), un, izvēloties komandu *What's New* (sk. 4.8. att.), atveras tabula, kas parāda šī meklējuma jaunāko ierakstu skaitu (*New items found*), uz kura noklikšķinot, atveras jaunāko ierakstu saraksts kopš pēdējās saraksta apskatīšanas reizes (sk. 4.10. att.). Ja netiek noklikšķināts uz jaunāko ierakstu saiti, meklējuma datums un laiks netiks atjaunināti.

4.10. attēls. Jaunāko ierakstu apskatīšana

Search name	Database	New items found	Last searched
osteoarthritis		1 new items	last month

Saglabāto datu mainīšana. Saglabātā meklējuma stratēģiju nevar mainīt. Saglabātos meklējumus pēc rediģēšanas ir jā saglabā no jauna, bet iepriekšējais meklējums ir jāizdzēš.

Meklējumu dzēšana. Saglabāto meklējumu sarakstā, izvēloties meklējumu un komandu *Delete selected item(s)*, tiek izdzēsts nevajadzīgais meklējums (sk. 4.9. att.).

4.3. Ierakstu kolekciju saglabāšana (*Collection*)

Atsevišķu ierakstu saglabāšana kolekcijās. *My NCBI* kolekcija ir lietotāja veidoti ierakstu krājumi, kurus iespējams saglabāt ar noteiktu nosaukumu uz noteiktu laika periodu. No ierakstu saraksta vai arī no atlasītajiem ierakstiem sadaļā *Clipboard* ar ķeksīšu palīdzību jāatzīmē tie, kurus nepieciešams saglabāt kolekcijā. Izvēlnē *Send to* jāizvēlas norāde *Collections* un jāapstiprina ar *Add to Collections* (sk. 4.11. att.). *Collection* logā kolekciju skaits ir neierobežots, bet ierakstu skaits vienā kolekcijā var sasniegt 5000 ierakstus. Ja, veidojot kolekciju, ieraksti netiek atzīmēti ar ķeksīšiem, uz kolekciju tiks nosūtīti pirmie 5000 saraksta ieraksti.

4.11. attēls. Ierakstu saglabāšana kolekcijā

Display Settings: ☒ Summary, 20 per page, Sorted by Recently Added **Send to:** ☒ **Clipboard:** 3 it

Results: 1 to 20 of 1675 << First < Prev

☒ **Efficacy of tibial proximal osteotomy in correction of lo**
1. **patients with osteoarthritis in medial compartment of**
Nourbakhsh M, Motififard M, Shemshaki H, Etemadifar
Z, Mazoochian F.
Med Arh. 2012;66(1):58-60.
PMID: 22482346 [PubMed - indexed for MEDLINE]
[Related citations](#)

☐ **The early radiological results of the uncemented Oxford medial compartment knee**
2. **replacement.**
Hooper GJ, Maxwell AR, Wilkinson B, Mathew J, Woodfield TB, Penny ID, Burn PJ,
Frampton C.
J Bone Joint Surg Br. 2012 Mar;94(3):334-8.
PMID: 22371539 [PubMed - indexed for MEDLINE]
[Related citations](#)

Choose Destination

- ☐ File
- ☐ Clipboard
- ☒ Collections
- ☐ E-mail
- ☐ Order
- ☐ My Bibliography
- ☐ Citation manager

Add 3 items.

Add to Collections

[Russian \(1\)](#)
[Therapy/Broad](#)

Find related data
Database:

Collection logā var izveidot jaunu kolekciju *Create new collection* (sk. 4.12. att.) vai arī pievienot ierakstus jau esošām kolekcijām *Append to an existing collection*, norādot kolekcijas nosaukumu (sk. 4.13. att.) un apstiprinot to ar *Save*.

4.12. attēls. Jaunas kolekcijas veidošana

My NCBI — Collections

3 items from PubMed

What would you like to do?

☒ Create new collection

☐ Append to an existing collection

Enter a name for your collection:

4.13. attēls. Ierakstu pievienošana kādai no esošajām kolekcijām

My NCBI — Collections

3 items from PubMed

What would you like to do?

☐ Create new collection

☒ Append to an existing collection

Choose a collection:

Or cancel and return to [aplaucosanas berniem](#)

[asthma PMC](#)

[asthma3](#)

Kolekciju apskatīšana. *My NCBI* sadaļā *Collections* tiek parādītas visas saglabātās ierakstu kolekcijas. Lai apskatītu pilnu kolekciju sarakstu un rediģētu tās, jāizvēlas saiti *Manage Collections* (sk. 4.14. att.).

4.14. attēls. Saglabāto kolekciju apskatīšana

My NCBI

Customize this page | [NCBI Site Preferences](#) | [Video Overview](#) | [Help](#)

Search NCBI databases

Recent Activity

My Bibliography

Saved Searches

Collections

Name	edit	Items	Settings	Type
Favorites	edit	1	Private	Standard
My Bibliography	edit	6	Private	Standard
Other Citations	edit	9	Private	Standard
cukura diabets	edit	5	Private	PubMed
infekcijas kontrole	edit	4	Private	PubMed
Ginko	edit	2	Private	PubMed
sausaa acs	edit	3	Private	PubMed
kontaktlecas	edit	2	Private	PubMed
Psychosociological factors	edit	3	Private	PubMed
multipla skleroze	edit	2	Private	PubMed

[Manage Collections »](#)

Kolekciju sarakstā kolonnā *Name* apskatāmas visas saglabātās ierakstu kolekcijas (sk. 4.15. att.), kur, klikšķinot uz kolekcijas nosaukuma, iespējams apskatīt visus tās ierakstus. Kolonnā *Items* redzams katras kolekcijas apjoms, bet, izmantojot komandu *Edit*, to ir iespējams rediģēt. Kolekcijas var būt privātas, kā arī ir iespējams ar tām dalīties ar citiem datubāzes lietotājiem (*Settings / Sharing*). *Last Modified* norāda, kad kolekcija veidota, rediģēta vai atjaunināta. Turot kursoru uz šī datuma, parādās kolekcijas atjaunināšanas datums. *Type* norāda, vai kolekcija veidota *PubMed* vai citā *NCBI* datubāzē.

4.15. attēls. Pilns saglabāto kolekciju saraksts

Name	Items	Settings/Sharing	Last Modified	Type
☒ sausa aca	edit 3	Private	3 years ago	PubMed
☐ kontaktlecas	edit 2	Private	2 years ago	PubMed
☐ Psychosociological factors	edit 3	Private	2 years ago	PubMed
☐ parkinsons	edit 1	Private	last year	PubMed
☐ amnezija	edit 3	Private	last year	PubMed
☐ hematologija	edit 2	Private	last year	PubMed
☐ makslas terapija	edit 2	Private	last year	PubMed
☒ sausa aca	edit 2	Private	last year	PubMed
☐ maksliga barosana	edit 2	Private	last year	PubMed
☐ makslas terapija	edit 2	Private	5 months ago	PubMed

Lietojot saraksta kolonnu virsrakstus, kolekcijas var sakārtot nosaukumus alfabētiskā secībā, pēc izveidošanas datuma hronoloģiskā secībā, vai pēc ierakstu skaita, ko satur katra kolekcija.

Kolekciju rediģēšana. Lai rediģētu kādu no kolekcijām, pretī tās nosaukumam jāizvēlas komanda *Edit*. Tādējādi iespējams apskatīt kolekcijas saturu, dalīties ar citiem (*Make it public*), mainīt nosaukumu (*Edit settings*), saglabāt kolekciju citos formātos (*Save*), dzēst atsevišķus ierakstus (*Delete*), kā arī apskatīt ierakstus *PubMed* formātā (*View*) un pārgrupēt sarakstu (*Display Settings*) (sk. 4.16. att.).

4.16. attēls. Kolekcijas rediģēšana

My NCBI — Collections - diabetes

This collection is private (make it public) | Edit settings for this collection | Save collection to a text file | Save collection to a csv file

Display Settings: [v] Sort by Author

Select: All, None 0 items selected [Delete] [View]

Page 1 of 1

1: [v]

Levels of soluble advanced glycation end product-receptors and other soluble serum markers as indicators of diabetic neuropathy in the foot.

El-Mesallamy HO, Hamdy NM, Ezzat OA, Reda AM.

J Investig Med. 2011 Dec;59(8):1233-8.

PubMed [citation] PMID: 21941211

Kolekciju apvienošana. Līdzīga satura kolekcijas iespējams apvienot. Lai to izdarītu, sadaļā *Collection* ar ķeksīti atzīmē apvienojamās kolekcijas un lieto komandu *Merge* virs kolekciju saraksta (sk. 4.17. att.). Jaunajai kolekcijai jāpiešķir jauns nosaukums. Kolekciju apvienošanas procesā sistēma novērš ierakstu dublēšanos un automātiski dzēš vecās kolekcijas.

Ierakstu izdzēšana no kolekcijas. Ja kādu no kolekcijām nepieciešams izdzēst, to atzīmē ar ķeksīti un lieto komandu *Delete* (sk. 4.15. att.).

4.17. attēls. Kolekciju apvienošana

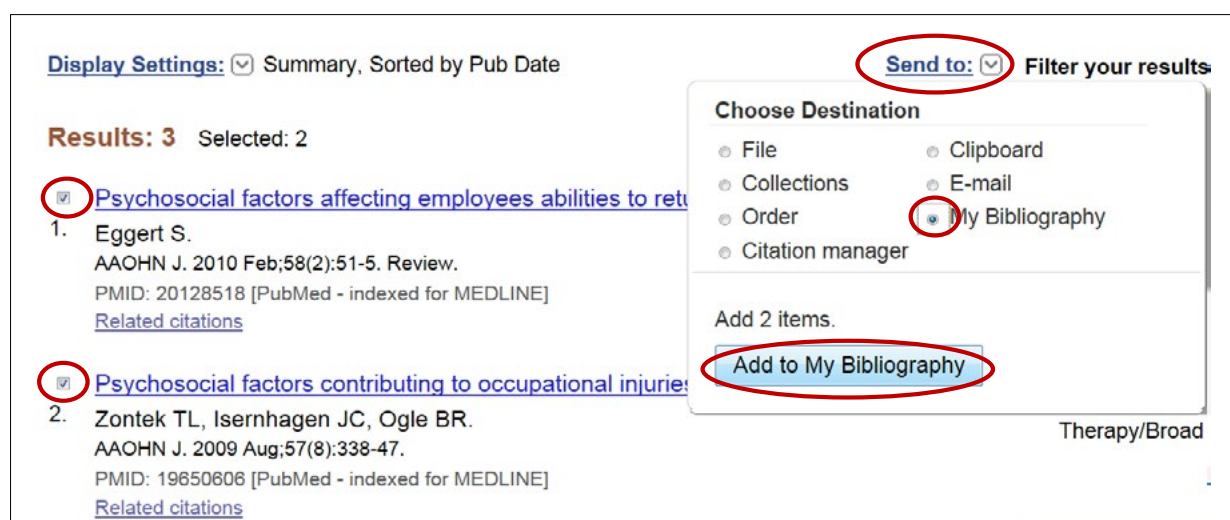

4.4. Bibliogrāfiskie saraksti (*My Bibliography*)

Bibliogrāfijas sadaļa (*My Bibliography*) ir paredzēta, lai autoriem būtu vieglāk meklēt un savākt vienuviet no *PubMed* bibliogrāfiskos ierakstus savām publikācijām. Ierakstus, kurus nevar atrast *PubMed*, šim sarakstam var pievienot arī manuāli.

Bibliogrāfiskā saraksta izveidošana. Vispirms jāveic meklējums, savācot un atzīmējot nepieciešamos ierakstus, un jānosūta tos uz bibliogrāfijas sadaļu (*Send to My Bibliography*) (sk. 4.18. att.). To apstiprina ar *Add to My Bibliography*.

4.18. attēls. Bibliogrāfiskā saraksta veidošana

Bibliogrāfiskos sarakstus var veidot divējādi: Mana bibliogrāfija (*My Bibliography*) un Citi ieraksti (*Other Citations*). Šie saraksti atrodami arī kolekciju lodziņā (*Collection*), bet *My Bibliography* tiek izdalīta atsevišķā *My NCBI* lodziņā (sk. 4.19. att.). *My Bibliography* logs norāda ievietoto ierakstu daudzumu, privātuma uzstādījumus un nesen pievienotos ierakstus.

4.19. attēls. Bibliogrāfiskā saraksta apskatīšana

My NCBI

Customize this page | NCBI Site Preferences | Video Overview | Help

Search NCBI databases

Recent Activity

My Bibliography

Your bibliography contains 6 items.
Your bibliography is private. (settings)

Most recently added citations:

Keris V, Kasyanov V, Enina G. Biomechanical effects of experimental transluminal angioplasty. Acta Neurochir (Wien). 1996;138(6):752-8. PubMed PMID: 8836293.

Keris V, Ozolanta I, Enina G, Kasyanovs V, Aide H, Brics R. Biomechanical and structural assessment of transluminal angioplasty. Med Eng Phys. 1990 Jul;20(5):339-46. PubMed PMID: 9773687.

Keris V, Platkajis A, Krumina G, Brics R, Dzelzite S. Surgery for anterior sacral meningoradiculocle controlled by MR imaging. Acta Neurochir (Wien). 1999;141(5):541-3. PubMed PMID: 10392214.

Keris V, Rudnicka S, Vorona V, Enina G, Tilgale B, Frichbergs J. Combined intraarterial/intravenous thrombolysis for acute ischemic stroke. AJNR Am J Neuroradiol. 2001 Feb;22(2):352-8. PubMed PMID: 11156782.

Keris V, Buks M, Macane I, Kalnina Z, Vetra A, Jurjane N, Mikelsone A. Aneurysmal subarachnoid hemorrhage in Baltic population: experience

Manage My Bibliography »

Saved Searches

Collections

Collection Name	Items	Settings/Sharing	Type
Favorites	edit 1	Private	Standard
My Bibliography	edit 6	Private	Standard
Other Citations	edit 9	Private	Standard
cukura diabets	edit 5	Private	PubMed
infekcijas kontrole	edit 4	Private	PubMed
Ginko	edit 2	Private	PubMed
sausaa acs	edit 3	Private	PubMed
kontaktlecas	edit 2	Private	PubMed
Psychosociological factors	edit 3	Private	PubMed
multipla skleroze	edit 2	Private	PubMed
narkotiskas	edit 1	Private	PubMed

Manage Collections »

Filters

Bibliogrāfiskā saraksta apskate un rediģēšana. Pilna bibliogrāfiskā saraksta apskatei jānododas uz *My NCBI* sadaļu *Manage My Bibliography* (sk. 4.19. att.).

Bibliogrāfijas rediģēšanas logs ietver dažādas funkcijas (sk. 4.20. att.):

- *Make it public* – savas bibliogrāfijas publiskošana;
- *Edit settings* – savu uzstādījumu mainīšana;
- *Save* – bibliogrāfijas saglabāšana teksta vai *Excel* formātos;
- *Display Setting* – saraksta pārgrupēšana;
- *Move* – atzīmējot ierakstu, tā pārvietošana uz citām bibliogrāfijām (*Other Citations*);
- *Delete* – atzīmējot ierakstu, tā izdzēšana;
- *Copy* – atzīmējot ierakstu, tā iekopēšana citā kolekcijā;
- *View* – atzīmējot ierakstu, tā apskatīšana *PubMed* datubāzē;
- *Suggest* – nosūtīšana uz e-pastu citam saņēmējam;
- *Add citations* – jaunu ierakstu pievienošana manuāli.

4.20. attēls. Bibliogrāfijas apskate un rediģēšana

My NCBI — My Bibliography

See all collections | My Bibliography

This bibliography is private (make it public) | Edit settings for My Bibliography | Save My Bibliography to a text file (MEDLINE format)

Display Settings: List view, Sort by date, group by citation type

Select: All, None 0 items selected | Move | Delete | Copy | View | Suggest | Add citation

Journal Articles

1: Keris V, Lavendelis E, Macane I. Association between implementation of clinical practice guidelines and outcome for traumatic brain injury. World J Surg. 2007 Jun;31(6):1352-5. PubMed PMID: 17464541.

Related citations

Related PubMed Citations

Local intraarterial tirofiban after formation of anterograde flow in [Clin Neurol Neurosurg. 2011]

[Treatment of arterial and venous brain ischemia Experts' recommendati [Rev Neurol (Paris). 2011]

4.5. Pavisam vienkārša apvienošana (RSS)

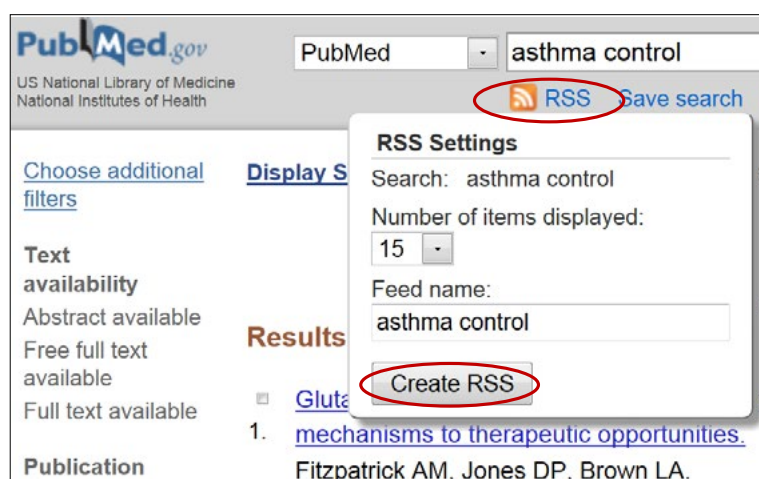
RSS (*Really Simple Syndication*) ir XML valodā veidots formāts, ko izmanto, lai lietotājiem, kas lieto RSS padeves lasītājus, nosūtītu jaunākos ierakstu sarakstus vai jaunāko informāciju par datubāzi *PubMed*.

RSS funkcija ļauj ģenerēt RSS padevi *PubMed* meklējumam un RSS lasītājā regulāri informē par jaunākajiem ierakstiem, ietverot saiti atpakaļ uz katru *PubMed* ierakstu.

RSS padeves veidošana (sk. 4.21. att., 4.22. att., 4.23. att.):

- veic meklējumu;
- klikšķina uz RSS komandu (zem meklēšanas loga);
- izvēlas ierakstu skaitu, norāda padeves nosaukumu un apstiprina ar *Create RSS*;
- spiežot komandu *XML*, izveidojas jauna interneta adrese, kura jāiekopē savā RSS ziņu lasītājā.

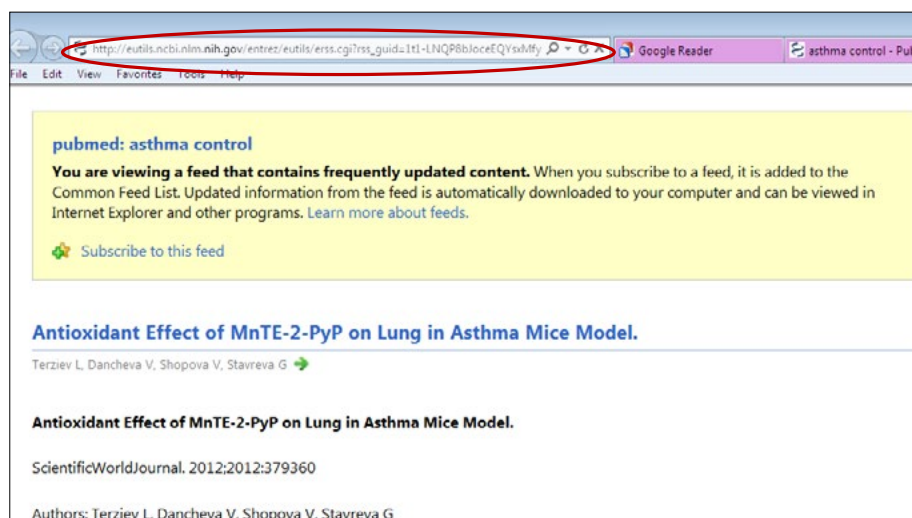
4.21. attēls. RSS padeves veidošana

4.22. attēls. RSS padeves veidošanas turpinājums (1)

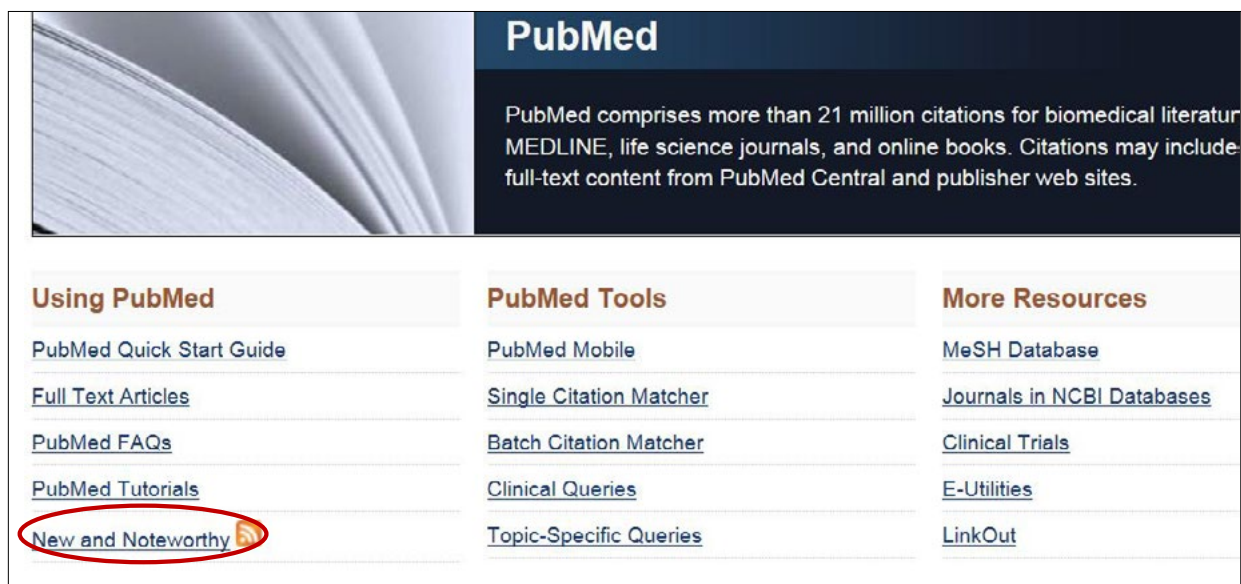
4.23. attēls. RSS padeves veidošanas turpinājums (2)

Ja tiek dota priekšroka jaunumu saņemšanai e-pastā, var lietot *Save Search* funkciju.

Lai sekotu līdzi datubāzes *PubMed* jaunumiem, var izveidot RSS padevi no *PubMed* sākumlapas (sk. 4.24. att.).

4.24. attēls. RSS padeves veidošana no *PubMed* sākumlapas

Kopsavilkums

Veiktajos meklējumos iegūtos datus īslaicīgi iespējams saglabāt starpliktuvē *Clipboard*, kur ieraksti saglabājas vēl 8 stundas pēc pēdējās aktivitātes datubāzē *PubMed*.

Ilglaicīgai meklēšanas rezultātu un meklēšanas stratēģijas saglabāšanai *PubMed* piedāvā izmantot individuālās meklēšanas "gudro aģentu" *My NCBI*, iepriekš veicot savu reģistrāciju. "Gudrajā aģentā" iespējams saglabāt veselu meklējumu un sekot līdzi jaunākajiem ierakstiem tajā. Nepieciešamības gadījumā "gudrajā aģentā" var saglabāt atsevišķu ierakstu kolekcijas un bibliogrāfiskos sarakstus.

Gan no *Clipboard*, gan no *My NCBI* var izdrukāt visus meklējumos iegūtos datus vai atsevišķus tā ierakstus saraksta veidā.

Izmantojot RSS tehnoloģijas, saglabājot veikto meklējumu un izveidojot RSS padevi, arī iespējams regulāri sekot jaunākām publikācijām par interesējošo tēmu.

5. Meklēšanas aģenta (*My NCBI*) izmantošana

Individuālās meklēšanas “gudrais aģents” (turpmāk tekstā *My NCBI*) ir rīks, ar kura palīdzību iespējams ērtāk pārlūkot meklējuma rezultātu, pielietojot individuālos rezultātu grupēšanas filtrus, skata formas, saglabāt atrastos rezultātus, atsevišķus ierakstus un meklējuma izteiksmes, kā arī saņemt jaunāko informāciju uz savu e-pastu. “Gudro aģentu” var izmantot visās *NCBI* datubāzēs.

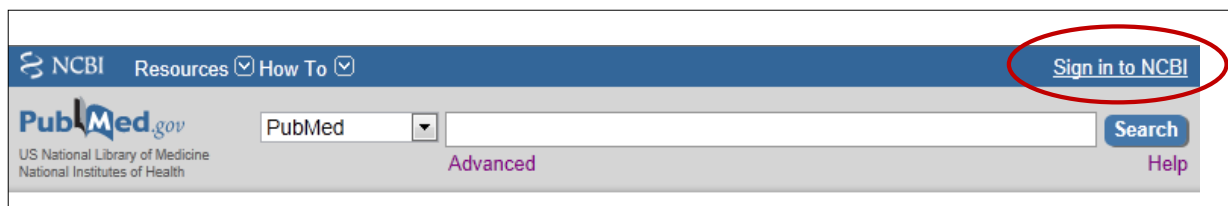
“Gudrā aģenta” galvenās funkcijas ir:

- datu saglabāšana (ierakstu kolekcijās, bibliogrāfiskajos rādītājos un meklējumu stratēģiju saglabāšana);
- uzstādījumu veikšana – ērtākai rezultātu pārlūkošanai;
- meklēšanas filtru uzstādīšana – rezultātu grupēšanai pēc lietotājiem interesējošām apakštēmām.

Lai strādātu ar “gudro aģentu”, jālieto *My NCBI* saite ekrāna labajā augšējā stūrī:

- *My NCBI* – ved uz “gudrā aģenta” mājaslapu;
- *Sign in* – ļauj ieiet savā “gudrajā aģentā” vai arī reģistrēties tajā (sk. 5.1. att.).

5.1. attēls. Nokļūšana “gudrajā aģentā”

5.1. Reģistrēšanās *My NCBI*

Lai izveidotu savu individuālās meklēšanas aģentu, jāieiet tā mājas lapā (sk. 5.1. att.). Lai reģistrētos “gudrajā aģentā”, iespējami divi ceļi, no kuriem jāizvēlas viens.

Reģistrēties iespējams (sk. 5.2. att.):

- izveidojot savu personīgo kontu – *Register for a NCBI account*;
- lietojot “trešās puses” pierakstīšanās rīkus, tādus kā:
 - *Google* – *Sign in with Google*;
 - Nacionālais veselības dienests – *Sign in with NIH Login*;
 - citas partnerorganizācijas – *See more 3rd party sign in options*.

5.2. attēls. Reģistrēšanās “gudrajā aģentā”

The screenshot shows the NCBI Sign in page. On the right side, there are five red-bordered boxes with arrows pointing to specific elements on the page:

- Box 1: "Ieeja gudrajā aģentā" (Entry to the smart agent) points to the "Sign in to NCBI" header.
- Box 2: "Papildiespēja, ja aizmirsts lietotājvārds vai parole" (Additional option if username or password is forgotten) points to the "Forgot username or password?" link.
- Box 3: "Iespēja izveidot personīgo kontu" (Ability to create a personal account) points to the "Register for a NCBI account" link.
- Box 4: "Piekļuve caur partnerorganizācijām" (Access via partner organizations) points to the "Sign in with NIH Login" button.
- Box 5: "Atzīme, kas liek sistēmai atcerēties lietotājvārdu un paroli" (Note that makes the system remember the username and password) points to the "Keep me signed in unless I sign out" checkbox.

The page itself contains the following elements:

- Header: "Sign in to NCBI"
- Text: "Last signed in from this computer with: [Google](#)"
- Form fields: "Username:" and "Password:"
- Button: "Sign In"
- Links: "Forgot username or password?", "Register for a NCBI account"
- Text: "Or use a 3rd party sign in option"
- Buttons: "Sign in with Google", "Sign in with NIH Login"
- Link: "See more 3rd party sign in options"
- Checkbox: "Keep me signed in unless I sign out (Leave unchecked on public computers)"

Veidojot savu personīgo reģistrāciju, pirmajā reizē jālieto *Register for an account*. Savukārt, ieejot aģentā atkārtoti, jāievada savs lietotājvārds un parole. Ja reģistrācija veikta savā personīgajā datorā, var veikt uzstādījumus *Keep me signed in unless I sign out*, kas ļauj sistēmai atcerēties lietotājvārdu un paroli (sk. 5.2. att.). Tad sistēma atceras gan lietotājvārdu, gan paroli, un nākošajā reizē tie pašam nav jāievada.

Lai izietu no sava “gudrā aģenta”, lieto komandu *Sign Out* (sk. 5.3. att.).

5.3. attēls. Iziešana no sava “gudrā aģenta”

The screenshot shows the top navigation bar of the NCBI website. The "Sign Out" link is circled in red. The navigation bar includes the NCBI logo, "Resources" and "How To" dropdown menus, the user name "daiga", "My NCBI", and the "Sign Out" link. Below the navigation bar is the PubMed search bar with the "PubMed" dropdown menu, a search input field, a "Search" button, and a "Help" link.

Ja reģistrējoties tiek izveidots savs personīgais konts, tajā jānorāda turpmākais lietotājvārds, parole, e-pasts, jāatbild uz drošības jautājumu gadījumā, ja tiek aizmirsta parole, un jāievada ekrānā redzamais drošības kods. Lietotājvārds, parole un drošības atbilde ir reģistrjutīgi; tas nozīmē, ka jāņem vērā lielo un mazo burtu lietojums (sk. 5.4. att.).

Pēc reģistrēšanās gudrajā aģentā uz lietotāja e-pastu tiek atsūtīta apstiprinājuma vēstule ar saiti uz gudro aģentu. Klikšķinot uz šo saiti, reģistrācija tiek pabeigta pilnībā. Katra reģistrācija ir saistīta tikai ar vienu e-pasta adresi, kuru sistēma turpmāk izmantos jaunākās informācijas nosūtīšanai. E-pasta adresi ir iespējams mainīt sadaļā *NCBI Account Settings* (sk. 5.5. un 5.7. att.).

Ja ir aizmirsts lietotājvārds, *Sign In* logā jāklikšķina uz loga *Forgot username or password* (sk. 5.2. att.), jāievada savs lietotājvārds vai e-pasta adrese un jāseko līdz sistēmas norādēm. Iespējama paroles dzēšana, sava konta rediģēšana vai jauna konta izveidošana.

5.4. attēls. "Gudrā aģenta" jaunas reģistrācijas logs

The screenshot shows the 'Register for an NCBI Account' form. It includes sections for 'Select a username and password', 'Contact information', and 'In case you forget your password'. Red callout boxes point to specific fields: 'Norādīt lietotājvārdu' (indicated by a red box around the Username field), 'Norādīt paroli' (indicated by a red box around the Password field), 'Atkārtot paroli' (indicated by a red box around the Repeat password field), 'Norādīt savu e-pastu' (indicated by a red box around the E-mail field), 'Slepenā atbilde' (indicated by a red box around the Answer field), and 'Ierakstītā teksta dzēšana' (indicated by a red box around the CAPTCHA image). A red oval highlights the 'Create account' button at the bottom.

Nepieciešamības gadījumā iespējams mainīt savu aģenta e-pastu, paroli un slepeno atbildi, klikšķinot uz savu lietotājvārdu ekrāna augšējā labajā stūrī. Atveroties logam *NCBI Account Settings* (sk. 5.5. att.), jāizvēlas komanda *Change* pretī maināmajam laukam.

5.5. attēls. *NCBI Account Settings* logs paroles, e-pasta un slepenās atbildes mainīšanai

The screenshot shows the 'NCBI Account Settings' page. It displays the current account information and options to change it. The table below summarizes the visible data:

Field	Current Value	Action
Login:	daiga	
E-mail:	daiga.spila@gmail.com (confirmed) This email is used for password recovery and delivery of saved searches.	Change
Password:	*****	Change
Security Question:	Pet's Name	Change
Linked Account:	None	Change

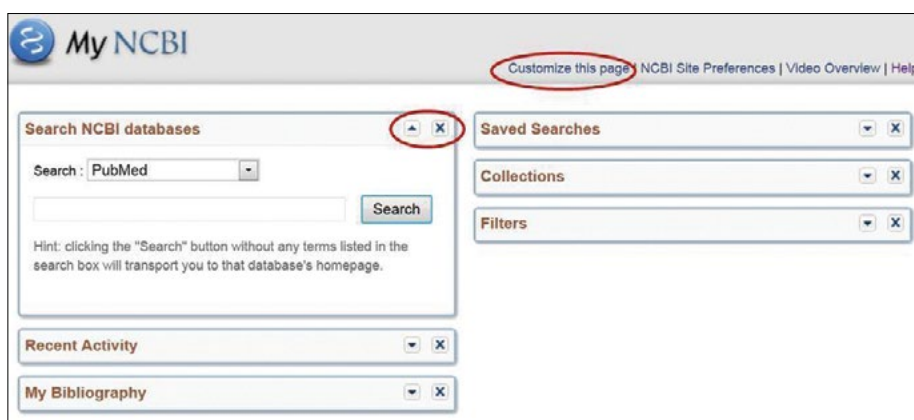
Otrs ceļš, kā nokļūt uz *NCBI Account Settings*, ir savā gudrajā aģentā izvēlēties *NCBI Site Preferences* (sk. 5.7. att.), un lietot komandu *Account Settings* (sk. 5.8. att.).

5.2. My NCBI koriģēšana

“Gudrā aģenta” mājaslapā ir redzamas šādas sadaļas (sk. 5.6. att.):

- *Search NCBI databases* – meklēšanas logs, lai meklējumu varētu veikt jau no gudrā aģenta;
- *Recent Activity* – veiktās darbības pēdējā pusgada laikā;
- *My Bibliography* – saglabātie bibliogrāfiskie saraksti;
- *Saved Searches* – saglabātie meklējumi;
- *Collections* – saglabātās ierakstu kolekcijas;
- *Filters* – fitri rezultātu saraksta grupēšanai.

5.6. attēls. Gudrā aģenta pielāgošana individuālajām vajadzībām

Gudrā aģenta mājas lapa ir pielāgojama savām vajadzībām:

- tajā esošās sadaļas (lodziņi) ir pārvietojamas (pārvelkot ar kursoru);
- katrs no lodziņiem ir sakļaujams vai atverams (ar trīstūrīša palīdzību pie virsraksta);
- sadaļas (lodziņi) ir izdzēšamas ar krustiņu (X) un atjaunojamas ar *Customize this page* (sk. 5.6. att.).

5.3. Uzstādījumi (*Preferences*)

Personīgo uzstādījumu maiņa. Savus uzstādījumus var mainīt sadaļā *NCBI Site Preferences*, mainot savu e-pasta adresi, gudrā aģenta paroli, izgaismojot atslēgvārdus, mainot ierakstu formātu un kārtojumu (sk. 5.7. att. un 5.8. att.).

5.7. attēls. Gudrā aģenta personīgo uzstādījumu maiņas uzsākšana

5.8. attēls. "Gudrā aģenta" personīgo uzstādījumu maiņa

MyNCBI — Preferences

Common Preferences

Note: Your account password, email address, and linked accounts are now managed in the [Account Settings](#) page. this page by clicking on your hyperlinked username at the top right of NCBI web pages.

Username	daiga
Links Display	Popup Menu
Highlighting	Light Yellow
Auto Suggest	On
Shared Settings	None

PubMed Preferences

Abstract Supplemental Data	Closed
Document Delivery	None Selected
Filters & Icons	Clinical Trial, Free Full Text, Full Text, Published in the last 5 years, Review Therapy/Broad
Outside Tool	None Selected
Result Display Settings	Summary; 20; Pub Date

Uzstādījumu sadaļā *Common Preferences* atrodami tie uzstādījumi, kas attiecas uz visām *NCBI* datubāzēm. Ar komandas *Highlighting* palīdzību iespējama atslēgvārdu izgaismošana. Lai izgaismotu meklējamās atslēgvārdus, sadaļā *Highlighting* izvēlas krāsu un apstiprina ar *Save*. Izgaismojumi darbojas, tikai strādājot savā *My NCBI* kontā.

Tālākie uzstādījumi ir *PubMed* datubāzei un citām *NCBI* datubāzēm katrai atsevišķi.

PubMed sadaļā *Result Display Settings* var izmainīt rezultātu saraksta skata formas, ierakstu skaitu vienā lapā un saraksta kārtojuma veidu. Katra uzstādījuma maiņa ir jāapstiprina ar *Save*.

5.4. Filtri (*Filters*)

Filtru uzstādīšana. Viena no *My NCBI* priekšrocībām ir iespēja "gudrajā aģentā" uzstādīt filtrus, kas grupē kopējo rezultātu sarakstu pēc lietotājam interesējošām apakšnodaļām. Kopumā var uzstādīt 15 aktīvos filtrus.

Nestrādājot savā aģentā, ir pieejami tikai kopējie filtri – *Choose additional filters*, kas atrodami pa kreisi no rezultātu saraksta un veic galvenā saraksta ierobežošanu. Savukārt pa labi no rezultātu saraksta redzami individuāli uzstādītie filtri (*Filter your results*), kas grupē kopējo sarakstu pēc nosacījumiem, kas aktuāli individuālam lietotājam (sk. 5.9. att.).

Filtru sadaļā nokļūst divējādi:

- caur *My NCBI* mājaslapas sadaļu *Filters* (sk. 5.10. att.);
- no galvenā rezultātu saraksta pa labi caur saiti *Manage Filters* (sk. 5.9. att.).

5.9. attēls. Kopējie un individuālie filtri

The screenshot shows the PubMed search results interface. On the left, there is a sidebar with categories like 'Text availability', 'Publication dates', and 'Species'. The main area displays search results for 'Glutathione redox control of asthma' and 'The burden of infectious intestinal disease (IID) in the community'. On the right, there is a 'Filter your results' section with various filters like 'Clinical Trial (3541)', 'Free Full Text (5810)', 'Full text (18038)', 'Published in the last 5 years (6830)', 'Review (3851)', 'Russian (205)', and 'Therapy/Broad (12323)'. The 'Manage Filters' link is circled in red.

5.10. attēls. "Gudrā aģenta" filtru sadaļa

The screenshot shows the 'My NCBI' interface. The 'Filters' section is highlighted with a red circle. It displays a list of active filters for PubMed (8 active). The filters are: Clinical Trial, Free Full Text, Full Text, Published in the last 5 years, Review, Russian, Therapy/Broad, and Iosubjtlibraries. The 'Manage Filters' link is circled in red.

Filtru pievienošana. *Manage Filters* aizved uz *NCBI* filtru izvēlni, kur tiek piedāvātas četras filtru grupas:

- *Popular* – populārākie, jeb biežāk izmantotie filtri;
- *LinkOut* – saites uz resursiem, kas neatrodas *NCBI*;
- *Properties* – uzstādījumi;
- *Links* – saites uz citām *NCBI* datubāzēm.

Lietotājs var uzstādīt biežāk izmantotos filtus (*Popular*) vai arī izvēlēties citus sev nepieciešamos rezultātu grupēšanas filtrus (*Properties*).

Biežāk izmantotie filtri (*Popular*) tiek piedāvāti saraksta veidā (sk. 5.11. att.):

- *Clinical Trial* – klīniskie pētījumi;
- *English* – angļu valoda;
- *English & Humans* – angļu valoda un cilvēki;
- *Full Text* – pilnie teksti, var tikt pieprasīta abonenta pieeja;
- *Free Full Text* – pilnie teksti brīvpieejā;
- *Humans* – cilvēki;
- *Items with Abstracts* – ieraksti ar kopsavilkumiem;
- *Published in the last 5 years* – pēdējo 5 gadu publikācijas;
- *Review* – pārskati.

Filtri jāatzīmē ar ķeksīti, lai pievienotu tos savam filtru sarakstam. Ja kāds no filtriem vairs nav vajadzīgs, ķeksīti pirms tā nosaukuma izņem.

5.11. attēls. Biežāk izmantotie (*Popular*) filtri

Browse/Search for PubMed Filters

Select category:

☒ Popular ☐ LinkOut ☐ Properties ☐ Links

Search with terms (optional):

Active	Name	Description
☒	Clinical Trial	
☐	English	
☐	English & Humans	
☒	Free Full Text	links to Web accessible full text articles (all available free of charge)
☒	Full Text	links to Web accessible full text articles (some may require subscription)
☐	Humans	
☐	Items with Abstracts	

Properties sadaļā var izvēlēties citus sev nepieciešamos rezultātu grupēšanas filtrus no piedāvātajām 11 filtru sadaļām (sk. 5.12. att.): vecuma grupas (*Age Groups*), klīniskie jautājumi (*Clinical Queries*), ieraksta pievienošanas laiks datubāzei (*Entrez (Entered) Date*), dzimte (*Gender*), veselības aprūpes dienestu pētījumi (*Health Services Research Queries*), cilvēki vai dzīvnieki (*Humans or Animals*), valodas (*Languages*), citi (*Other*), publicēšanas laiks (*Publication Date*), publikācijas veids (*Publication Types*). Arī šeit ar ķeksīšu palīdzību lietotājs var aktivizēt sev nepieciešamos filtrus. Ja nepieciešams atteikties no kāda filtra, tad ķeksīti izņem.

5.12. attēls. Citu filtru uzstādījumi

Browse/Search for PubMed Filters

Select category:

☐ Popular ☐ LinkOut ☒ Properties ☐ Links

Search with terms (optional):

Active	Name	Description
☒	Age Groups	
☒	Clinical Queries	
☒	Entrez (Entered) Date	
☒	Gender	
☒	Health Services Research Queries	
☒	Humans or Animals	
☒	Languages	
☒	Other	

LinkOut filtri sagrupē ierakstus, norādot saites uz resursiem, kas neatrodas *PubMed*, bet, kurus sniedz citas organizācijas – tādas, kas piedāvā piekļuvi pilntekstu publikācijām, bioloģiskajām datubāzēm, pacientu informācijai, bibliotēku krājumiem un pētnieciskajiem instrumentiem. Šīs saites sniedz papildu informāciju, kas saistītas ar ierakstiem *NCBI* datubāzēs.

LinkOut piedāvā grupu kategorijas, kuras ir pieejamas, tikai strādājot savā *My NCBI* kontā:

- informācija par ķīmiskām vielām (*Chemical Information*);
- izglītība (*Education*);
- bibliotēkas (*Libraries*);
- literatūra (*Literature*);
- medicīnas resursi (*Medical Resources*);
- dažādi resursi (*Miscellaneous*);
- molekulārās bioloģijas datubāzes (*Molecular Biology Databases*);
- pētniecības materiāli (*Research Materials*).

Sadaļas *Links* filtri satur saites uz citām *NCBI* datubāzēm.

Lodziņā *Search with terms (optional)* var sameklēt filtru nosaukumus un aprakstus (sk. 5.12. att.).

Esošos filtrus var rediģēt jau no *PubMed* rezultātu saraksta, labajā pusē ar saiti *Manage Filters*.

Savukārt visus savus no dažādajām sadaļām uzstādītos filtrus kopumā redz filtru sadaļā, labajā pusē lodziņā *Your PubMed filter list* (sk. 5.13. att.).

Visi uzstādītie filtri darbojas, tikai strādājot savā *My NCBI* kontā.

Your PubMed filter list

Create custom filter

Active	Name	Type
☒	Clinical Trial	Standard filter
☒	Free Full Text	Standard filter
☒	Full Text	Standard filter
☒	Published in the last 5 years	Standard filter
☒	Review	Standard filter
☒	Russian	Standard filter
☒	Therapy/Broad	Standard filter
☒	losubjtlibraries	Standard subject icon

Browse/Search for

Select category:

☒ Popular
 ☐ Li

Search with terms (option

Active	Name
☒	Clinical Trial
☐	English
☐	English & Humans
☒	Free Full Text
☒	Full Text
☐	Humans
☐	Items with Abstracts

Kopsavilkums

My NCBI piedāvā personalizēt *PubMed* logu, izvēlēties vēlamu rezultātu grupēšanu, uzstādot sev vēlamās skata formas un meklējamā vārda izgaismošanu. *My NCBI* piedāvā arī reģistrēta lietotāja e-pastā saņemt jaunumu sarakstus par izvēlētajām tēmām vai apskatīt tos sev izdevīgā laikā, kā arī saglabāt noderīgu ierakstu kolekcijas un veselas meklēšanas stratēģijas.

Reģistrēšanās laikā norādītais e-pasts un parole ir maināmi. Maināmi ir arī visi uzstādījumi un filtri.

6. Sasaiste ar citiem tiešsaistes resursiem

Daudziem *PubMed* ierakstiem ir pievienotas saites uz tiešsaistes režīmā pieejamiem žurnālu rakstu pilnajiem tekstiem, kā arī dotas norādes uz datubāzēm, bibliotēkām un izdevējiem, kuri piedāvā interesējošā raksta pilnu tekstu. Daļa rakstu ir pieejami bez maksas, savukārt par pieeju daļai rakstu ir jāmaksā.

6.1. Saišu sistēma un nokļūšana līdz ierakstu pilnajiem tekstiem

LinkOut. *PubMed* ierakstu sasaisti ar pilnajiem tekstiem piedāvā *LinkOut* servisa tehniskais risinājums, kas *PubMed* datubāzei ļauj piesaistīt plašu informāciju. Daudziem *PubMed* ierakstiem ir pievienotas saites uz tiešsaistes režīmā pieejamiem žurnālu rakstu pilnajiem tekstiem, kā arī dotas norādes uz datubāzēm, bibliotēkām un izdevējiem, kuri piedāvā interesējošā raksta pilnu tekstu. Saite pievienotas ar nolūku uzlabot piekļuvi tiešsaistes resursiem, kā arī, lai paplašinātu, precizētu un papildinātu atrasto informāciju. Daļa rakstu ir pieejami bez maksas, savukārt par pieeju daļai rakstu ir jāmaksā.

Brīdī, kad klikšķina uz *LinkOut* ikonas, tiek pamesta datubāze *PubMed*, un lietotājs nokļūst kādā citā ārējā saitē. Tādējādi katra ieraksta saites uz tīklā pieejamajiem resursiem atšķiras.

Visu brīvpieejas resursu autortiesības pieder to veidotājiem, un resursi nav paredzēti komerciālai izmantošanai. ASV Nacionālajai medicīnas bibliotēkai nepieder autortiesības uz materiāliem, tāpēc tā nevar sniegt atļauju to izmantošanā.

LinkOut piedāvā saites, kas *PubMed* un citas *Entrez* sistēmas datubāzes sasaista ar daudziem atbilstošiem internetā pieejamiem tiešsaistes resursiem, iekļaujot pilnteksta publikācijas.

Pilno tekstu pieejamība caur *LinkOut* iespējama vairākos veidos:

- 1) rezultātu sarakstam *Summary* skata formā daudziem ierakstiem pieejama saite *Free Articles* vai *Free PMC Article* (sk. 6.1. att.);
- 2) *Abstract* skata formā ekrāna labajā augšējā stūrī redzamas ikonas, kas satur saites uz pilnajiem tekstiem (sk. 6.2. att.);
- 3) *Abstract* skata formā zem raksta kopsavilkuma, atverot izvēlni *LinkOut – more resources*, redzami visi pilnā teksta piedāvātāji (sk. 6.2. att. un 6.3. att.).

6.1. attēls. Saīstītais rakstu pilnājam tekstam rezultātu saraksts (Summary)

29. [Maternal smoking and the retinoid pathway in the developing lung.](#)
Manoli SE, Smith LA, Vyhlidal CA, An CH, Porrata Y, Cardoso WV, Baron RM, Haley KJ.
Respir Res. 2012 Jun 1;13(1):42. [Epub ahead of print]
PMID: 22651576 [PubMed - as supplied by publisher] **Free Article**
[Related citations](#)

30. [Clinical validity of plasma and urinary desmosine as biomarkers for chronic obstructive pulmonary disease.](#)
Huang JT, Chaudhuri R, Albarbarawi O, Barton A, Grierson C, Rauchhaus P, Weir CJ, Messow M, Stevens N, McSharry C, Feuerstein G, Mukhopadhyay S, Brady J, Palmer CN, Miller D, Thomson NC.
Thorax. 2012 Jun;67(6):502-8. Epub 2012 Jan 16.
PMID: 22250098 [PubMed - in process] **Free PMC Article**
[Related citations](#)

6.2. attēls. Saīšu sistēma LinkOut nokļūšanai uz rakstu pilnājam tekstam

Display Settings: ☒ Abstract Send to: ☐

Filters activated: Free full text available [Clear all](#)

[Tuberc Res Treat](#). 2012;2012:768723. Epub 2012 Jan 22.

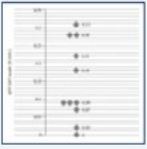
The use of interferon gamma release assays in the diagnosis of active tuberculosis.

[Vesenbeckh SM](#), [Schönfeld N](#), [Mauch H](#), [Bergmann T](#), [Wagner S](#), [Bauer TT](#), [Rüssmann H](#).
Department of Pneumology, Lungenklinik Heckeshorn, HELIOS Klinikum Emil von Behring, 14165 Berlin, Germany.

Abstract
Interferon gamma release assays (IGRAs) are in vitro immunologic diagnostic tests used to identify Mycobacterium tuberculosis infection. They cannot differentiate between latent and active infections. The cutoff suggested by the manufacturer is 0.35 IU/mL for latent tuberculosis. As IGRA tests were recently approved for the differential diagnosis of active tuberculosis, we assessed the diagnostic accuracy of the latest generation IGRA for detection of active tuberculosis in a low-incidence area in Germany. Our consecutive case series includes 61 HIV negative, Mycobacterium tuberculosis culture positive patients, as well as 234 control patients. The retrospective analysis was performed over a period of two years. In 11/61 patients with active tuberculosis (18.0%) the test result was <0.35 IU/mL, resulting in a sensitivity of 0.82. We recommend establishing a new cut-off value for the differential diagnosis of active tuberculosis assessed by prospective clinical studies and in various regions with high and low prevalence of tuberculosis.

PMID: 22567275 [PubMed - in process] PMCID: PMC3335531 **Free PMC Article**

Images from this publication. [See all images \(1\)](#) [Free text](#)

LinkOut - more resources

Save items
☐ Favorite

Related citations in PubMed
[Review](#) [Evolution of IGRA researches]. [Kekkaku. 2008]
[Review](#) Predictive value of interferon-γ release assays for [Lancet Infect Dis. 2012]
Role of interferon-gamma release assays in the diagnosis of [BMC Infect Dis. 2010]
Are interferon-γ release assays useful for diagnosing active tub [Eur Respir J. 2011]
[Review](#) A systematic review of rapid diagnostic. [Health Technol Assess. 2007]
[See reviews](#)
[See all...](#)

Related information
[Related Citations](#)
[References for this PMC Article](#)
[Free in PMC](#)

Search details
22567275[uid]
AND "loattrfree full"

Atverot izvēlni *LinkOut - more resources*, zem tās redzams virsraksts *Full Text Sources*, kur uzskaitīti visi pilno tekstu piedāvātāji, kā arī saites uz citiem literatūras avotiem un datu bāzēm (sk. 6.3. att.).

6.3. attēls. Rakstu pilno tekstu piedāvātāju saraksts

LinkOut - more resources

Full Text Sources

[Atypen](#)
[Atypen - PDF](#)
[EBSCO](#)
[Ovid Technologies, Inc.](#)
[ProQuest Information and Learning](#)
[Swets Information Services](#)

Other Literature Sources
See the articles identified as outstanding by F1000's Faculty of 10,000 renowned researchers and clinicians. - F1000

Molecular Biology Databases
[MANGANESE, ELEMENTAL - HSDB](#)

6.2. PubMed Centrāle (PubMed Central)

PubMed Centrāle (PubMed Central) (turpmāk tekstā *PMC*) ir resurss (sk. 6.4. att.), ko izveidojusi un pārvalda ASV Nacionālā veselības institūta Nacionālās Medicīnas bibliotēkas Nacionālais biotehnoloģiju informācijas centrs. *PMC* veidota ar mērķi radīt brīvi pieejamu digitālo žurnālu arhīvu biomedicīnas un dzīvības zinātņu nozarēs. ASV Nacionālā medicīnas bibliotēka ar *PMC* laika gaitā ir kļuvusi par līderi biomedicīnas literatūras elektroniskajā saglabāšanā un uzturēšanā.

6.4. attēls. PubMed Central sākuļlapa

PMC
US National Library of Medicine
National Institutes of Health

PMC

[Limits](#) [Advanced](#) [Journal List](#)

PMC

PMC is a free full-text archive of biomedical and life sciences journal literature at the U.S. Institutes of Health's National Library of Medicine (NIH/NLM).

Get Started

[PMC Overview](#)
[Users' Guide](#)
[Journal List](#)
[PMC FAQs](#)
[PMC Copyright Notice](#)

Participate

[Add a Journal to PMC](#)
[Participation Agreements](#)
[File Submission Specifications](#)
[File Validation Tools](#)

Keep Up to Date

[New in PMC](#)
[PMC News Mail List](#)
[PMC News RSS](#)

Other Resources

[PMC International](#)
[Open Access Subset](#)
[E-utilities](#)
[NLM LitArch](#)
[PMC Citation Search](#)

2.4 MILLION Articles
are archived in PMC.
Content provided in part by:

1081 **302** **1727**
Full Participation Journals *NIH Portfolio Journals* *Selective Deposit Journals*

NIH Public Access

[NIH Public Access and PMC](#)
[NIH Manuscript Submission System](#)
[My Bibliography](#)
[PMCID/PMID/NIHMSID Converter](#)

PMC 1999. gadā izveidoja *PMC Central National Advisory Committee*, un 2000. gada februārī tā uzsāka savu darbību. Sākotnēji *PMC* krājumā bija tikai divi žurnāli – *PNAS: Proceedings of the National Academy of Science* un *Molecular Biology of the Cell*. Šobrīd *PMC* krājumā ir jau vairāk nekā 2,4 miljoni rakstu. Lielākā daļa no tiem atbilst *PubMed* ierakstiem. Resursā atrodami arī materiāli, kas publicēti no 19. gadsimta vidus līdz 20. gadsimta sākumam, jo ASV Nacionālais veselības institūts ir digitalizējis agrāk iespiestos *PMC* žurnālus, sniedzot tiešsaistes pieeju pilniem žurnālu gada komplektiem.

PMC satur arī lielu daudzumu zinātnisko manuskriptu un rakstu no dažiem tūkstošiem žurnālu, kuros publicēti ASV Nacionālā veselības institūta un citu fondu atbalstītie pētnieku darbi, bet kurus nesatur *PMC*.

Nacionālā veselības institūta publiskās pieejas (*NIH Public Access*) politikas galvenais mērķis ir brīvpieejas paplašināšana žurnālu rakstu pilnajiem tekstiem. Savukārt *PMC* mērķi ir žurnālu literatūras digitālā arhīva veidošana un materiālu no dažādiem avotiem savākšana vienuviet vienādā formātā un vienā krātuvē. Žurnālu izdevēji tiek aicināti pievienoties *PMC* un padarīt informāciju pieejamu cilvēkiem visā pasaulē.

PMC nav izdevējs. Materiālu izmantošana ir bezmaksas, bet to lietošanu regulē autortiesības un licences. Izdevēju līdzdalība *PMC* resursa veidošanā ir brīvprātīga, taču izdevēju piedāvātajiem žurnāliem ir jāatbilst noteiktiem standartiem un tehniskām prasībām. *PMC* veidotāji nemaina iesniegtā raksta saturu. Mūsdienās daudzi žurnāli pieejami tiešsaistes režīmā un tendence, ka publikācijas ir atrodamas tikai tiešsaistē, palielinās. Tas izdevumiem nodrošina neierobežotu pieeju. Daudzi izdevēji savu žurnālu saturu dara pieejamu *PMC* jau drīz pēc to publicēšanas, savukārt citi ļauj piekļūt žurnāla rakstiem dažus mēnešus vai pat gadu pēc tā publicēšanas (embargo periods).

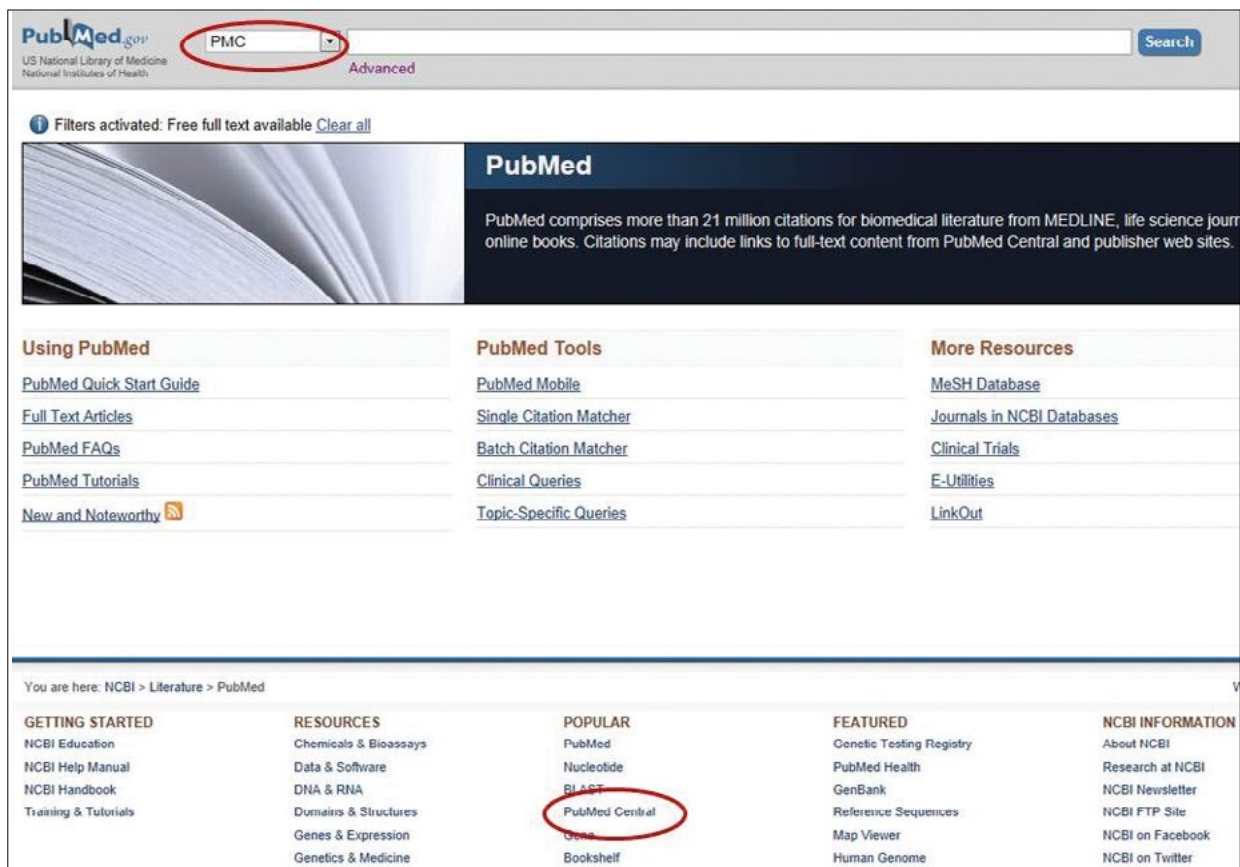
Žurnāli, kuru pilnie teksti ir pieejami *PMC*, dalās trīs kategorijās:

- 1) pilni žurnālu komplekti – no pirmā numura līdz pēdējam (vairāki simti žurnālu). Šīs kategorijas vecākajiem žurnāliem ir izveidotas oriģinālo iespiesto žurnālu digitālās kopijas;
- 2) nepilni žurnālu komplekti (neliela žurnālu grupa), kas satur jaunāko gadu žurnālus, bet nesatur senāk publicētos izdevumus;
- 3) žurnāli, kuru raksti publicēti izlases veidā vai ir brīvpieejā.

PMC piedāvātajā žurnālu sarakstā *Journal List* ir pirmās un otrās kategorijas žurnāli ar ziņām par žurnālu sējumiem un to satura rādītājiem. Manuskripti un raksti no trešās kategorijas žurnāliem pieejami caur *PMC* meklēšanu vai ar saites palīdzību no atbilstošajiem *PubMed* kopsavilkumiem.

Lai nokļūtu *PMC*, jādodas uz saiti *PubMed Central* lapas lejas daļā, vai arī pirms *PubMed* meklēšanas loga norāda, ka turpmākais meklējums notiks *PMC* (sk. 6.5. att.).

6.5. attēls. Nokļūšana uz PubMed Central

Atverot *PMC* sākumlapu (sk. 6.5. att.), iespējams:

- veikt meklējumu meklēšanas logā;
- doties uz žurnālu sarakstu (*Journal List*);
- veikt paplašināto meklējumu un ieskatīties meklēšanas vēsturē (*Advanced*);
- uzstādīt meklējuma ierobežojumus (*Limits*);
- veikt konkrēta raksta meklējumu (*PMC Citation Search*).

PMC Journal List ir pilns *PMC* pieejamo žurnālu saraksts (sk. 6.6. att.), kas sakārtots alfabēta kārtībā, piedāvājot arī žurnālu pārlūkošanu alfabēta burtu robežās. *PMC Journal List* sadaļā var pārlūkot:

- konkrēta žurnāla visus rakstus (kolonnā *Search this Journal*, klikšķinot uz lupas);
- žurnāla starptautisko seriālizdevumu standarta numurus (*ISSN*);
- žurnālu nosaukumus (*Title*);
- pieejamos sējumus (*Volumes in PMC: Latest, First*);
- informāciju par pilno tekstu brīvpieeju vai embargo periodu (*Free Access*);
- informāciju par žurnāla kolekcijas pilnību (*Participation Level*);
- jaunākos žurnālus (par pēdējām 60 dienām) (*New*);
- speciālās kolekcijas, kas satur rakstus izlases veidā (*Special Collections*).

PMC Journals sadaļā ir iespējama atslēgvārdu meklēšana žurnālu nosaukumos (*Search for journals*). Tad meklēšanas logā jāievada atslēgvārdi un jāveic meklējums ar komandu *Search*.

6.6. attēls. PubMed Central žurnālu saraksts (PMC Journals)

Journal List > [A-B]

PMC Journals

Search for journals
asthma

Hide predecessor titles Show predecessor titles

Download CSV Legend

A-B C-H I-M N-S T-Z New Special Collections

Search this Journal	ISSN	Title	Volumes in PMC		Free Access	Participation Level
			Latest	First		
	1550-7416	The AAPS Journal (v.1;1999)	v. 14(2) Jun 2012	v. 6 2004	After 12 months	Full
	1530-9932	AAPS PharmSciTech	v. 13(1) Mar 2012	v. 1 2000	After 12 months	Full
	1672-9145	Acta Biochimica et Biophysica Sinica	v. 43(5) May 2011	v. 41 2009	After 12 months	NIH Portfolio
	0108-7673	Acta Crystallographica Section A: Foundations of Crystallography	v. 68(Pt 3) May 1, 2012	v. 63 2007	After 12 months	NIH Portfolio

Jau PubMed rezultātu sarakstā ir iespēja lietot dažādas saites, lai nokļūtu pie raksta pilnajiem tekstiem, kas atrodami PMC. Tad jāklīkšķina:

- uz saites *Free PMC article* zem ieraksta (sk. 6.7. att.);
- uz ikonas *Free full text article in PubMed Central* pie raksta kopsavilkuma *Abstract* skata formā (sk. 6.8. att.);
- uz saites *PubMed Central* sadaļā *LinkOut* aiz raksta kopsavilkuma (sk. 6.9. att.).

6.7. attēls. Norāde uz pilno tekstu PubMed Central

[Human papillomavirus vaccine and pregnancy.](#)

34. Narducci A, Einarson A, Bozzo P.
Can Fam Physician. 2012 Mar;58(3):268-9.
PMID: 22423020 [PubMed - in process] [Free PMC Article](#)
[Related citations](#)

6.8. attēls. Saite uz pilno tekstu PubMed Central

Pašā PMC iespējami dažādi meklēšanas veidi (sk. 6.5. att.):

- vienkāršā meklēšana, izmantojot meklēšanas logu;
- paplašinātā meklēšana (*Advanced*);
- meklējumu kombinēšana, pielietojot vēsturi (*History*);
- meklēšana caur žurnālu sarakstu (*Journal List*);
- specifiskā rakstu meklēšana (*PMC Citation Search*);
- autoru manuskriptu meklēšana (*Limits* sadaļā izvēlas *Author Manuscripts*);
- meklēšana pēc tēmas;
- meklēšana pēc autora;
- meklēšana pēc žurnāla;
- meklēšana pēc laika perioda.

Display Settings: ☒ Abstract Send to: ☒

Filters activated: Free full text available [Clear all](#)

Korean J Radiol. 2012 May;13(3):363-7. Epub 2012 Apr 17.

Eosinophilic Otitis Media: CT and MRI Findings and Literature Review.

[Chung WJ](#), [Lee JH](#), [Lim HK](#), [Yoon TH](#), [Cho KJ](#), [Baek JH](#).

Department of Radiology and Research Institute of Radiology, University of Ulsan College of Medicine, Asan Medical Center, Seoul 138-736, Korea.

Abstract

Eosinophilic otitis media (EOM) is a relatively rare, intractable, middle ear disease with extremely viscous mucoid effusion containing eosinophils. EOM is associated with adult bronchial asthma and nasal allergies. Conventional treatments for otitis media with effusion (OME) or for chronic otitis media (COM), like tympanoplasty or mastoidectomy, when performed for the treatment of EOM, can induce severe complications such as deafness. Therefore, it should be differentiated from the usual type of OME or COM. To our knowledge, the clinical and imaging findings of EOM of temporal bone are not well-known to radiologists. We report here the CT and MRI findings of two EOM cases and review the clinical and histopathologic findings of this recently described disease entity.

PMID: 22563277 [PubMed - in process] PMCID: PMC3337876 [Free PMC Article](#)

Images from this publication. [See all images \(2\)](#) [Free text](#)

LinkOut - more resources

Full Text Sources

[The Korean Radiological Society](#)

[EBSCO](#)

[PubMed Central](#)

[PubMed Central Canada](#)

[UK PubMed Central](#)

Paplašinātā meklēšana (*Advanced*) ļauj veikt meklējumus pēc tēmas, autoriem, raksta veida, medicīnas priekšmetu rubrikām un daudziem citiem parametriem, gan izvēloties tos atsevišķi, gan tos sasaistot kopā. Žurnāla meklēšanai meklēšanas logā var rakstīt: pilnu žurnāla nosaukumu (*molecular biology of the cell*); virsraksta saīsinājumu (*mol biol cell*) vai ISSN numuru (1059-1524).

PMC meklējuma vēsture (*History*) ļauj aplūkot iepriekš veiktos meklējumus, kā arī tos savstarpēji kombinēt. PMC vēsture veidojas atsevišķi no PubMed vēstures.

Meklējumu ierobežošana. Izmantojot sadaļu *Limits*, var ierobežot meklēšanu pēc žurnāla, autora, datuma vai raksta veidiem, atzīmējot ar ķekššiem nepieciešamos ierobežojumus saviem meklējumiem. Izvēlētie ierobežojumi tiks parādīti virs rezultātu saraksta. Ar *Limits* ierobežojumu *Author Manuscripts* iespējams atlasīt autoru manuskriptus par izvēlēto tēmu.

PMC Citation Search (sk. 6.10. att.) ir speciāli aizpildāmi lauki, kurus var izmantot konkrētu žurnālu rakstu meklēšanā, ja ir zināms viens vai vairāki no ieraksta elementiem (žurnāla vai raksta nosaukums, autora uzvārds, sējums, lappuses, numurs). Visu lauku aizpildīšana nav obligāta. *Citation Search* jāizvēlas no PMC sāukmlapas rīku rindas kreisajā malā, jāievada zināmā bibliogrāfiskā informācija un jānospiež taustiņš *Go*.

No PMC rezultātu saraksta labajā pusē redzama josla, kas satur papildinformāciju un sniedz papildiespējas (sk. 6.11. att.), tādas kā:

- PMC filtru uzstādīšana (*Filter your results*);
- tieša piekļuve PMC rakstu attēliem (*PMC Image Search*);
- meklējuma sasaiste ar citām NCBI datubāzēm (*Find related data*);
- meklējuma stratēģijas aplūkošana (*Search details*);
- pēdējo veikto aktivitāšu aplūkošana (*Recent activity*).

6.10. attēls. PubMed Central konkrēta ieraksta meklētājs

PMC Citation Search

Enter information about the article you wish to find.

Žurnāla nosaukums

Žurnāla izdošanas laiks

Žurnāla sējums, numurs

Raksta pirmās lappuses numurs

Autora uzvārds

Vārdi raksta nosaukumā

Meklējuma veikšana

Journal:

Date: (month and day are optional)

Volume:

Issue:

First page:

Author name: (see [help](#))

Title words:

Ierakstītā teksta dzēšana

6.11. attēls. PubMed Central papildjosla

Filter your results:

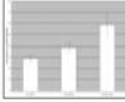
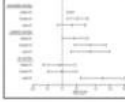
All (63556)

[NIH grants \(10283\)](#)

[Manage Filters](#)

PMC Images search for asthma

[See more \(7027\)...](#)

Find related data

Database:

Search details

"asthma"[MeSH Terms] OR asthma [Acknowledgments] OR asthma [Figure/Table Caption] OR asthma [Section Title] OR asthma[Body - All Words] OR asthma[Title] OR

[See more...](#)

Recent activity

[Turn Off](#) [Clear](#)

Q asthma (63556)

PMC pilno tekstu apskatīšana. *PMC* raksti ir pieejami *HTML* un *PDF* formātā. Daļa rakstu ir pieejami tikai *PDF* formātā. Lai atvērtu raksta pilno tekstu, jānoklikšķina uz saitēm *Article* vai *PDF* zem ieraksta. Dažiem ierakstiem ir arī saites uz papildinošiem datiem (*Supplemental Data*), labojumiem (*Correction*) un atsauksmēm par rakstu (*Retraction*), kā arī saite *PubReader* uz formātu, kas pielāgots raksta lasīšanai citās elektroniskās ierīcēs ar mazākiem ekrāniem

HTML formātā (sk. 6.12. att.) redzams pilns raksta teksts ar pievienotām tabulām, attēliem, statistiskiem datiem un atsaukēm. *HTML* formāts satur dažādas papildu saites un meklēšanas rīkus. Tās ir saites uz esošā raksta autoru bibliogrāfiskajiem sarakstiem, uz citiem *PMC* rakstiem un citām *Entrez* sistēmas datubāzēm, kā arī saites uz saistītajiem rakstiem.

6.12. attēls. *PubMed* Central raksta *HTML* formāts

The screenshot displays a PubMed Central article page. Annotations with red boxes and arrows highlight the following features:

- Informācija par autoriem, rakstu un autortiesībām:** Points to the author information and citation details at the top of the article.
- Raksta autori. Iespēja atvērt katra autora publikāciju sarakstu:** Points to the 'Cited by other articles in PMC' section, which lists other articles that have cited the current one.
- Pilna teksta atvēršana:** Points to the 'Full Text | PDF (197K)' link, which allows users to access the full text of the article.
- Saistītie raksti:** Points to the 'Related citations in PubMed' section, which lists other articles that are related to the current one.
- Saites ārpus PMC:** Points to the 'Links' section, which provides links to external resources related to the article.
- Pēdējās darbības:** Points to the 'Recent activity' section, which shows the most recent activity related to the article.

Raksta *PDF* formāts paredzēts raksta lasīšanai, izdrukai, pārsūtīšanai un saglabāšanai, taču tas nesatur saites uz līdzīgiem resursiem. *PDF* formāta izskats ir identisks raksta publikācijai iespiestā žurnālā.

Lai saņemtu paziņojumu par jaunākajiem žurnāliem u. c. *PMC* jaunumiem, jāiet uz *PMC News mail list* vai jāparakstās uz *PMC* jaunumiem, pielietojot RSS (sk. 6.5. att.).

6.3. *PubMed Health*

Viena no jaunākajām *PubMed* sadaļām ir *PubMed Health* (sk. 6.13. att.). *PubMed Health* sniedz informāciju par slimību un stāvokļu profilaksi un ārstēšanu. Šī informācija paredzēta gan medicīnas profesionāļiem, gan plašākam cilvēku lokam.

6.13. attēls. PubMed Health

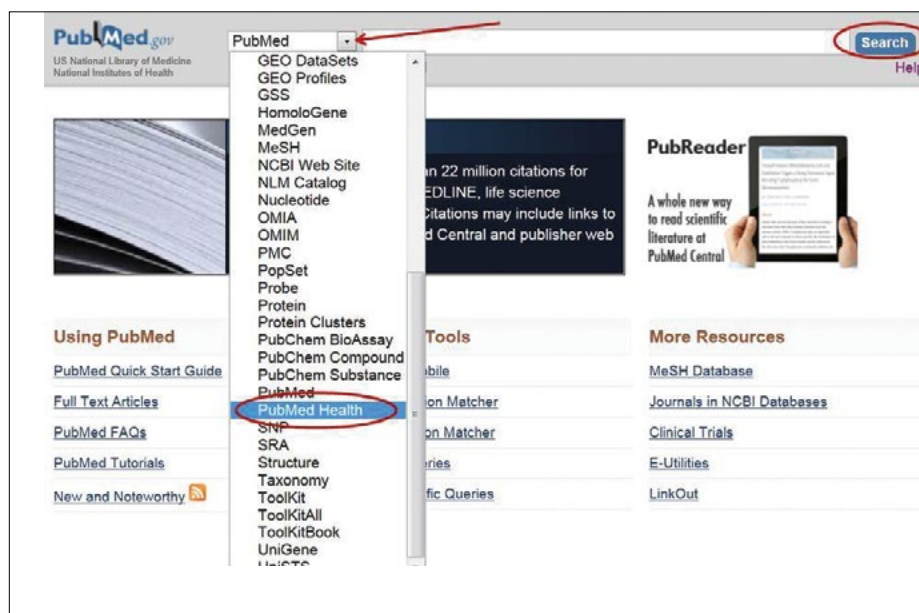

PubMed Health ir pakalpojums, ko piedāvā ASV Nacionālās medicīnas bibliotēkas Biotehnoloģijas informācijas nacionālais centrs, kas sniedz pārskatus par klīniskās efektivitātes pētījumiem. *PubMed Health* ietvertā informācija balstās uz klīnisko pētījumu sistemātiskajiem pārskatiem. Šeit ietverti klīniskās efektivitātes pārskati, norādot, kas ar ārstēšanas un profilakses metodēm tika pierādīts un kas ne.

PubMed Health sniedz vienuviet kopsavilkumus un pilnos tekstus no atlasītiem sistemātiskiem pārskatiem vienā resursā. Pārskati publicēti vai atjaunināti galvenokārt no 2003. gada.

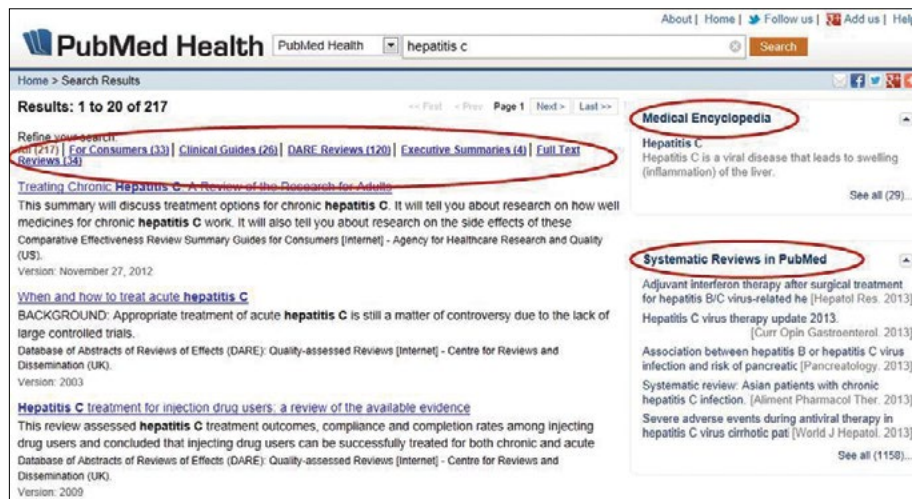
Lai nokļūtu uz *PubMed Health*, datubāzē *PubMed* pa kreisi no meklēšanas loga *NCBI* datubāzu izvēlnē jāizvēlas norāde *PubMed Health* un jālieto komanda *Search* (sk. 6.14. att.).

6.14. attēls. Nokļūšana PubMed Health datubāzē

Meklējums *PubMed Health* darbojas vienlaicīgi ar meklējumu datubāzē *PubMed*. Speciāls filtrs identificē visas ASV Nacionālās Medicīnas bibliotēkas indeksētās zinātniskās publikācijas, kas tiek atpazītas kā sistemātiskie pārskati (sk. 6.15. att.). Šāds meklējums ietver arī rakstus, kas publicēti pirms 2003. gada.

6.15. attēls. *PubMed Health* rezultātu saraksts

PubMed Health sadaļu papildina šādi izdevumi:

- *A. D. A. M. Illustrated Medical Encyclopedia*;
- *Micromedex Consumer Medications Information*.

PubMed Health izvēlētie partneri klīniskās efektivitātes informācijas sniegšanā un apkopošanā ir daudzas pazīstamas organizācijas, kas saistītas ar pētījumiem medicīnā, tādas kā *The Cochrane Library*, *Centre for Reviews and Dissemination*, *Agency for Health Care Research and Quality*, *National Institute for Health and Clinical Excellence Guidelines Program* u. c.

Kopsavilkums

PubMed ierakstu sasaisti ar pilnajiem tekstiem piedāvā *LinkOut* servisa tehniskais risinājums, kas *PubMed* datubāzei ļauj piesaistīt plašu informāciju. Daudziem *PubMed* ierakstiem ir pievienotas saites uz tiešsaistes režīmā pieejamiem žurnālu rakstu pilnajiem tekstiem, kā arī dotas norādes uz datubāzēm, bibliotēkām un izdevējiem, kuri piedāvā interesējošā raksta pilnu tekstu. Saites pievienotas, lai uzlabotu piekļuvi tiešsaistes resursiem, kā arī lai paplašinātu, precizētu un papildinātu atrasto informāciju. Daļa rakstu ir pieejami bez maksas, savukārt par pieeju daļai rakstu ir jāmaksā.

PubMed Central ir brīvi pieejamu digitālo žurnālu arhīvs biomedicīnas un dzīvības zinātņu nozarēs. Lielākā daļa no tiem satur atbilstošus ierakstus *PubMed*.

PubMed Central satur arī lielu daudzumu zinātnisko manuskriptu un rakstu no vairākiem tūkstošiem žurnālu, kuros publicēti ASV Nacionālā Veselības institūta un citu fondu atbalstītie pētnieku darbi. Šie dokumenti ir pieejami bez maksas. Meklēšanas iespējas un meklēšanas stratēģijas *PubMed Central* ir tādas pašas kā datubāzē *PubMed*.

PubMed Health sniedz pārskatus par klīniskās efektivitātes pētījumiem.

Izmantoto avotu saraksts

1. 10 + 1 PubMed Tips for Residents (and their Instructors) [online], [viewed 17 Jan 2012] // <http://laikaspoetnik.wordpress.com/2009/06/30/10-1-pubmed-tips-for-residents-and-their-instructors/>
2. A Brief History of NLM [online], [viewed Jan 24 2012] // <http://www.nlm.nih.gov/about/briefhistory.html>
3. Blake J. Centenary of Index Medicus (1879-1979) [online]. - Bethesda, Maryland, 1980. 23 p. [viewed 19 Jan 2012] // http://www.nlm.nih.gov/hmd/pdf/centenary_billings.pdf
4. Edhlund B. M. Pubmed Essentials: A User's Guide to Smarter Searching of Medical Information. - 2nd ed. - 2006. 157 p. [online], [viewed 18 Jan 2012] // http://books.google.lv/books?id=P2AR8oJYJ38C&printsec=frontcover&dq=pubmed&hl=en&ei=A2ULT4uXH0WJ4gSH_4jyBQ&sa=X&oi=book_result&ct=book-thumbnail&redir_esc=y#v=onepage&q=pubmed&f=false
5. Entrez Molecular Sequence Database System [online], [viewed 19 Jan 2012] // <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/Web/Search/entrezfs.html>
6. Etten-Jamaludin F., Deurenberg R. A Practical Guide to PubMed: The Guide which Helps You to Research Quickly and Efficiency in PubMed. - 2nd ed. - Houten: Springer Uitgeverij, 2009. [online], [viewed 11 Mar 2012] // <http://books.google.lv/books?id=YDm1yXaq0tsC&printsec=frontcover&dq=pubmed&hl=lv&sa=X&ei=4GwdT7-1N6uN4gTYucjIDQ&ved=0CDoQ6AEwAg#v=onepage&q=pubmed&f=false>
7. Fact Sheet. Medical Subject Headings (MeSH) [online], [viewed 18 Jan 2012] // <http://www.nlm.nih.gov/pubs/factsheets/mesh.html>
8. Fact Sheet. MEDLINE [online], [viewed 10 Jan 2012] // <http://www.nlm.nih.gov/pubs/factsheets/medline.html>
9. Fact Sheet PubMed: MEDLINE Retrieval on the World Wide Web [online], [viewed 10 Jan 2012] // <http://www.nlm.nih.gov/pubs/factsheets/pubmed.html>
10. Fact Sheet What's the Difference Between MEDLINE and PubMed? [online], [viewed 10 Jan 2012] // http://www.nlm.nih.gov/pubs/factsheets/dif_med_pub.html
11. Feinglos S. J. MEDLINE: a basic guide to searching. - Chicago: Medical Library Association, 1985. - 138 p.
12. Full Text and PubMed: instruction on using PubMed [online], [cited 15 Jan 2012] // <http://nml.gov/training/resources/fulltexttri.pdf>
13. Katcher B. Medline: a guide to effective searching in PubMed and other interfaces. - 2nd ed. - San Francisco: Ashbury Press, 2006 [online], [viewed Dec 19 2008] // <http://books.google.com/books?id=hqrnUZl0tAC&printsec=frontcover&dq=pubmed&ei=PvkzSYqDNYLkkwSq18H1DA>
14. Lee LynMarie. The Difference between MEDLINE & PubMed [online], [viewed 18 Jan 2012] // http://www.ehow.com/facts_6973254_difference-between-medline-pubmed.html
15. Loansome Doc: instruction on using PubMed [online], [viewed 10 Jan 2012] // <http://nml.gov/training/resources/ldtrifold.pdf>
16. Lu Zhiyong. PubMed and beyond: a survey of web tools for searching biomedical literature // The Journal of Biological Databases and Curation, Jan 2011, vol. 2011 [online] [viewed 12 Jan 2012] // <http://database.oxfordjournals.org/content/2011/baq036.long>
17. Medicīnas informācijas meklēšana elektroniskajos resursos: mācību materiāli [tiešsaiste], [skatīts 2012. g. 25. apr.] / Latvijas Medicīnas bibliotēka. - Rīga: Nacionālais apgāds, 2009. - 134 lpp. // [http://www.talakizglitiba.lv/sites/default/userfiles/2%20IT%20gramata\(1\).pdf](http://www.talakizglitiba.lv/sites/default/userfiles/2%20IT%20gramata(1).pdf)

18. MedLibTrain: Become a better teacher of health information skills [online]. – Edited by Niedzwiedzka B., Irene H. – Krakow, 2010. 301 p. [viewed 18 Jan 2012] // http://brage.bibsys.no/dhh/bitstream/URN:NBN:no-bibsys_brage_16163/1/MedLibTraineng.pdf
19. MEDLINE [online], [viewed 14 Jan 2012] // <http://en.wikipedia.org/wiki/MEDLINE>
20. My NCBI Help: NCBI Help Manual [online]. – Bethesda (MD): National Center for Biotechnology Information, 2011. [viewed 17 Jan 2012] // <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK3843/>
21. My NCBI: instruction on using PubMed [online], [viewed 19 Jan 2012] // <http://nnlm.gov/training/resources/meshtri.pdf>
22. NLM Training: PubMed [online]. – Bethesda, Maryland: MEDLARS Management Section; U.S. National Library of Medicine; National Institutes of Health; Department of Health and Human Services, 2011. 142 p. [viewed 13 Apr 2012] // http://www.nlm.nih.gov/pubs/manuals/pm_workbook.pdf
23. PubMed [online], [viewed 10 Jan 2012] // <http://en.wikipedia.org/wiki/PubMed>
24. PubMed Basics: instruction on using PubMed [online], [viewed 19 Jan 2012] // <http://nnlm.gov/training/resources/pmtri.pdf>
25. PubMed Central Help [online] NCBI Help Manual. – Bethesda (MD): National Center for Biotechnology Information, 2005, [viewed 11 Apr 2012] // <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK3825/>
26. PubMed Glossary [online], [viewed 18 Apr 2012] // <http://www.nlm.nih.gov/bsd/disted/pubmedtutorial/glossary.html>
27. PubMed Help [online]. – Bethesda (MD): National Center for Biotechnology Information, 2011. [viewed 17 Jan 2012] // <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK3827/>
28. PubMed Ten-Tips [online] / UNC Health Science Library. [viewed 7 Feb 2012] // <http://guides.lib.unc.edu/content.php?pid=129657&sid=1129754>
29. PubMed Tutorial 2011 [online], [viewed 9 Jan 2012] // <http://www.nlm.nih.gov/bsd/disted/pubmedtutorial/>
30. Searching PubMed with MeSH: instruction on using PubMed [online], [viewed 15 Mar 2012] // <http://nnlm.gov/training/resources/meshtri.pdf>
31. Shawn Woodson. MEDLINE: OVID and PUBMED, a comparison [online], [viewed 19 Jan 2012] // <http://www.library.drexel.edu/tutorials/medlinecomparison.html>
32. The Basics of Medical Subject Headings (MeSH) in MEDLINE/PubMed [online], [viewed 21 Jan 2012] // <http://www.nlm.nih.gov/bsd/disted/mesh/index.html>